

”ER WORDT EEN VOOR VLAANDEREN GEVAARLIJK SPEL GESPEELD”

Het zogenaamde Moskoubestand heeft de doodzieke regering-Eyskens nauwelijks de tijd gelaten om even op adem te komen. Aan de vooravond van de grote confrontatie (wij schrijven woensdag) lijkt het adderkluwen nog even onontwarbaar als acht dagen geleden.

Wij weten niet of de BSP-leiders nieuwe knepen en chantagemiddelen hebben geleerd bij hun Russische vrienden, maar het zal hen wellicht weinig baat bij brengen. De Voerstreek wordt de symbolische struikelsteen voor de regering. Op gevaar af politieke zelfmoord te plegen kan de Vlaamse CVP niet toegeven aan de brutale socialistische chantage op dat punt. De enige verleiding kan nog komen van een nieuwe globalisering, een nieuwe koehandel dus, waarbij het schoolpact, de Voerstreek, de afbakening van het economisch gewest Brussel, de bevoegdheden van de Cultuurraden en de verdeling der regionale kredieten samengevoegd worden tot één onwelriekende brij. De BSP zal wellicht pogen op die wijze uit het slop te geraken waarin zij ook zichzelf steeds meer heeft vastgewerkt. De CVP-onderhandelaars mogen erbij bedenken dat geen zinnig mens in Vlaanderen zich daaraan nog laat vangen. De bittere ervaringen met dergelijke « pakketten » liggen nog té vers in het geheugen. Telkens weer komen de Vlamingen na dergelijke twijfelachtige regelingen als de grote bedrogenen naar voor.

GEEN NIEUWE KOEHANDEL !

In de geest van velen is deze regering, die zich reeds van bij haar ontstaan moeizaam voortsleept, al afgeschreven. De ster van Eyskens is fel verbleekt en men is erg gaan twifelen aan de kracht van het toverstokje waarmee hij enkele jaren geleden de problemen nog oploste, ogenschijnlijk althans. Als deze regering niet verdwijnt, kan ze enkel nog een beperkte tijd in volkomen immobilisme blijven vegeteren. En de weg openen naar een regime-crisis van formaat.

Welk is het alternatief ? Geen mens ziet momenteel klaar, en de regeringspartijen vrezten nieuwe verkiezingen als de pest. Nochtans is één zaak duidelijk geworden : er is geen uitweg, nu niet en morgen niet, tenzij de CVP van het topeverleg eindelijk gebruik maakt om de socialistische duidelijk te maken dat zij niet zo onmisbaar zijn als zij zelf wel geloven. Aangezien nog enkel de BSP de grondige structuurhervormingen in de weg staat waar het land om vraagt, dient haar duidelijk gemaakt dat zij best even aan de kant gaat staan. Het is daarvoor nu het ogenblik.

Paul Martens

meer schot in de zaak

Onze oproep van vorige week is blijkbaar gehoord, want deze week kwam er duidelijk meer schot in de abonnementenslag : deze week liepen zo'n 70-tal nieuwe abonnees binnen op het sekretariaat. Daarmee is het ritme van de grote dagen nog niet bereikt, maar waar beternis is is er hoop. Daarom herhalen wij nogmaals onze dringende oproep : als elk van u in de komende weken EEN OF TWEE NIEUWE ABONNEES werft voor ons blad, dan zijn wij dit jaar ruimschoots met de voeten van het ijs. Een ondoenbare krachttoer is dit echt niet, maar het is een blijk van solidariteit die wij ten zeerste op prijs stellen. Ook geldt hier de stelregel : vele kleintjes maken een groot.

Vorige jaren publiceerden wij geregeld een top-20 van de beste individuele wervers en wij zullen dit over enkele weken opnieuw doen. Maar abonentenwerving moet niet enkel de taak zijn van de lokale crack op dit terrein maar van alle kaderleden. Daarom zullen wij eveneens mooie afdelingsresultaten en arrondissementale resultaten vermelden. In dit verband kunnen wij alvast een pluim geven aan de afdeling Antwerpenstad die er, zoals vorig jaar trouwens, behoorlijk haar werk van maakt en reeds 25 nieuwe abonnees maakte. Een pluim ook voor de individuele Walter Jaspers (20) uit Hombeek, Bernd Beke (7) uit Halle, Laurent Dilhain (7) uit Beerse, Etienne Keymolen (7) uit Asse, Julien Braeckelvelde (6) uit Aalter, Roger Dierick (6) uit Vichte, Joos Somers (6) uit St. Katelijne-Waver, Swat Van Houtven (6) uit Oud-Turnhout, Jozef Claeskens (5) uit Halen en J. Peeters (5) uit Hoboken, die al behoorlijk hun stek stonden, evenals de vele anderen die al verscheidene abonnees maakten. Moge hun goede voorbeeld aanstekelijk werken.

Wat nu de hernieuwingen betreft. Op de meeste plaatsen is de postbode reeds een eerste maal langs gekomen en trof gemiddeld 20% van onze abonnees niet thuis. Binnenkort komt hij een tweede maal. Wie dan ook niet thuis is, zal via ons blad richtlijnen krijgen over de wijze waarop het leesgeld best kan overgemaakt worden.

Op de interprovinciale VU-congressen vorige zaterdag en zondag te Hasselt en te Waregem heeft partijvoorzitter Van der Elst een scherpe analyse gemaakt van de politieke toestand. Hij stelde vast dat de situatie erg ongunstig is voor de Vlamingen die in het defensief zijn gedrongen door een gelijktijdig offensief van de verstokte unitaristen, de Walen en de Franstalige Brusselaars. Hij hekelde de zwakke houding van de Vlaamse CVP, het aftandse unitarisme en de anti-Vlaamse politiek van de BSP en waarschuwde voor tactische vergissingen aan Vlaamse zijde. Een tactische vergissing van formaat zou bijvoorbeeld een driepartijpakt zijn, waardoor de oplossing van de gemeenschapsproblemen, na nieuwe Vlaamse toegevingen en kapitulaties, weer voor jaren op het schap zou worden gezet.

De voorzitter herinnerde eraan dat de CVP aan de Walen destijds, in ruil voor de zetelaanpassing, grondwettelijke waarborgen tegen hun vermeende minorisatie beloofde. Bij de voorbereiding van de jongste grondwetsherziening — tijdens de besprekingen in de « Werkgroep der 28 » — zag het er een ogenblik naar uit dat het tij ten gunste zou keren : alle politieke partijen erkenden dat de unitaire staatsstructuur voorbijgestreefd was, dat een staatsvorming noodzakelijk was en dat de gemeenschappen ruime autonomie moesten krijgen. Maar de grondwetsherziening zelf werd een bitter avontuur, en het is duidelijk dat de unitaristen sindsdien — met de BSP op kop — tot een tegenoffensief zijn overgegaan. Wat is nu het resultaat van dat alles, zo vroeg mr. Van der Elst zich af. Wij citeren verder uit zijn betoog.

de vlamingen werden bedrogen

Ik stel vast dat de Walen hun waarborgen tegen minorisatie bekomen hebben. Deze waarborgen liggen vast in de nieuwe Grondwet.

De Vlamingen echter komen bedrogen uit : er werden wel enkele beginselen in de Grondwet ingeschreven, maar daarbij dreigt het te blijven. De taalgebieden werden zgz. definitief in de Grondwet vastgelegd. Dit belet de Walen geenszins de Voer op te eisen. De CSP heeft zich globaal, Vlamingen inbegrepen achter deze eis geschaard. De CVP-ministers hebben tot tweemaal toe hun handteken geplaatst onder een regeringsakkoord waarin het lot van de Voer geregeld werd. De grondwettelijke bezwaren van de Raad van State worden omzeild of gewoon afgewezen. Anderzijds is de strijd voor de grenzen van het gewest Brussel weer in alle heftigheid ontbrand.

Men moet dus wel vaststellen dat de zgz. waarborgen die aan de Vlamingen gegeven werden in de nieuwe Grondwet tot bescherming van de onaantastbaarheid van hun grondgebied ondoeltreffend blijken te zijn.

de socialistische sabotage

Wat de kreupele kultuurautonomie betreft die de Vlamingen voorgespiegeld werd als een beslissende verwezenlijking, moet men vaststellen dat de socialistische met de grootste hardnekkigheid deze op

zichzelf reeds ontoereikende en verminkte kultuurautonomie saboterende en tegenwerken. Men kan zich op dit ogenblik al niet veel illusies meer maken over de rol van de cultuurraden. Wat wij voorspeld hadden gebeurde : zij worden onderworpen aan de strikte voorgedij van de unitaire regering. De heer Van Eynde heeft naar aanleiding van de discussie over de nationale symbolen de kwestie duidelijk gesteld : geen enkel dekreet mag in de cultuurraden worden gestemd zonder dat de regering voorafgaandelijk haar instemming betuigd heeft. De cultuurraden worden aan banden gelegd, hun bevoegdheden betwist en afgezwakt, hun begroting tot onbeduidende proporties herleid wanneer het onderwijs hen onttrokken wordt.

wij staan nergens

De CVP protesteert, maar daadwerkelijk durft zij niet ingaan tegen haar bondgenoot de BSP.

Het groteske van de situatie wordt nog onderstreept door het feit dat de socialistische generaties op de cultuurautonomie beroepen als de oplossing voor het Vlaamse vraagstuk ! Het is de verzevenlijking van hun eigen programma dat de Vlaamse socialistische bestrijden.

Maar na het fiasco van de taalwetterij als oplossing van het Vlaamse vraagstuk tekent zich reeds het fiasco af van de cultuurautonomie. Het kan ons niet verrassen of verwonderen. Wij hebben immers nooit geloofd in de oplossing van het nationaliteitenconflict

in België door taalwetten of door kultuurautonomie, omdat wij nooit taalvlaminganten geweest zijn, omdat wij steeds geweigerd hebben in de Vlaamse Beweging alleen maar een taalkwestie te zien. Het zijn de Vlaams-nationalisten die aan de Vlaamse kwestie haar ruimste dimensie gegeven hebben, die o.m. ook haar sociale dimensie erkend hebben.

Over het fiasco van het statuut voor Brussel, waardoor de Vlamingen in de Brusselse agglomeratie beschermd moesten worden en waarborgen bekomen, moet ik niet uitweiden. Dat in het Vlaams Manifest inzake Brussel ondertekend door tal van Vlaamse figuren haast punt na punt overgenomen werd van de Volksunie mag wel terloops aangestipt worden : impliciet is dit een hulde aan ons politiek doorzicht. Doch vergeten we niet dat wij in het parlement alleen stonden om deze punten te verdedigen.

unitarisme en centralisme blijven onaangestast

Ten slotte is er nog de gewestvorming, de uitvoering van artikel 107 quater van de Grondwet. Het is nu ook reeds duidelijk dat alvast onder de huidige regering niets of ongeveer niets zal terecht komen van de regionalisering en de uitbouw der gewesten gezien de openlijke vijandigheid van de BSP tegen iedere afzwakking van de unitaire staat.

Wij moeten trouwens reeds betreuren dat men van Vlaamse zijde met de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen de verkeerde weg opgegaan is van het provincialisme en de kans gemist heeft om de Vlaamse economie als een geheel te zien.

Op deze gewestvorming weegt daarenboven nog de bedreiging van een Brussels gewest dat zich buiten de 19 gemeenten zou uitstrekken. Dat de PSC, zowel te Brussel als in Wallonië, deze eis onderschrijft betekent niet alleen een nieuwe stronkelsteen voor de regering, maar is het zoveelste bewijs van de dankbaarheid van de Walen, die ons in het gezicht slaan en tevens beroep doen op onze solidariteit om verder miljarden aan Wallonië cadeau te doen om ze te verspillen in een waanzinnige concurrentie tegen in Vlaanderen gevestigde nijverheden, zoals de petroleumrafinaderijen en de petrochemie.

Het moet nauwelijks onderstreept worden dat er na de Grondwetsherziening niets veranderd is in de structuur en machtsverhouding in deze staat. Het unitarisme en het centralisme zijn onaangestast. Van Vlaamse zijde staan wij eens te meer voor het failliet van een politiek. Deze politiek was niet de onze, wij hebben ze bestreden en wij hebben gewaarschuwd.

Wij en gij

Vlaams nationaal

kan de toekomst bestudeerd worden ?

Sedert Thomas Morus (1516) heeft de zogenaamd ontwikkelde mensheid altijd weer geleden aan profetische bevestigingen en hoopvolle verwachtingen, de toekomst-dromen van gister heten vandaag futurologie. Mijn generatie heeft daar ruimschoots haar deel van gekregen. Hoe het onze dromen verging, hoef ik hier niet meer te vertellen. Hoe zal het de dromen vergaan van de dromers van vandaag? Deze vraag heb ik mij onwillekeurig gesteld bij de lectuur van het artikel van kamerlid De Facq, zijn beschouwingen bij een rede van professor van Tinbergen. Een van de meest essentiële vragen is toch HOE AKTIEF TE PLANNEN wanneer twee radikaal tegenover elkaar staande opvattingen: de (neo)-kapitalistische en de communistische zich deze actieve planning over de hele wereld betwisten? Hoe, wanneer wij zelfs in West-Europa binnen de EEG spanningen beleven die het bouwwerk ondermijnen? HOE, wanneer zelfs vooruitstrevende partijen niet eens tot een internationale verstandhouding kunnen komen binnen het EEG-verband? Wij mogen al erg gelukkig zijn, wanneer wij binnen Benelux-verband tot een steeds toenemende verstandhouding en planning kunnen komen. Na de ervaring met Noorwegen, waar psychologische motieven het hebben gewonnen op zuiver economische (de EEG was (is) economisch belangrijk voor de Noren) en de jongste ervaringen met de Labour party, die we toch aannemen socialistisch te zijn,

maar die bij monde van Harold Wilson, de Nederlandse socialist Sicco Mansholt erg onhebbelijk afschepte met een « de Labour party laat zich niets dikteren door een internationale beambte », daar moeten wij toch vaststellen dat het met de planning binnen het EEG-verband al gevaarlijk gesteld is, zo gevaarlijk dat het totaal utopisch lijkt vandaag te durven spreken over planning op wereldschaal. Ik vrees dat deze generatie bezig is aan een wensdroom die mij herinnert aan de droom waarmee wij in 1918 uit de loopgraven kwamen, en waarvan wij de samenvatting lezen kunnen in vier talen, op het voetstuk van het IJzerkruis.

Ik zie niet goed gebeuren wat De Facq noemt « de internationale en pacifistische visie van de Frontiers der twintiger jaren (was) geen utopie, maar een duidelijke voorbode van wat nu in vele harten leeft en langzaam vorm begint te krijgen ». Helaas! Ik mocht een bladzijde van « Wij » krijgen om het tegendeel aan te tonen. Ook hier schijnt meer en meer Hegel gelijk te krijgen met zijn beroemd axioma over al het eindige dat zichzelf oplost in zijn tegendeel.

W.H., Ramsel.

de vie chere

Zo wordt de naam van De Visscher, prof. van experimentele geneeskunde bij de UCL uitgesproken.

Op 29-10-72 was hij de gast bij de RTB en wist te vertellen dat de alveesklier en de bijenieren elkaar

beïnvloeden, iets dat al jaren in het lager onderwijs onderwezen wordt, en er wordt zelfs bijgevoegd dat het hele klierstelsel zich onderling beïnvloedt, de rest van het pseudo geleerd gedoe tussen De Vie-chère en Dambon was van hetzelfde mirobolantegehalte. Het wetenschappelijk onderzoek van de franstalige geleerden mondt altijd uit in de staatskas, volvet door de Vlaamse inbreng.

Eigenaardig genoeg moeten de Vlaamse geleerden, echte! zich tevreden stellen met de korst en toch zijn het deze laatsten die er voor zorgen dat België niet helemaal als onderontwikkeld land wordt beschouwd. L'Art de se faire mousser (dikkenekkerij) is in het algemeen een Latijnse kunst en in het bijzonder een francofonische.

De Vlamingen beoefenen de platbroekerij al meer dan 140 jaar en met succes. Hoe lang nog doeners en strategen?

M.C., Tervuren.

voerstreek

Het verleden leerde ons o.m. dat overal en altijd eigen zwakheid de oorzaak is van de steeds verdere verfransing; van steeds groter verlies. Nu nog. De gouden draad van logika die door de nieuwe grondwet zou lopen, sluit een ongrondwettelijk-afzonderlijk statuut voor de Voerstreek uit. Geen nieuw gewest. Als Vlaams en één-talig Nederlands gebied, behoort zij zonder meer tot het Nederlands-talig gewest. Zonder Waalse inmenging; ook niet van de Franstalige Kultuurraad.

De opeenvolgende nederlagen van de CVP zijn te wijten aan haar gebrek aan Vlaamse geloofwaardigheid. In hoever nu authentieke Vlamingen zijn, zal o.m. blijken in verband met de Voerstreek. Want authentiek betekent niet alleen echt maar ook betrouwbaar. Er kan niet langer sprake zijn van verdere verfransing langs ongrondwettelijke en verfransende statuten, faciliteiten noch tweetaligheid. Bij gelegenheid van de vervroegde verkiezingen beloofde men het Voerontwerp niet te stemmen; na de verkiezing werd het toch weer bovengehaald. De uitspraak van de Raad van State is een redplank; zij biedt de laatste en een enige gelegenheid om de Voer (nogmaals) definitief bij het Nederlands taalgebied te voegen als één-talig Vlaams gebied.

Nu krijgen ook alle Vlaamse verkorenen de gelegenheid het bewijs te leveren van hun Vlaamse geloofwaardigheid.

M.J., Moelingen.

getrokken messen

In een hoofdartikel schrijft een vooraanstaand links politicus (dhr Van Eynde) schamper dat « op 15 oct. te Brussel de federalisten van Noord en Zuid met getrokken messen tegenover elkaar stonden... ».

De getrokken messen te Brussel waren enkel te vinden bij FDF-aanhangers en deze vertegenwoordigen niet het Zuiden van ons land, maar de frankofone Brusselaars die zich noch tot Noord, noch tot Zuid willen bekennen.

Het is onjuist dat bewuste Walen

en Vlamingen steeds als vijanden tegenover elkaar staan: is de betoging te Antwerpen vergeten waar de Waalse vlag, gedragen door arbeiders van Charleroi, broederlijk mee opstapte? En zeer recent werd in een betoging te Luik de Vlaamse Leeuw naast de Waalse haan gedragen.

Het is wellicht een wensdroom der unitaristen door allerlei incidenten een overleg tussen Noord en Zuid over staatsvorming onmogelijk te maken.

De kunstmatige schepping van een « derde groep », actief vertegenwoordigd door FDF en dood gewicht tussen de twee grote cultuurgemeenschappen van ons land, is de grote hinderpaal voor een overeenkomst tussen Noord en Zuid. Laat men de Brusselse bevolking voor de keus stellen zich te bekennen tot de Franstalige of tot de Nederlandstalige cultuurgemeenschap van ons land, dan ligt de weg open naar een harmonisch samenleven.

Het huidige streven der unitaristen, die de geschilpunten tussen Noord en Zuid zoveel mogelijk etaleren en nuttig gebruiken, schept haat tussen de Belgen en kan uiteindelijk alleen het gehele land schaden.

M.K., Schoten.

toeval of kwade wil ?

Dit schrijven om uw aandacht te trekken op een toestand die al vele jaren duurt. Is het toeval of is het kwade wil? Het is toch te toeval, telkens er een gebeurtenis plaatsgrijpt hetzij Vlaamse betoging, IJzerbedevaart, belangrijke stemming in de Kamers of noem maar op, krijgen we « Wij » dinsdags of woensdags.

Ik meen dat daar toch eens moet naar gekeken worden! Ik vrees dat er weer zo een van die « toevaligheden » achter steekt die natuurlijk altijd in het nadeel van onze zaak uitvalt!

M.M., Heverlee.

hoffelijkheid...

In de krant van 27 okt. las ik een complimentje voor VU-senator Lode Claes, die, in de Senaatskommissie van Econom. Zaken, na een uiteenzetting van Min. Simonet, replieerde... in het Frans « Het Laatste Nieuws » loofde Lode Claes om die eerder ongewone hoffelijkheid.

Ben ik wel 100 procent verkeerd, als ik twijfel aan de doeltreffendheid van dergelijke hoffelijkheden?

Ik ben er mij wel van bewust dat niet alle VU-leden het met mij eens zullen zijn, maar toch, ik verwacht meer van de harde konsekwente doordrijversmentaliteit à la « TAK ». Met de floeren-handschoentjes-methodes heeft de Vlaamse Strijd nog niet zo erg veel in huis gehaald. Remember Frans van Flauwenbaert...

L.V., Merelbeke.

leeuvenvlag

Bij een bezoek aan het museum van het Bergsche Land te Burg (W.-Dl.) zagen wij een op perkament geschilderde miniatuur uit de 14de eeuw van Franse oorsprong. De miniatuur stelt de Guldenensporenslag voor en in de linker bovenhoek, boven het Vlaamse voetvolk, is een vlag geschilderd met een zwarte, klauwende leeuw met lange gekrulde staart op geluw veld.

Dit ter intentie van de commissie van de Nederlandstalige cultuurraad, die zes eeuwen later moet oordelen over het historisch verantwoord zijn van de vlag van de Vlaamse cultuurgemeenschap...

K.M., Schoten.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersbrieven wordt geen briefwisseling gevoerd.

Kernredactie
T van Overstraeten (eindred.) P. Martens (hoofdred.), R. Corly (red. sek.), M. van Ledekerke
Redactie en publiciteit:
Sylvain Dupuislaan 110
1070 Brussel
Tel. 02/23.11.98
Administratie en beheer:
Voldersstr. 71, Brussel 1000
Tel. 02/12.51.60
Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.
Jaarabonnement 350 fr.
Halfjaarlijks 195 fr.
Driemaandelijks 105 fr.
Steunabonnement (min.) 500 fr.
Losse nummers 10 fr.
Alle stortingen voor het blad op prk. 1711.39 van « WIJ », Voldersstr. 71, 1000 Brussel.
Verantw. uitgever Mr F. Vander Elst, Beizegemstraat 20 Brussel 1120

DE « NATIONALE SOLIDARITEIT »

VAN LEBURTON...

Na Leburton « eist » Simonet (« Le Soir » 14-10-72) dat de CVP inzake de Voer « haar verbintenissen nakomt ».

De Voerkwestie, voor Brusselaars en Walen opgeblazen tot een politiek monster, is prachtig geschikt om de aandacht van het publiek af te leiden van de slechte toestand van de Waalse economie « door de socialisten in het slop gevoerd » (« Knack » 1-3-72), waaraan deze trachten te verhelpen door er ieder jaar tientallen miljarden Vlaams geld in te pompen (« Knack » 20-9-72).

Zonder resultaat overigens: de beoogde reconversie komt er niet, integendeel, er zal in Luik en in Henegouwen nieuwe staatssteun gevraagd worden.

En als wij niet oppassen wordt mettertijd ook Vlaanderen door de socialistten tengronde gericht.

Wat kunnen wij daartegen doen?

Het radikaalste middel is: de geldkraan toedraaien.

De Vlaming wordt het beu « Wallonië aan het been te hebben en « de Waalse economie mede te trekken ».

Walen en Vlamingen moeten er maar voor zorgen, dat zij de tering naar de nering zetten. Wie wil smeren, in plaats van te sparen, of liever staakt dan te werken, moet instaan voor de kosten en gevolgen van dien.

Dit is echter niet het geval.

De staat investeert ieder jaar tientallen miljarden Vlaams belasting- en spaargeld « in Waalse ondernemingen die zelfs niet kunnen functioneren, of er zonder staatsgeld nooit waren gekomen » (« Knack » 28-9-71).

En dat de socialistten het geld van de Vlamingen gebruiken om hun rode politiek door te drijven, zal op den duur zelfs de fossielen van de CVP doen opschrikken. Tenslotte komt het toch tot een breuk tussen de CVP en de rode partner. Dan breekt de PSB weer eens de straten op, dynamiteert en steekt hier en daar wat in brand, zoals met de koningskwestie, of de Eyskens-buiten-staking van 1960.

Welnu, in plaats van weer eens door de knieën te gaan voor de chantage, liever een korte pijn, en zelfs federalisme, als dit Vlaanderen kan bevrijden van de rode leerlingen-tovenaars.

Ook voor de Walen is het wellicht een oplossing: zolang zij « hun heil zoeken in het geld van de Vlaamse belastingbetaler komen zij niet van de grond » (« Pourquoi Pas ? » N° 2658: Les Wallons doivent apprendre à ne compter que sur eux-mêmes »).

Worden zij integendeel verplicht voor hun problemen zelf een oplossing te zoeken, vinden zij wel het gepaste antwoord.

En wat de Vlaming betreft: deze rekent uitsluitend op zichzelf, en slaat er zich wel door zonder de staat, zonder de Walen en zonder de Brusselaars.

L.V., Mortsel.

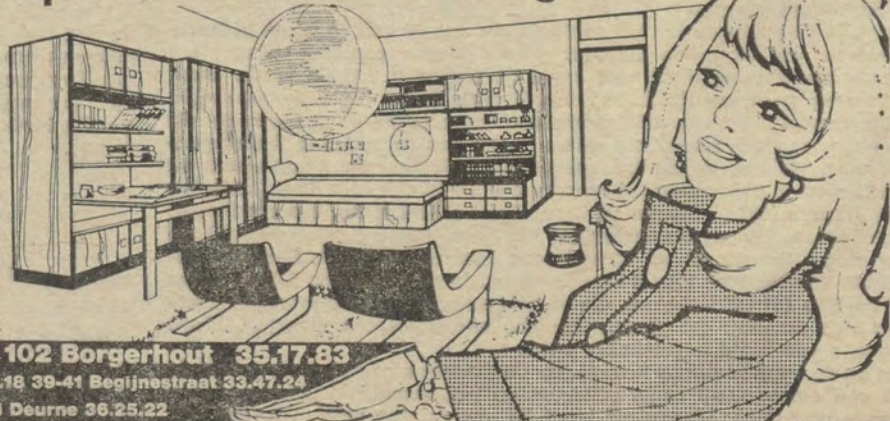
matthieu's beddenbedrijf

biedt voor elk probleem een woonrichting

onze studiedienst lost uw woonprobleem gratis op

Turnhousebaan 102 Borgerhout 35.17.83
64-86 Diepestraat 31.01.18 39-41 Begijnestraat 33.47.24
60 Galifortlei Deurne 36.25.22

de politieke week

Het politieke Allerheiligenbestand was niet zo bladstil als sommigen het voorstellen. Achter de schermen van de partijen werd heel wat bedisseld, en iedereen bereidt zich voor op de gebeurtenissen die zullen volgen op het topoverleg tussen de meerderheidspartijen en de regering deze week.

Donderdag 2 november

☆ « La Libre Belgique » wijst op een nieuwe struikelsteen voor de regering : na de interpellatie-Baert (VU) over de onwettelijke subsidies van de Franse Cultuurraad antwoordden de beide Cultuurministers (Van Mechelen en Hanin) op een afwijkende en op sommige punten tegengestelde manier...

☆ Het FDF wil het toekomstig gewest Brussel erkend zien als politiek gegeven, op dezelfde voet als Vlaanderen en Wallonië. De grenzen van de gewesten moeten, volgens het FDF, vastgelegd worden na raadpleging van de betrokken bevolking.

☆ Het voorgestelde « communautair pact » heeft al lood in de vleugels : in de PVV is slechts Van Audenhove en enkele Vlaamse PVV-ers ervoor te vinden, de Brusselse en Waalse PLP-ers willen er niet van weten. Het FDF-RW al evenmin. Het onthaal van het voorstel in de Vlaamse pers is ook al koeltjes te noemen. Wel gaan stemmen op voor de vorming van een nieuw soort « werkgroep der 28 » m.a.w. overleg tussen alle partijen over het gemeenschapsdossier.

Vrijdag 3 november

☆ De vaders van het veelbesproken « communautair pact » (Martens en Nothomb) schijnen zelf te aarzelen nu ze zien uit welke hoek de steun voor dergelijke formule is gekomen. De gedachte wint veld

dat, zo het tot een nieuw communautair overleg komt, alle partijen daarop moeten uitgenodigd worden en niet enkel de drie traditionelen.

☆ In het blad « Forces Wallonnes » wil de RW-leider Perin de huidige regering vervangen zien door een speciale regering van beperkte duur die als voornaamste taak zou hebben : de grondige hervorming van de instellingen in federale zin.

Zaterdag 4 november

☆ In het weekblad « De Ronseelaar » trekt Jan Verroken (CVP) heftig va leer tegen de BSP. Wat hij schrijft komt daar op neer : als de BSP van de CVP eist dat die de socialistische zienswijze inzake de Voerstreek goedkeurt vóór alle andere problemen zijn opgelost, dan valt de regering.

Zondag 5 november

☆ Tijdens een RTB-uitzending (« Faire le Point ») stelt Perin zich voor het « Rassemblement Wallon » kandidaat voor « een grote coalitie-regering » die de staatsinstellingen moet hervormen. In dit opzicht kijkt hij vooral uit naar de houding van de CVP. Voor de Volksunie was hij nogal onvriendelijk : te agressief anti-francofoon. De CVP lijkt hem

kennelijk minder gevaarlijk voor de Waalse ambities, want die steken in elke Waal, unitarist of federalist.

Maandag 6 november

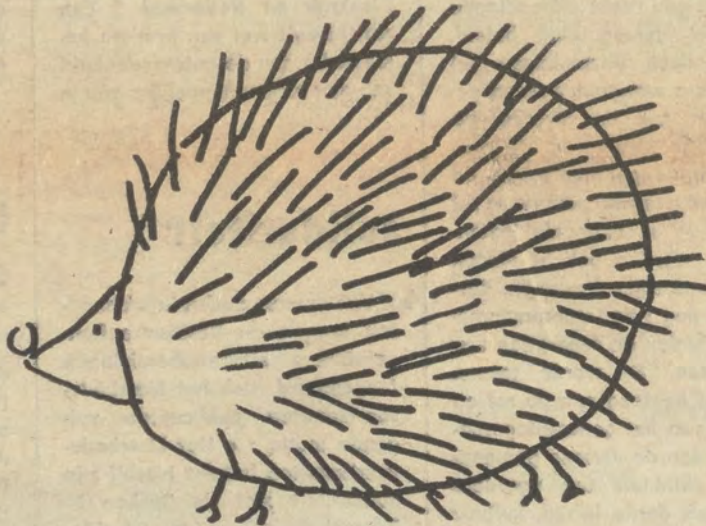
☆ De spanning stijgt naarmate het voorziene topoverleg naderbij komt. In politieke kringen geeft men de regering niet veel kans : ofwel is ze veroordeeld tot immobilisme ofwel moet ze ontslag nemen. Men spreekt steeds meer over het ongeduld van jonge wolven in beide regeringspartijen om zelf eens minister te worden. Eyskens schijnt in elk geval zijn beste tijd te hebben gehad. Of zullen de BSP-bonzen uiteindelijk inbinden uit vrees in het isolement te geraken als de huidige regeringsverklaring hoe dan ook in het water zou terecht komen ?

Dinsdag 7 november

☆ PSC-voorzitter Nothomb ziet al geen heil meer in een « communautair pact » en wil het bestaande regeerakkoord nieuw leven inblazen. Pas daarna kan eventueel van een dergelijk pact worden gesproken.

☆ In de pers wordt vastgesteld dat de wrovel tussen BSP en CVP niet verminderd is door de Moskoureis van de BSP-voorzitters. Men verwacht zich aan een koel weerzien...

☆ Steeds meer wordt over alternatieve formules voor de huidige regeringssamenstelling gesproken. Het voorstel-Perin (een nationale regering met alle partijen) schijnt enige indruk te hebben gemaakt.

” de uitdaging ”

In afwachting dat de uit Moskou teruggekeerde Jos Van Eynde losbarst in de kolommen van « Volksgazet », heeft alvast reeds zijn slippendrager Jos Van Elewijck in een hoofdartikel gereageerd op de harde taal van mr. Van der Elst aan het adres van de Belgische Staatbehoudende Partij. Van Elewijck noemt dit een « uitdaging » aan de BSP, die toch zo'n lieve partij is want zij wil « welvaart, welzijn en steeds meer sociale voordelen voor de mensen ». Van Elewijck, die blijkbaar over niet veel argumenten beschikt om de VU-beschuldigingen aan het adres van de BSP te weerleggen, zoekt steun bij de conservatieve unitarist Leynen van het « Belang van Limburg » die het nog maar eens had over de dreiging dat België zal uiteenvallen als de federalisten het voor het zeggen krijgen. Zijn volgende « argument » is het afgezaagde deuntje dat « de Vlaamse socialist van niemand lessen te ontvangen hebben » ook niet voor wat hun houding inzake de taalproblemen aangaat. In deze cliché-uitdrukking herken je onmiddellijk de

stem van zijn bulderende meester, die deze gratuite bewering trouwens ook nooit staft met steekhoudende feiten. Volgen dan een reeks gekende scheldwoorden aan het adres van de VU, waarop in dezelfde stijl zou kunnen geantwoord worden dat de BSP een partij is van staatsprofiteurs, maar dergelijke « argumenten » zijn ons te min.

Op de bewering dat de BSP zo goed voor de welvaart van de werkende mensen zorgt zouden wij kunnen antwoorden met wat arbeiders ons nog deze week zegden : « De BSP (en de CVP) zitten in de regering en wat zien wij : de levensduurte stijgt als nooit tevoren. Maar wat nog het meest opvalt is dat in die omstandigheden de vakbonden ongewoon tam blijven. Stel je eens voor dat niet hun vriendjes van de BSP en de CVP in de regering zaten, maar vertegenwoordigers van andere partijen, je zou wat beloven. Er zou gestaakt en betoogd worden dat het een aard is. Nu gebeurt er niets, waarmee nog maar eens bewezen is dat het al

handen op eenzelfde buik zijn. Ze zijn alleen bezorgd om de macht, eens dat ze die in handen nemen, denken ze niet meer aan de arbeiders, die ze heten te vertegenwoordigen ! ».

In hoeverre de BSP consequent is met het socialistische mombakkes dat zij opzet, is echter niet in de eerste plaats onze zorg. De socialist in de BSP moeten dit maar uitvechten met de conservatieven aan de leiding van deze partij. De ganse BSP gedraagt zich momenteel echter — mede door de slaafse houding van de Vlaamse BSP-ers — als de laatste verdedigster van het reactionaire unitarisme, van het Belgique de papa, als een partij die zich als voornaamste doel schijnt te stellen : grondige structuurhervormingen van de Belgische staat verhinderen, hoewel het volk van Vlaanderen en Wallonië erom vraagt. Dit zullen wij in de komende weken en maanden aan ons volk vertellen en daarom zullen wij de BSP en haar nefaste politiek bestrijden.

” ER WORDT EEN VOOR VLAANDEREN GEVAARLIJK SPEL GESPEELD ”

(vervolg van blz. 1)

nieuw anti-vlaams offensief

Terwijl de Vlamingen met lege handen staan te wachten op de inlossing van de aangegeven verbintenissen, zijn zij reeds in het defensief gedrongen door een drievoudig offensief : het offensief van de Walen rond de Voerstreek, het offensief van de franstalige Brusselaars voor de uitbreiding van het Brussels gewest en het offensief van de unitaristen geleid door Leburton-Van Eynde-Simonet.

Reeds wordt de CVP met de rug tegen de muur gedrukt en bedreigd met een regeringskrisis. Het scenario is steeds hetzelfde. Het zijn nooit de Vlamingen die in het offensief treden, die kordaat hun eisen stellen en dreigen met regeringskrisis.

de kronkelwegen van de cvp

Dit alles verwekt in de CVP ongetwijfeld een malaise. Deze partij heeft dan ook gepoogd op haar partijcongres een antwoord te geven op deze situatie. De resoluties die werden goedgekeurd dragen het merkteken van onze invloed. Met deze resoluties is de CVP ongeveer teruggekeerd tot het jaar 1936 toen het beginselakkoord KVV-VNV ondertekend werd. Het zou de moeite lonen te overwegen welke kronkelwegen deze partij in al deze jaren bewandeld heeft en welk nadeel hieruit voor Vlaanderen en de oplossing van de Vlaamse problemen voortgesproken is.

Voor mij staat het vast dat het alleen onder onze invloed is dat deze evolutie zich voorgedaan heeft. Wij zouden ons hierover kunnen verheugen, vaststellend dat de CVP onze opvattingen, ons programma overneemt, dat aldus in Vlaanderen een duidelijke en onbetwistbare meerderheid tot stand komt, indien wij geen gegronde redenen hadden om te twifelen aan de geloofwaardigheid van dit jongste CVP-programma.

Is dit alleen bedoeld als propaganda, moet het alleen dienst doen om ons te bestrijden, of is dit inderdaad de bindende richtlijn voor een daadwerkelijk door de CVP-leiders te voeren politiek ? Zullen dit de zoveelste resoluties zijn die even vlug vergeten zijn als gestemd en alleen bestemd voor propaganda ? Het zal vrij spoedig moeten blijken of de CVP het ernstig meent. Want de CVP zal in Vlaanderen niet beoordeeld worden op grond van resoluties en woorden, maar op grond van haar daden, van haar politiek.

Indien de CVP het ernstig meent zal zij ook hare houding tegenover de Volksunie moeten wijzigen.

de nefaste rol van de bsp

De strijd spitst zich thans toe tussen de Volksunie en de BSP in Vlaanderen. Wij hebben deze strijd niet gezocht of gewild. Hij wordt ons door de BSP opgedrongen. Waar deze partij zich op onze weg plaatst, tegen ons, als de « staatsbehoudende partij », de unitaire, de Belgische partij die zich opwerpt als de laatste verdedigster van het Belgisch « establishment », van de unitaire, Belgische staat, zullen wij de strijd niet uit de weg gaan. Sedert lang hebben wij de onbetrouwbaarheid van de Vlaamse socialist-ervaren : alle nederlagen die wij geleden hebben zijn grotendeels toe te schrijven aan de lakse houding van de Vlaamse socialist. Zij zijn het steeds geweest die tot alle kapitulaties bereid waren. Zij

zijn het die steeds ieder Vlaams overleg over de partijgrenzen heen geweigerd hebben, die de Volksunie op ondemokratische wijze willen uitsluiten en negeren, en aldus 20% van de Vlaamse kiezers.

Nadat wij afgerekend hebben met Van Audenhove zullen wij ook afrekenen met de BSP. Wij zullen over gans het Vlaamse land een voorlichtingskampagne voeren om de Vlaamse openbare opinie de nefaste rol van de Vlaamse socialist duidelijk te maken.

Zij zullen ondervinden dat de drijvende kracht, de beslissende kracht in Vlaanderen de Volksunie is. Wij moeten de pretentie hebben de Vlaamse politiek te beheersen en de andere partijen te dwingen hun politieke koers te wijzigen. Ik ben er van overtuigd dat wij dat kunnen.

een gevaarlijk spel

Ten overstaan van een bar slechte politieke situatie, de verdeeldheid en de manifeste onmacht van de huidige regering, gaan er stemmen op om weer eens als redmiddel top-overleg tussen de partijen en een partijenpakt aan te bevelen. Het is allemaal niet erg duidelijk. Maar gevaarlijk.

Sommigen, waaronder de heer Van Audenhove, wensen overleg tussen de drie traditionele partijen. Hun bedoeling is doorzichtig : zij wensen een driepartijregering. Dit zou er op neerkomen dat de CVP helemaal in de hoek gedrukt wordt, dat er van de Vlamingen nog wat toegevingen afgeperst worden en dan een pakt gesloten voor 10 of 15 jaar om de gemeenschapsproblemen te bevriezen en alles te laten zoals het is. Wat de voorzitter van de CVP, Wilfried Martens, juist bedoelde weet ik niet. Ik veronderstel dat hij alle partijen wens te te betrekken bij een overleg.

Overleg waarover ? Ik sta zeer wantrouwend tegenover dergelijk overleg, waar de Vlamingen, onderling verdeeld, weer eens zullen gekonfronteerd worden met de eisen van Walen en Franstaligen die blok vormen.

Er is de werkgroep der 28 geweest, er is het verslag van de werkzaamheden van deze werkgroep. Waarom eisen de Vlamingen niet de uitvoering van wat hen in dit verslag plechtig beloofd werd ?

Er wordt een gevaarlijk spel gespeeld : men wil de wijzers van de klok achteruitzetten, men wil terug naar het unitarisme, nadat men aan de Walen voldoening geschonken heeft. Een vervalst unitarisme dan, waarin de positie van de Vlamingen ondermijnd is.

Vlaanderen is te zelfbewust geworden, te zelfzeker, om zich nog lang te laten onderdrukken en te laten uitdagen.

het volksunie-alternatief

Ten overstaan van dat geknoel, ten overstaan van deze onmacht om de problemen op te lossen, ten overstaan van het diskrediet waarin de oude partijen vallen, moet de Volksunie zich manifesteren als een alternatief. Het volstaat niet meer dat wij een zweeppartij, een drukingsgroep zijn. Daarvoor zijn wij te sterk geworden en indien wij nog sterker willen worden moeten wij het duidelijk maken dat wij ook in staat zullen zijn door deelname aan de macht, te verwezenlijken wat wij voorstaan.

Wij moeten ons bezinnen over onze eigen positie, over onze rol, over onze doelstellingen. Wij moeten weten wat wij willen indien wij vertrouwen willen wekken en overtuigen. Onze invloed, onze sterkte hangen af van ons geloof in onze zending, van de sterkte van onze eigen overtuiging.

zij laten niet af (1)

Het Luikse schepencollege heeft beslist een onderwijzeres te benoemen die onderwijs in het Frans moet gaan verstrekken in de Vlaamse Voerstreek. Brussel en nog een andere Waalse stad zouden binnenkort hetzelfde doen. Na het miljoen van de Franse Cultuurraad, de honderdduizenden van « Le Grand Liège », is dit de zoveelste daad van Frans cultuurimperialisme in deze landelijke Vlaamse streek. Minister Van Elslande heeft goed te bevelen dat gemeentebesturen geen kredieten mogen toekennen in een ander taalgebied, daar storen de Waalse hanen zich niet aan. Wie zal hen trouwens op dat punt de voet dwars zetten? Eyskens, Van Elslande? Laat ons lachen. Van Elslande's verbodsmaatregel zal er in feite op neerkomen dat het Vlaams onderwijscentrum te Brussel be-roofd zal worden van de financiële hulp die een aantal Vlaamse gemeenten verstrekten sinds enkele jaren. Vlamingen zijn immers zoveel volgamer en gewilliger in het naleven van wetten en reglementen. Tja, zo doen die Vlaamse CVP-ers dat nu eenmaal....

zij laten niet af (2)

Het is duidelijk waar het de Walen om te doen is in de Voerstreek. Zij willen de bevolking daar zo vlug en zo grondig mogelijk verfransen. Eens zover zullen er genoeg Vlaamse tradities te vinden zijn om zelf te vragen dat deze verwaalde streek maar best bij Luik wordt gevoegd. Nu is het nog zover niet, vandaar de herrie om de Voerstreek. In het licht daarvan deed het nogal potsierlijk aan « De Standaard » vorige dinsdag te zien blokletteren « CVP laat de Voer niet overhevelen » terwijl verderop in de tekst te lezen staat dat de CVP voorstander is van « strikte naleving van het regeerakkoord inzake de Voerstreek ». Jawel, in dat akkoord staat gepreciseerd dat het Voerkanton blijft behoren tot het Nederlandse taalgebied, maar ook dat deze streek 'n verfransende tweetaligheidsregime wordt opgelegd. De CVP laat de Voer wellicht (nog) niet overhevelen naar Luik, maar laat de Voer toch verfransen. In een volgend stadium komt die overheveling er dan als vanzelf. Tja, zo doen die Vlaamse CVP-ers dat nu eenmaal....

de ziel van het kind

Bij het ter perse gaan van dit nummer weten wij niet wat er uit de bus kan komen na de « vakantie der krisanten » van begin november. Wij weten niet welke goede raad de voorzitters van de BSP van de heren van het Kremlin krijgen inzake volksverdrinking en volksmisleiding.

Wij weten echter wel dat de CV? al haar beste best zal doen indien nu of wat later de regering struikelt en vervroegde verkiezingen mochten opduiken, de ziel van het kind, nl. het schoolpakt uit te spelen.

Intussen discussiëren de heren van de Twee Kerkenstraat over de duiten maar niet over het onderwijs zelf.

Zal de ziel van het kind opnieuw moeten dienen om politieke machtshonger te stillen?

rouwdag in het pajottenland

Op het gemeentehuis van Herne (fed. Halle) kwam het regionale « aktiekomitee van burgemeesters » samen in aanwezigheid van de verscheidene milieuaktiegroepen uit deze bedreigde hoek van het Pajottenland, o.a. Zenne en Zoniën en het aktiekomitee voor Vlezenbeek. Waren eveneens aanwezig de schepene voor Ruimtelijke Ordening van de federatie Halle Frans Adang en burgemeester Valkeniers. De vergadering plande een rouwdag voor zondag 17 december tegen: de snelspoorweg A8 Brussel-Doornik, de autoweg Perkpolder-Bergen, het Europeanum en niet in het minst de uitbreiding van het economisch gewest Brussel buiten de 19 gemeenten. Iedereen die een beetje begaan is met het bedreigde Pajottenland moet ongetwijfeld onder de indruk komen van de bedreigingen die boven deze mooie Vlaamse streek hangen.

geruisloze geloofsafval

Uit een recent CIP-onderzoek over de praktijk van de zondagsmis in Vlaanderen blijkt dat de zogenaamde « geruisloze geloofsafval » steeds verder gaat. Tussen 1965 en 1970 verminderde het aantal misgangers met 8,2% in het bisdom Antwerpen (nu nog: 38,1% van de bevolking tussen 5 en 70 jaar), met 7,4% in het bisdom Brugge (nu nog 50,9%), met 8,4% in het bisdom Gent (nu nog 43,9%), met 9,6% in het bisdom Hasselt (nu nog 59%) en met 6,4% in het bisdom Mechelen-Brussel (nu nog 30,2%). De afval is in die periode minder groot in de Waalse bisdommen (Doornik — 1,9%, Luik — 3,5% en Na-

Het Taalaktiekomitee, dat zeer actief blijft, richtte vorige zondagvoormiddag te Wemmel een verrassingsbetoging in. Een 300-tal leden van het TAK, de nieuwe VMO en Wera Di stapten op achter spandoeken waarop o.m. de eis stond dat Brussel tot de 19 gemeenten zou beperkt blijven. De franskiljonse burgemeester Geurts van Wemmel werd door de betogers behoorlijk door de buis gehaald. Alles verliep in volle kalmte.

men — 3,9%) maar de cijfers lagen er reeds eerder merkkelijk lager: nog 21,6% in Doornik, 31,3% in Luik en 50,5% in Namen.

WERF EEN NIEUWE ABONNEE VOOR « WIJ »

SLECHTS 350 FR VOOR EEN GANS JAAR

u en uw gemeente

Op 13 januari 1973 start de BRT met een reeks uitzendingen over het gemeentelijk beleid. Tijdens deze uitzendingen zal o.m. ruime aandacht worden geschonken aan de diverse gemeentelijke structuren. De werking van de gemeenteraad, de verhouding van de gemeente tot provinciale en nationale instanties zal worden belicht alsook de gemeentelijke financiën. Verder ook nog: de intercommunes, de fusies en federaties van gemeenten. Er wordt tevens aandacht besteed aan de rol en situatie van het gemeentepersoneel en aan de diverse gemeentelijke diensten ten voordele van jeugd, derde leeftijd, cultuur enzomeer.

Deze programma's zullen telkens de zaterdagmiddag omstreeks 16 u. worden uitgezonden (op 13 en 27 januari, 10 en 24 februari, 10 en 24 maart en

op 7 april 1973) en ongeveer 45 minuten duren. In de week daarop worden zij op een avond normaal uitgezonden. Wij raden van nu af al onze lezers die belang stellen in het gemeentelijk beleid, en vanzelfsprekend in de eerste plaats onze gemeenteraadsleden en COO-leden, aan deze uitzendingen te volgen.

Een vragenschema (leidraad bij de uitzendingen) en omvangrijke teksten over de behandelde thema's zullen beschikbaar zijn bij de organisaties voor sociaal-kultureel werk, o.m. bij 't Dosfelinstituut. Nadere richtlijnen daarover volgen nog.

poujadisme ?

De pers maakte melding van de oprichting van een « Nationale Partij van de Middenstand » (NPM) te Antwerpen. Het zou een partij worden « zonder politieke kleur ». Ze zou al kernen hebben in enkele Vlaamse steden en momenteel ook contact zoeken met middenstanders in Brabant en in Wallonië. Eerste nationale voorzitter zou een zekere h. Ceulemans zijn uit Edegem bij Antwerpen. De misnoegdheid van de middenstanders is meer dan begrijpelijk, maar de oprichting van een specifieke middenstandspartij lijkt toch maar een ondoeltreffend gebaar. Zijn de oprichters niet wijzer geworden na de volledige mislukking van dergelijke experimenten in buurlanden als Frankrijk en Nederland? Een partij heeft wel een bredere basis nodig dan de ontevredenheid van een maatschappelijke groep.

solidariteit

Van diverse zijden in Vlaanderen kregen de Baskische hongerstakingers simpatiebetuigingen toegestuurd. Ook het IJzerbedevaartkomitee publiceerde volgende motie: « Het IJzerbedevaartkomitee betuigt hierbij zijn solidariteit met de Basken te Brussel die van vrijdag 27 oktober een hongerstaking op gang trokken om de Belgische publieke opinie voor het Baskisch probleem te sensibiliseren. In het teken van het Europa der volkeren vraagt het komitee voor al de onderdrukte kleine volkeren in Europa en thans heel bijzonder voor de Basken, volwaardig zelfbeschikkingsrecht opdat zij zouden kunnen leven en zich ontplooiën tot verrijking van de algemeen menselijke cultuur ».

pendel neemt niet af

Volgens alle vooruitzichten zal er in Vlaanderen in 1975 nog altijd een overschot van 347.000 arbeidskrachten zijn. In Wallonië 128.000. Voor Brussel voorziet men daarentegen een tekort van 397.000 arbeidskrachten. Vlamingen en Walen zullen dus naar de Brusselse moloch moeten blijven pendelen, met alle nadelige gevolgen vandien. Waaruit nog maar eens ten overvloede blijkt dat het de hoogste tijd wordt om dat Belgische waterhoofd in het centrum van het land te « ontvetten » zodat Vlaanderen en Wallonië op de diverse terreinen beter aan hun trekken kunnen komen.

zetelverdeling

Tegen de volgende parlementsverkiezingen moet er, op basis van de volkstelling van 1970, normaal een zetelaanpassing gebeuren. In dit geval zou, naast enkele Waalse arrondissementen, ook het arr. Gent-Eeklo een kamerzetel verliezen. Er is ook hardnekkig sprake van het afschaffen van de provinciale appartering. Indien dit, samen met de zetelaanpassing, zou gebeuren dan zou de Kamer van Volksvertegenwoordigers er op basis van de jongste verkiezingsuitslag als volgt uit zien: 71 CVP-PSC (+ 4), 60 PSB-BSP (- 1), 32 PLP-PVV (- 2), 23 Volksunie (+ 2), 23 FDF-RW (- 1) en 3 communisten (- 2). In de Senaat zou de Volksunie 2 rechtstreeks verkozen senatoren verliezen in dit geval.

noord-nederland

Volgend berichtje wijst erop dat er in Noord-Nederland toch nog mensen te vinden zijn die belangstelling hebben voor Vlaanderen. Mevr. J. Junger-Tas promoveerde op 22 juni jl. tot doctor in de sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen met het proefschrift « Kenmerken en sociale integratie van jeugddelinquenten ». Stelling nr 12 bij dit proefschrift luidde: « Een meer federale structuur van België zal de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland bevorderen ».

laatste exemplaren

Van het « Zwartboek » over de sabotage van de taalwetten (tevens « Witboek » over de subnationaliteit), geschreven door onze Leuvense senator Rob Vandezande, zijn nog enkele tientallen exemplaren voorradig op ons nationaal sekretariaat. Die moeten weg. Wie dit Zwartboek-Witboek, dat waardevolle documentatie bevat vooral voor de afdelingen die een eigen blad uitgeven, vooralsnog wil moet zonder verder uitstel 100 fr. storten op prk 147697 van de Volksunie, te Brussel. Op het strookje vermelden wat gewenst wordt.

het europa der volken

Vorige week werd te Luik een colloquium georganiseerd over de toekomst van Luik in het bijzonder, van Wallonië in het algemeen.

RW-man Perin verklaarde er onomwonden dat Wallonië weinig heil te verwachten heeft van Frankrijk. Hij zelf en jonge socialistische haan J.M. Dehousse verdedigden het standpunt dat het op te richten Europa een Europa der volken moet zijn, waarin Vlaanderen en Wallonië deelstaten vormen. « De federalisering van België is daar een aanloop toe ».

Nou ja, één zwaluw maakt de lente niet, en Leburton is nog steeds een sterker man dan de jonge Dehousse, maar toch....

de volksunie als alternatief

Tijdens het weekeinde hield de Volksunie te Hasselt en te Waregem twee geslaagde interprovinciale congressen, die werden bijgewoond door een duizendtal kaderleden van de partij. De voorgebrachte referaten werden bijzonder aandachtig beluisterd en zullen ongetwijfeld nog veel stof leveren voor vruchtbare gesprekken in de afdelingen. Volksvertegenwoordiger Maurits Coppieters schetste glashelder het faliet van de politiek der kleurpartijen op het binnenlandse politieke vlak, de mislukking van de Europese politiek en het ontbreken van een verdedigbaar beleid tegenover de derde wereld. Senator Lode Claes van zijn kant maakte een « koude » analyse van de positie waarin de VU zich momenteel bevindt en de wijze waarop zij haar vat op het landsbeleid kan vergroten. Onze nationale voorzitter, volksvertegenwoordiger Van der Elst, commentarieerde de politieke aktualiteit en richtte bij die gelegenheid harde taal tot de BSP (zie p. 1 en 3). Door het overlijden van zijn vader was nationaal sekretaris senator Wim Jorissen niet in de gelegenheid zijn oproep voor volhardende strijdbaarheid tot het kader te richten.

In het paneel van sprekers op onze kaderdagen beet senator Coppieters de spits af. Hij deed het op de telkens weer bezielende manier die wij reeds jaren van hem kennen, en iedere maal opnieuw zijn publiek in de ban brengt van het vurig naar voor gebrachte woord. Ook als het gaat over een scherpe analyse van de huidige Belgische politiek, van de verstarring van de Europese politiek en het gebrek aan oprechtheid in de opdracht tegenover de landen van de derde wereld.

« De politieke structuren zijn vastgelopen bij gebrek aan federalistische visie en oplossingen » kon de samenvatting zijn van zijn betoog op deze verschillende terreinen.

Een regering zonder visie, zonder geest, zonder leidend doel, sukkelt in België verder voort, in een zichzelfverslindende dag-aan-dag-politiek. Haar groot hervormingsplan, waar jaren aan gedokterd (en gehanteerd werd) is vastgelopen in een uitzichtloze knoeiboel. In een doolhof van instellingen die dienen moesten om de klare federalistische lijn tegen te houden, om wat klein-provincialisistische heersers of gemeentelijke hoge vaders (met de juiste partijkleur) te ontzien.

Met een rechtstreeks gevolg : nog minder inspraak van de burger, nog groter mistgordijn tussen de mens en de weg naar een meer open democratie. Met vooral een afschermen van de echte groei naar autonomie, zie maar het ein-

deloos gewring tegen de cultuur-autonomie. Dat mensen met dergelijke kleinheid van handelen ook op de sociaal-ekonomische gebieden hopeloos in de knoei geraken, blijkt wel uit de rampzalige gevolgen op het financieel beleid. Een staatsschuld die een stijging kent met bijna 100 % naar 1972. Op zulke financiële vulkaan beweegt zich dan ook een improviserend kabinet dat goochelt met een vuurwerk van indirecte belastingen, wat dan toch maar weer vooral drukt op de welvaart van de kleine man, met zijn beperkte indexaanpassingetjes. Om niet van de kleine gepensioneerden te spreken.

Het zal van dergelijke regeerders niet zijn dat een nieuwe inbreng moet verwacht in de problemen van Europese samenwerking en wereldsolidariteit. Vaag blijft het politieke gelaat van dit Europa, zelfs dat van de staten. Onbestaan- de het respect voor, via een positieve visie op, het Europa der volkeren of der regio's. Inzake de sociale politiek is de EEG-top bijna uitdagend negatief geweest. Het Europa der grootmachten van de finacie en ekonomie blijft het enige met werkelijke macht.

Inzake de houding van Europa tegenover de hulp aan de allerarmste ontwikkelingslanden, ging de EEG-top dan ook niet verder dan de mislukte UNCTAD III.

De Volksunie, partij met het hoogste percentage jongeren in dit land onder haar leden en kiezers, zal zich met alle beschikbare aktiemiddelen verzetten tegen het cinis-

me van de leiders en de ontmoediging van de volkeren. Het gevaar is niet denkbeeldig dat de Europese en mondiale idealen en de sociaal-ekonomische bestrevingen van de naoorlogse generatie ten ondergaan.

Hiertegenover moeten wij onze totaalvisie van het echtbeleefde en steeds gepropageerde integrale federalisme stellen » besloot senator Coppieters zijn meesterlijke uiteenzetting.

Als tweede referaathouder kwam senator Lode Claes (Brussel) aan de beurt. Op de hem eigen wijze, waaraan sommige kaderleden blijkbaar even moeten wennen, ontleepte hij de politieke, sociale, culturele en socio-psychologische evolutie in het Vlaamse land en de positie daarin van de Vlaams-nationale partij. Uitgebreid onderzocht hij haar mogelijkheden om in de toekomst een beslissende rol mee te spelen als partij met een alternatief, als volwaardige en beweeglijke partij. Hij kwam tot de conclusie dat de politieke evolutie in Vlaanderen achterop is gebleven bij de sociaal-ekonomische, waardoor een vacuüm is ontstaan dat door een volwaardig uitgebouwde Volksunie, een partij die afgestemd is op de huidige situatie in Vlaanderen en op het aan de gang zijnde federaliseringsproces, moeten kunnen gevuld worden. De partij moet daartoe een realistische samenhang nastreven in programma, actie en imago, een aanwezigheidspolitiek voeren en zich mentaal voorbereiden op deelname aan het bewind. Met een aanhang van beweeglijken uit een snel evoluerend landsgedeelte en in een zeer labiele politieke situatie, moet zij haar eigen beweeglijkheid nog vergroten.

De slotrede van voorzitter Van der Elst werd het gewaardeerde orgelpunt achter deze geslaagde interprovinciale congressen. De lezer vindt belangrijke uittreksels uit deze rede terug op blz. 1 en 3 van dit nummer.

jonge arbeiders vergeten

In een persmededeling protesteerde het Partijbestuur tegen het laattijdig indienen van het wetsontwerp betreffende de kredieturen. Daardoor zal het voorziene bedrag van 1972 niet kunnen aangewend worden.

Het Partijbestuur eist dat dit bedrag door de Kulturraden voor een ander doeleinde ten bate van de jonge arbeiders zou bestemd worden.

Het Bestuur van de Volksunie meent dat men met de sociale promotie niet uitsluitend de opvoering van de produktiviteit mag beogen, maar tevens de algemene vorming. Tot demokratisering van de Cultuur eist het dat de sociale en kulturele promotie als één geheel tot het domein van de kulturele autonomie zouden behoren.

IN MEMORIAM LAMBERT JORISSEN

Te Tongeren overleed de h. Lambert Jorissen, vader van onze algemene sekretaris senator Wim Jorissen, in de gezegende leeftijd van 87 jaar. Hij werd vorige woensdag ter aarde besteld. Wij betuigen onze oprechte deelneming aan Wim en zijn achtbare familie.

Wij, die vandaag jong zijn, voelen wij ons gelukkig met onze jeugd, met de tijd waarin we leven ?

De meesten onder ons voelen een ondefiniërbare onvrede, sommigen weten (of denken het) precies wat er allemaal verkeerd gaat. En als we in kontakt met ouderen komen, dan vertellen die over een zelfde gevoel van onbehagen : eigenlijk is dat « overhoop liggen met eigen tijd » niet zo'n specifiek hedendaags jeugdverschijnsel, het is eerder als een schaduw die over de gehele maatschappij ligt.

Elke dag vertellen nieuwsmedia ons over oorlogen, guerilla : Vietnam en vliegtuigkaperijen, het Nabije Oosten, de Ieren, de Basken... opstanden, konflikten, verscheuren onze oude wereld onophoudelijk.

We horen steeds meer over het hongerende deel van de mensheid, en even gaan we honger-staken of drie-maal-elf ageren. We leren (minder vlug misschien) in eigen omgeving de zo zorgvuldig verborgen armoede kennen en de morele ellende van vele medeburgers. Want, al genieten we een bepaalde welvaart, toch ontmoeten we steeds meer eenzaamheid en leegte, in onszelf, bij de anderen.

We verwerven steeds meer vrije tijd... die wij steeds meer in warenhuizen doorbrengen en kopen, voetbal-ondergaan en teevolgen worden onze enige hobby's.

Tessenderlo en gekleurde regen, de dode rivieren, die we eens in liederen als « machtige, prachtige » vloed bezongen, steeds meer wegen, waarop steeds meer auto's die tenslotte in onze zenuw-slopende steden samenproppen, wegsmeeltende groene zones en weekendhuisjes als vluchtverschijnsel : wat komt er van ons leefmilieu terecht ? Een blauwe reiger zien... de stilte beluisteren... waar kan dat nog ?

vujo - kongres :

leven in kringen

Wij verblijven in scholen die ons voorbereiden op leven in een maatschappij van twintig jaar geleden, en in het bedrijf waar wij werken, hebben wij niets te vertellen, en we krijgen niet de kans iets kreatiefs te doen.

We hebben geleerd maar de helft te geloven van wat krant, radio of teevree ons over buiten- en binnenland « wijsmaken » (o ironie!), uit ervaring, omdat wij tot een machtige minderheidsgroep behoren, waarover in België — ondanks elk officieel stilzwijgen — steeds weer gesproken wordt : die van de Vlaams-nationalisten.

Wij, jongeren in de Volksunie, zien hoe nog steeds, na meer dan honderd jaar Vlaamse Beweging, onze eigen volksgroep in deze staat nog steeds als de man-bedelend-aan-de-poort staat. Wij zien hoe, langzaam maar zeker, de democratie een geluidloze dood sterft, in een parlement dat wegvloeit door absentisme en onkunde, dat vervaagt in subkommissies allerlei, dat alle macht in handen legt van de regering, van partijleidingen... De gewone burger weet allang niet meer wie voor hem beslist en eigenlijk kan het hem ook niet schelen.

Op de onverschilligheid van de massa is de macht van de traditionele Belgische regeerders gebouwd.

Als jongeren kunnen wij onze huidige maatschappij niet zomaar aanvaarden : wij willen ze rechtvaardiger, beter.

Wij menen dat ieder mens de kans tot geluk moet krijgen : dat ligt niet alleen in materiële welvaart, maar ook in morele vrede. Elk mens moet zich nuttig weten in de samenleving, hij moet zijn ideeën vrij kunnen uiten, en leren beseffen welke plichten hij tegenover de anderen steeds weer moet vervullen.

Onze Vlaamse gemeenschap — alle Vlaamse mensen in één volk samen — moet in vrijheid politiek, ekonomisch en sociaal zichzelf kunnen zijn.

Wij streven niet alleen naar een federaal ingericht België, wij willen ook een federaal Europa, waarin mettertijd de huidige staatsgrenzen met de woongebieden der volkeren samenvloeien.

Wij zien het Europa van morgen niet alleen als een ekonomische, maar ook als een politieke eenheid, waarbij in een Europees — grote en kleine — evenveel rechten en invloed kunnen verpees parlement met werkelijke beslissingsmacht alle volkeren werven.

Wij hopen op een wereld, waarin alle volkeren over dezelfde vrijheid tot eigen ontwikkeling op alle gebied beschikken, waar allen zich in een wereldraad ontmoeten, waar alle problemen door onderlinge dialoog in vrede resulteren.

Over dit alles — ons « leven in kringen », het integraal federalisme — houden de Volksuniejongeren te Antwerpen een kongres. Wij hopen jullie, jongeren, op 26 november e.k. daar zo talrijk mogelijk te ontmoeten.

huguette de bleecker

op het programma :

Antwerpen 26 november 1972

De kongreswerkzaamheden gaan door in het « Bouwcentrum », Jan Van Rijswijkcklaan, vanaf 10 u. stipt.

VOORMIDDAG :

● Plenumvergadering

« Integraal federalisme » (Nelly Maes).

● Drie sektievergaderingen :

- Van individu tot wereldgemeenschap (Huguette De Bleecker).
- Integraal federalisme en onderwijs (Luk De Rammelaere).
- Integraal federalisme en de socio-ekonomische structuren (Hugo Coveliers).

NAMIDDAG :

- Plenumvergadering, met de resoluties en gastrede door senator Maurits Coppieters.

baskische noodkreet

Onze kracht was steeds en zal moeten blijven dat wij, Vlaams-nationalisten betrokken in de Belgische partijpolitieke baai, anders waren dan de anderen. Het gaf ons de energie om schijnbaar uitzichtloze situaties aan te durven pakken, de kracht om bergen te verzetten, zoals het heette in de bijbelterm. De moed ook om tegen de stroom op te roeien, om niet mee te huilen met de wolven in het bos. Onze jongste kaderdag was daar een bevestiging van toen voorzitter Van der Elst formuleerde dat wij als Vlaams-nationalisten van nu solidair zijn met al degenen die in eerlijkheid en totaalinzet tot hun leven toe offerden voor de idee die het Vlaams-nationalisme bezielde: van de IJzerjongens over de Oostfrontvrijwilligers tot de Vlaams-nationalisten aan de Belgische executiepalen. Die solidariteitsgedachte trok senator Coppieters door naar onze opdracht als « sterkere volksnationale beweging » om mee te voelen, en waar het kan mee te helpen met die volksgroepen die nog steeds in deze tijd platgedrukt worden in de staatsmachines waarin zij vastzitten.

« de vlamingen helpen »

Bij de jongste tragische ontwikkeling in het Baskenland hebben wij getoond deze konsekwentie begrepen te hebben. Niet alleen van Volksunie-kant, maar ook via bepaalde Vlaamse kranten, door de Vlaamse TV tot tweemaal toe, werd ruime echo gegeven aan het optreden van de Baskische jongeren die 10 dagen lang hun hongerstaking hebben doorgezet uit solidariteit met de Franse Basken in Bayonne. Men kent de toestand.

De Frans-Spaanse (economische) vriendschap is zo groot geworden, dat als tegenprijs voor invoerfaciliteiten, de Fransen uitdrijfmaatregelen nemen tegen talrijke Spaanse Basken die — sommigen reeds jaren — als politieke vluchtelingen verblijven in het Franse Noord-Baskenland (Bayonne - Biarritz - St. Jean-de-Luz). Daartegen zijn op 25 oktober in de katedraal van Bayonne 47 Noord-Basken een hongerstaking begonnen. Ook op andere plaatsen in het Baskenland gebeurt hetzelfde.

Hun doel is: het fundamenteel menselijk recht opeisen voor Basken om in Baskenland te leven en te verblijven, ook als het Spaanse Basken zijn in Noord-Baskenland. Het is niet langer om via zulke aktie wat publiciteit te krijgen.

« Ici, ce n'est pas fantaisie » schreef « Le Monde » zopas over de hongerende Basken. Verschillenden zijn totaal ineengestort en liggen in het hospitaal. Voor sommige levens wordt gevreesd. Anderen houden moeizaam vol. Ook ver van hun land houden de Basken in ons land vol. Zij het nu door akties om de internationale opinie te mobiliseren.

« De Vlamingen helpen ons » zegde de jonge Bask die met Allerzielen door de Vlaamse TV werd geïnterviewd. Wij mogen hun hoop niet beschamen.

een direkte noodkreet :

j. madariaga-tar

Wij gaven reeds echo aan een ophefmakende inval van de Franse bezettingstroepen op 27 oktober in de katedraal van Bayonne.

Bladen als « Le Figaro », « Le Monde », om de bijzonderste te noemen, hebben aan deze gebeurtenis ruime plaats ingeruimd.

Langs rechtstreekse Baskische kon takten hebben wij de gedetailleerde toedracht vernomen. Het departementshoofd van de politie zelf leidde de operatie. Alle straten werden afgespannen rond de katedraal, de poorten afgesloten en dan gebeurde de inval van wat in het Frans heet « les gardiens de la paix ». Klinkt bijna engelachtig. De ingesloten Basken trokken zich terug in een zijkapel en blokkeerden er de ingang van. Die « gardiens de la paix » van Frankrijk, de oudste dochter van de kerk, beschoten deze kapel dan met traangasbommen. Door de laicisering zijn zij blijkbaar vergeten dat in het vroegere Frankrijk dan tenminste het asielerrecht van de kerken telde voor vluchtelingen of gezochten.

De ganse operatie bleek opgezet om één man aan te houden: Dr. iur. Julen Madariaga-Tar, een van de kopstukken van de Baskische beweging, maar afkomstig uit Spaans-Baskenland.

een vlaamse bask

Zo zouden we hem inderdaad willen noemen. De lezer zal spoedig begrijpen waarom. Julen Madariaga-Tar week als vijfjarige Baskische knaap met zijn ouders uit naar Chili toen de

Franco-troepen na de Guernica-tragedie het onafhankelijke Baskenland onder de voet liepen. De door 85 % Basken bij referendum in 1936 goedgekeurde zelfstandigheid werd vernietigd. toen de Francobladen formuleerden dat Baskenland weer bij het ene en onverdeelbare Heilige Spanje werd gevoegd « op grond van het veroveringsrecht van onze triomferende wapens ».

Dan begon de zwerftocht van honderdduizenden Basken. Niet minder dan 400.000, op een bevolking van 2,5 miljoen zijn toen hun land ontvlucht. In het begin van de jaren vijftig keerde de toen 20-jarige Julen terug naar Baskenland en begon zijn studies in de rechten, aan de universiteit van Bilbao.

De vroegere Nationale Baskische Partij was ondertussen door de emigratie en de clandestiniteit fel aan veroudering gaan lijden. In de Baskische studentenkringen kreeg de nationale beweging toen een nieuwe vlucht. Madariaga, samen met een groep vrienden, stichtte het blad « EKIN », Baskisch woord dat betekent « volhouden ». Toen hieruit een gelijknamige beweging van jongere nationalisten ontstond kreeg de Baskische beweging nieuwe vlucht na de donkere jaren van burgeroorlog en wereldoorlog II. Toen de Spaanse geheime politie toesloeg tegen deze jongerenbeweging, radicaliseerden de posities snel. In 1959 ontstond uit de EKIN-beweging, de nu wel in gans Europa bekende ETA. Ondertussen had Julen Madariaga zich als advocaat gevestigd in Bilbao, na nog economische studies in Oxford te hebben gedaan. De « epressie ging breder rond zich slaan. Als « verdachte » aangehouden, werd hij gedurende acht dagen gefolterd door de speciale brigade, over wiens methodes wij vroeger reeds een uitgebreide reportage schreven. Bewijzen vond men toen niet, maar het was duidelijk voor Madariaga en zijn familie dat de voorlopige vrijheid slechts een uitstel van executie was.

het bittere brood der ballingschap

Hij verbleef aanvankelijk in Frans-Baskenland, het Noorden van Euzkadi. Als politiek vluchteling moest hij hier op zijn tellen passen. Zeker toen met het Gaullisme het Europa der « staten » ook niet vies meer bleef van het diktatoriale Spanje. Bij het smokkelen van identiteitskaarten, rijbewijzen en andere noodzakelijke papieren om nieuwe Baskische vluchtelingen officieel tot « mens » te maken in Frankrijk, werd hij door de Franse politie gevat en veroordeeld tot zes maanden gevangenis voor het Hof van Bayonne in 1965.

Toen moest het weer verder weg van het Baskische heimatland, wanneer 'n maatregel van uitdrijving hem en zijn familie trof. Het is toen dat Julen voor ons geworden is: de Vlaamse Bask. Zijn vrouw en vier kinderen (ondertussen vijf), vestigden zich in Keerbergen, bij Mechelen. Daar begon voor de familie Madariaga-Tar kennismaking met de Vlaamse beweging en vriendschap met Volksuniemensen. Daar hebben wij deze man ook leren waarderen als een hoogontwikkeld kultuurmens, met grote menselijke gaven. Niet in het minst die van een beginselvast intellectueel, die zich niet schroomde clandestien gans Europa door voorop te gaan in het verder dragen van de risico's verbonden aan het voeren van een nationale strijd in ballingschap.

Het is toen dat Willy Kuypers zijn pedagogische veelzijdigheid heeft getoond door voor de kinderen Madariaga te fungeren als leraar-Nederlands op kleuter- en lager onderwijsniveau. Met goed gevolg trouwens, want het oudste dochtertje behaalde bij haar eerste stappen in het middelbaar onderwijs aan het Ateneum te Keerbergen zeer degelijke resultaten.

Het was voor ons als Vlaams-nationalist een wel speciale deugddoende ervaring, in de huiskring van de familie Madariaga een ongewone tweetaaligheid te kunnen horen, namelijk Baskisch en Nederlands.

Ondertussen zat de Belgische openretteveiligheid ook niet stil. Herhaaldelijk werd de familie lastig gevallen. Huiszoekingen, administratieve kwellingen. Tot tweemaal toe is onze parlementair Van Haegendoren bij Vranckx moeten tussenkomen toen bureaucraten van de buitenlandse veiligheid de familie over de grens wilden zetten « omdat er geen redenen waren van familiale of sociale aard, om in het land te blijven ». Zo heette het in die officiële papieren. Ze had-

den namelijk uitgekend dat Julen zelf een Zwitserse verblijfplaats — officieel — had verkozen om zich met Zwitserse reispas vlotter door Europa te kunnen bewegen als kontakman voor de Baskische emigranten.

De VU heeft zelfs enkele malen hard op tafel moeten slaan om te onderstrepen dat kinderen die al vier jaar in het Nederlands school volgden, wel voldoende « sociale gronden » konden aanvoeren om niet binnen de 48 uur over de grens te worden gezet.

de weg naar het einde ?

Hoe energiek — hard het Baskische volk is, hoe koppig en volhardend, het viel ons telkens op dat wij zelden zo'n heimwee gezien hebben naar het « vaderland » als bij deze Baskische emigranten. In 1971, toen zij hoopten dat na de dood van de Gaulle, men in Frankrijk wat meer oog zou krijgen voor het Europa der Volken, trok de familie terug naar Frans-Baskenland. Zoals het verhaal van Saidjah, onder de koloniale van de 19de eeuw, wordt ook ons verhaal door de schuld van de Franse kolonialisten van de 20ste eeuw, wel eentonig. Voor een futuliteit (publieke stellingname) werd Julen in februari van dit jaar opnieuw aangehouden door de Franse onderdrukkers en, er zit wel variatie in hun eentonigheid, op een vliegtuig naar Chili gezet. Immers door de vlucht in 1938 van zijn ouders naar Chili had hij deze nationaliteit.

Toen in dit najaar, door de golf van uitdrijvingen, de toestand voor de Spaanse Basken in Frans-Baskenland zo kritiek werd, is hij met veel moeilijkheden teruggekeerd en heeft zich als uiterm protest tegen deze Franse onmenselijkheid en schending van de fundamentele rechten van het Baskische volk, bij de hongerstakers gevoegd, in de katedraal van Bayonne. De rest van het verhaal kent U.

Een Franse krant, de gekende « Sud-Ouest », schrijft dat bij de inval in de katedraal de Franse politie sommeerde « Nous venons chercher Madariaga, c'est la seule personne qui nous intéresse » (Wij komen Madariaga zoeken, hij alleen interesseert ons). Sla de herder en de kudde wordt verstrooid, dat bijbeelwoord kennen deze « gardiens de la paix » dan toch ook. « Spreek Baskisch » of wij openen de poort niet replikeerden de Basken. Het vervolg met de traangasbommen beschreven we al. Terwijl Madariaga werd weggevoerd, stonden de hongerstakers recht en hieven onder de oude gewelven van de verfranste Baskische katedraal het oude revolutionaire strijdlid aan: « Euzko Gudariak Gera » (Wij zijn de strijders van het Baskische volk).

noodkreet naar vlaanderen

Zopas bereikte ons een ultieme noodkreet uit Frans-Baskenland: « Vlaanderen wij rekenen op U ».

De dag van zijn aanhouding liet Julen door zijn vrouw die brieven naar Vlaanderen posten.

Wij citeren letterlijk een stuk uit deze persoonlijke tragedie, welke die van een gans volk is geworden.

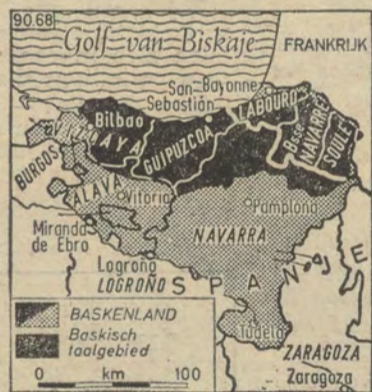
« Weldra wordt ik aangehouden, voor de vierde maal, en in de gevangenis gezet.

Eenmaal gevangengezet, begin ik dadelijk een hongerstaking «sine die», tot het einde. Er is me (na een vroegere operatie) nog slechts een deel van mijn maag overgebleven en de dokters zeggen dat het bijzonder hard en ernstig zou kunnen kunnen worden... maar het is nog de enige oplossing en wij moeten nu alles op alles zetten. Ons doel: MIJN VRIJHEID BEKOMEN EN HET RECHT OM ONS OPNIEUW TE VESTIGEN IN EUZKADI EN ER TE LEVEN MET MIJN FAMILIE EN MIJN VOLK ».

Dan volgde die oproep aan het Vlaamse volk, om de internationale opinie te alarmeren en protest aan te tekenen bij de Franse gezagsdragers.

Wij hopen dat deze kreet door velen gehoord wordt, en niet verstikt in de luxe die de Vlaamse beweging is in vergelijking met het lot van zulke platgetrapte volkeren.

WALTER LUYTEN.

doe ook iets

In de katedraal van Bayonne ligt een ondertekeningsregister waarop reeds duizenden Basken hun simpatie met de hongerstakers betuigen. De tekst luidt

« Wij vragen dat het recht van de Basken erkend wordt om in Baskenland te leven en dat bijgevolg de maatregelen over verplichte verblijfplaats of uitdrijving worden opgeschort ».

Kopieer deze tekst en stuur hem zelf ondertekend, liefst met vele anderen, naar de Franse ambassade te Brussel, Regentlaan 41. Voeg er aan toe: « Wij eisen de vrijlating van Julen Madariaga in naam van de menselijkheid en het recht der Europese volkeren ». Stuur zo mogelijk een kopie naar de kontakman van de Basken te Brussel.

Kerman Ugalde. De Praeterestraat 11 te Elsene, Brussel 5.

En als steun aan Mevrouw Madariaga zeer graag een andere kopie naar haar adres: Villa JEDOXA, Promenade des Sables, ANGLET (Angelu) Pays Basque - Via France. Voor zekere drukking is Frankrijk wellicht erg gevoelig waar recente statistieken aantonen dat een vierde van de Franse uitvoer naar de Euromarkt door België wordt afgenomen.

IN KAMER EN SENAAT

Men kan niet zeggen dat het parlement aan een moordend tempo werkt; sinds de tweede dinsdag van oktober zijn de werkzaamheden nog maar gestart (na een eindeloze zomervakantie) en daar heb je al weer een lange Allerheiligenpauze. Dies hebben wij in dit weekoverzicht enkel melding te maken van de bijeenkomst van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op dinsdag 31 oktober jl.

Aan de orde stonden, na de inoverwegingneming van enkele wetsvoorstellen, enkele mondelinge vragen o.m. van de VU-kamerleden De Beul (die de minister van Openbare Werken attent maakte op het ontbreken van het regeringsverslag over de Ruimtelijke Ordening voor de periode 1968-70; en ook de minister van Landsverdediging ondervroeg over de folteringen tijdens legermanoeuvres) en Kuijpers (i.v.m. de klassering van de Kesselberg). Daarop volgden dan zes interpellaties waaronder twee van VU-kamerleden. Frans Baert (VU-Gent) interpeleerde de ministers van Nederlandse en Franse Cultuur over het ter beschikking stellen van kredieten voor Franse cultuurorganismen in het Nederlandse taalgebied. Jef Olaerts (VU-Genk) interpeleerde de minister van Binnenlandse Zaken over de « ondoeltreffende regels inzake verdeling van het Gemeentefonds en de daaruit voortvloeiende benadeling van sommige gemeenten ».

bedreigd natuurschoon

Ons kamerlid Willy Kuijpers blijft doorhameren op de bescherming van het natuurschoon. Dit aandringen heeft trouwens doorgaans positief gevolg, zoals bleek uit het antwoord van minister Van Mechelen op de vraag van de h. Kuijpers nopens de toekomst van de Kesselberg die niet alleen dreigde verknood te worden door motocrossen doch ook de veiligheid (door erosie en regenval) bedreigt. De minister acht het niet verantwoord nog vijf motocrosswedstrijden te organiseren en deelde mede dat een onderzoek aan de gang is om de wedstrijden elders te organiseren. Dit onderzoek zal voltooid zijn einde november. Dat zal dan ongetwijfeld aanleiding geven tot een nieuwe vraag van Willy Kuijpers.

het «frans» miljoen voor de voer en brussel

Op de interpellatie van kamerlid Frans Baert nopens de toekenning van 1 miljoen subsidie, resp. aan de verfransing van de Voer en van Brussel door de franstalige kulturele raad werd vorige week in ons blad reeds ingegaan.

De kern van de vraag bleef onbeantwoord, wat kamerlid Baert in zijn repliek niet naliet nadrukkelijk te onderstrepen, zonder dat hij door minister Van Mechelen onderbroken werd. Hij had nochtans in zijn interpellatie — die gericht was tot de regering (en

niet tot een der kulturele raden) wat sommige franstalige onderbrekers niet schenen te beseffen (of deden alsof) — duidelijk op grond van de wetteksten vastgesteld dat de dekretele bevoegdheden (van de kulturele raden) uitsluitend territoriaal zijn, behoudens enkele uitzonderingen, waarin de Voerstreek echter niet is opgenomen.

Uit het antwoord van minister Van Mechelen (die samen met minister Tindemans en premier Eyskens destijds ongunstig hadden gereageerd op het door de interpellant gewraakte dekreet) bleek hoezeer de Vlaamse CVP-ministers achteruit krabbelen wanneer de franstaligen driest en resoluut te werk gaan. « De Vlaamse ministers en parlementsliden van de meerderheid jammeren wel, maar doen niets » aldus Frans Baert, die niet uit zijn lood was te slaan en nagels met koppen sloeg en duidelijk de regering in de hoek dreef. Of zijn hoop « dat onze kollega's in Vlaanderen eindelijk eens dezelfde vastberadenheid aan de dag zullen leggen als hun Waalse kollega's » in vervulling zal gaan mag ten zeerste betwijfeld worden, ook al mag de VU inzake vastberadenheid tot voorbeeld gesteld worden. Eens zal het Vlaamse kiezerskorps juist oordelen, welk oordeel de VU in volle vertrouwen tegemoet ziet.

puzzle van het gemeentefonds

De verdeling van de kredieten van het Gemeentefonds is sinds lang het voorwerp van gewettigde kritiek: niet alleen is er een kloof tussen de zgn. A- en B-fondsen, maar in de fondsen onderling is er een diskriminatie, die onbegrijpelijk voorkomt.

Over deze diskriminatie interpeleerde ons kamerlid Olaerts die de criteria van verdeling aan een bijna wetenschappelijk-technisch onderzoek onderwierp (en dan ook geen enkele keer onderbroken werd...). Hij somde een aantal anomalieën op, die stellig moeten opgeruimd worden, wil men tot een grondige en rechtvaardige hervorming komen. In dit verband haalde de h. Olaerts een recente studie van de stad Brugge aan, waarin o.m. wordt voorgesteld een derde categorie in het leven te roepen, op grond van de bevolkingcijfers.

Minister Van Elslande bleek het in zijn antwoord volmondig eens te zijn met de interpellant en kondigde de oprichting van een « Kommissie voor de sanering van de lokale financiën » aan, die de verdelingscriteria grondig zal onderzoeken en een grotere een-

vormigheid zal nastreven, wat trouwens overeenstemt met de wet van 26 juli 1971 betreffende de agglomeraties en federaties.

Deze interpellatie was de zoveelste positieve bijdrage van de VU in het parlementaire werk, tevens zoveelste bewijs van volwassenheid en veelzijdigheid van de partij!

folteraars of mannen?

Kamerlid De Beul ondervroeg minister Vanden Boeynants over het proces voor de krijgsraad te Luik, waar paramando's terecht stonden wegens het folteren van tijdens legermanoeuvres « krijgsgevangenen » medesoldaten uit het andere manoeuvrekamp. De interpellant herinnerde aan bepaalde praktijken bij dit élite-korps en vroeg zich terecht af, of deze praktijken ja dan nee tot de opleiding behoorden, en zo ja of deze « cursus in het folteren » in overeenstemming is met de militaire plichtenleer en met de ter zake geldende beschikkingen van de Geneefse Konventie.

Op verontwaardigde toon ontkende de minister alles wat maar enigzins naar een opleiding in de zin van de gewraakte feiten zou zwemen. De minister wekte de indruk, alsof hij het stellen van deze vraag kwalijk nam en besloot bombastisch « het Belgisch leger blijft trouw aan zijn tradities. Dit betekent: onze jongens op te leiden tot mannen met al hetgeen dit eervol woord inhoudt. Niets meer, niets minder ».

Uit de ondervraging van betichten en getuigen te Luik is nochtans af te leiden, dat sommige beschuldigden bepaalde folterpraktijken beschouwden « als er bij horend ». Het incident is in elk geval typerend voor een zekere mentaliteit, die alleszins niets met « manhaftigheid » heeft te maken. Het is trouwens opvallend dat een Waals kamerlid de minister wenst te interpellieren over deze zaak, waardoor een uitgebreider debat mogelijk wordt.

l'esprit gaulois en het absenteïsme

Toen de h. Gol, FDF-RW, zijn interpellatie over de samenvoeging van

gemeenten en de afbakening der agglomeraties begon, zei hij het volgende:

De heer Gol — Ik ben zo vrij op het gering aantal aanwezigen te wijzen. Ik stel voor dat de interpellanten voortaan bij de minister op audiëntie gaan. Misschien zouden we elkaar videocassettes met de tekst van de interpellatie en van het antwoord kunnen toesturen.

De heer Gillet — Dat zal des te gemakkelijker zijn, daar de ministers steeds het zelfde antwoord geven! (Gelach).

Jammer dat onze Wallinganten niet steeds even spiritueel zijn, en giftig en dom gaan doen als de vlaamsnationale stem in het halfrond opgaat. L'homme, cet inconnu...

het mysterieus verslag

De administratie is een mysterieus iets, de regering en het parlement blijkbaar al niet veel minder, als men volgend sterk verhaaltje hoort. Op vraag van kamerlid De Beul beweerde minister De Saeger op 12 oktober jl. dat er een verslag over organisatie van de ruimtelijke ordening en van stedenbouw ter griffie van de Kamer zou zijn ingediend, zoals de wet voorschrijft. Bij navraag ter griffie bleken er slechts 2 dergelijke verslagen te zijn ingediend, één in 1962 en één in 1967 (er heerst blijkbaar weinig belangstelling voor verslagen in het parlement ndr). Uit het antwoord van de minister op een nieuwe mondelinge vraag van de h. De Beul heeft minister De Saeger zijn ongelijk moeten erkennen, wat hij ruiterlijk deed en toch niet zonder het tikkeltje sarkasme, dat blijkbaar nu eenmaal een onderdeel is van het karakter van de minister. Wat dan weer een omstandige uitleg niet belette. Het verslag werd intussen ingediend, al is het... twee jaar oud.

De tijd ligt al ver achter de rug, dat de minister eerst neerbuigend, later minder vriendelijk nieuweling De Beul kon aanpakken. Thans zijn we aan (weliswaar gecamoufleerde) excuses toe. Een prestatie is dat wel voor een minister als De Saeger, die het een wonder acht dat zijn dun bezette administratie nog blijft draaien. Hij zal het ons niet euvel duiden als we het een mirakel achten, dat de regering waarvan hij een der voornaamste steunpilaren is, nog bestaat.

Inmiddels scoort kamerlid De Beul punten!

VOOR WALLONIE!
ZOVEEL MILJOEN EXTRA
DIT, ZOVEEL MILJOEN
STEUNFONDS DAT, SUP-
LEMENT HIER, DAAR...

MAAR WAAR HAALT MEN
DAN HET LEF TE BEWBAREN
DAT DE VLAMINGEN NIET
"SOLIDAIR" ZIJN?

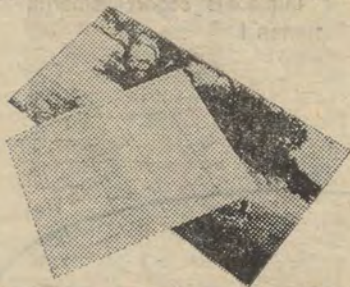
LAM

Bomen en spaargeld zijn allebei een garantie voor een gelukkige toekomst.

Spaar een boom

Het depositoboekje is de ideale spaarformule voor iemand die geregeld iets opzij wil leggen tegen een aantrekkelijke interest.

Bepaal een bedrag van je inkomsten dat je geregeld wil sparen en stort dit op een depositoboekje bij de Kredietbank.

Als je wedde rechtstreeks op je rekening wordt gestort, dan kun je de Kredietbank de opdracht geven om automatisch het bedrag dat je daarvan wil sparen, van je zichtrekening over te schrijven naar je boekje.

Het grote voordeel van een depositoboekje is dat je geld een hoge rente oplevert en dat je er toch gemakkelijk en vlug kunt over beschikken.

Verrijk de natuur met een boom door een depositoboekje te openen bij de Kredietbank.

Sparen en bomen planten gaan buitengewoon goed samen: het zijn immers allebei investeringen voor de toekomst.

Welnu, wanneer jij bij haar begint te sparen, verrijkt de Kredietbank de natuur met een boom, in jouw naam.

Vele bomen maken een bos. Plant een bos samen met de Kredietbank.

Doe mee aan haar « Actie Bosbouw »: voor ieder deposito- of rekeningboekje, geopend tussen 1 november en 1 maart, plant de Kredietbank gratis een boom. Voor jou. Voor je gezin. Voor de hele gemeenschap. Op gronden door openbare instanties ter beschikking gesteld.

Een speciale kaft rond je nieuw depositoboekje geldt als bewijs van je deelneming aan de « Actie Bosbouw ». Persoonlijk geniet je de talrijke voordelen die aan een depositoboekje

bij de Kredietbank verbonden zijn. En door op zo'n boekje te gaan sparen schenk je de natuur een boom en help je een bos maken voor de gemeenschap. Is dat niet fijn?

Zes typische soorten bomen die door de Kredietbank in jouw naam zullen geplant worden.

EIK ESDOORN ES

LINDE ELS HAZELAAR

Leef mee met je boom en je bos. Ga zelf kijken hoe het stevig wortel schiet en groeit. De Kredietbank zal de juiste aanplantingsplaatsen te gelegener tijd bekend maken.

Kredietbank

VIA AMSTERDAM

cyaankali in de atlantische oceaan gedumpt

De voorbije weken luidde de alarmklok over Hannèche en Hasselt. De drinkwaterbevoorrading van miljoenen mensen kwam in het gedrang door de opslag van cyaankali en andere rotzooi nabij het Albertkanaal. Zowel de pers als de publieke opinie reageerden verontwaardigd en zelfs minister van Arbeid, Louis Major, verloor er een stukje van zijn « waardigheid » bij, door de verantwoordelijkheid van zijn ministerie in deze zaak op een nogal onbeholpen wijze te hebben willen afwimpelen. De wijze waarop de inhoud van de vaatjes via Jeneffe een eindbestemming kregen en uiteindelijk onschadelijk gemaakt werden, zal niet worden gekontesteerd. Dat is maar goed ook. Want zij die zich daarvoor hebben ingespannen, verdienen alle lof. Of, daarmee voor de toekomst alle vraagstukken van die aard zijn opgelost, is lang niet zeker. Daarvoor zijn een aantal feiten, die na de zaak van Hasselt en Hannèche aan het licht kwamen, veel te ernstig. Deze wijzen erop hoe ver we nog verwijderd zijn van een verantwoorde vernietiging van chemische afval.

niet alleen cyaankali

De vaatjes van Hannèche bevatten niet alleen cyaankali, maar nog heel wat andere gevaarlijke chemische verbindingen. De geheimzinnige inhoud verwijst naar verbindingen uit de organische chemie, zoals DMF en DMAC, verder oplosmiddelen, vaste stoffen enzomeer.

ook te kemzeke

Uit de resultaten van een analyse, uitgevoerd door het laboratorium voor toxicologie van de Gentse rijksuniversiteit, blijkt dat in de Oost-Vlaamse bodem gevaarlijke, giftige vaste chemische afval werd begraven. Wat daarvan de gevolgen zullen zijn, is door niemand met zekerheid geweten. De feiten daarentegen staan vast. Te Kemzeke bevinden zich nu nog vaste, giftige gechloreerde koolwaterstoffen in de bodem, zoals hexachloorbenzeen en -koolstof.

misdadige en overbodige dumping

Zowat 7.000 ton blauwzuurverbindingen met 10 % cyaniden evenals nitrilen werden op 16 en 17 oktober 1972 te Amsterdam overgeladen vanuit het binnenschip « Bettingen » in het Duitse zeevaartuig « Neckertal » met bestemming... oceaan.

De gemeente Bochum overwoog de bouw van een verbrandingsinstallatie,

Het project werd niet uitgevoerd uit vrees voor reacties bij de publieke opinie.

Deze gang van zaken toont aan dat dat het probleem niet werd opgelost, enkel maar... verschoven.

De stad Bochum koos de gemakkelijkste oplossing, die evenwel grote schade zal aanrichten aan het mariene milieu. De vraag dient hierbij gesteld of konferenties zoals te Oslo en Stockholm, waar de zeedumping scherp werd veroordeeld, ooit wel voldoende weerklank zullen vinden, opdat dergelijke praktijken definitief onmogelijk zouden worden. We weten het wel, er waren ook in verband met deze overbodige oceaandumping proteststemmen opgegaan, zelfs in de Duitse Bondsrepubliek, met name van de landregering. Daarvan trok de stad Bochum zich niets aan: de zowat 2.500 vaatjes werden zonder noemenswaardig openbaar protest naar de Atlantische Oceaan gevaren en nabij de Azoren overboord geduwd.

angstpsychose

In eigen land ontstond door de gebeurtenissen te Hannèche en Hasselt een echte angstpsychose. Op vele plaatsen klonken alarmkreten, soms terecht, zoals te Buizingen en Kemzeke; soms ten onrechte zoals te Bornem. Op de stortplaats langs de rechter Schelde-oever te Bornem werd geen giftige afval gevonden. Toch trad ook daar de treurige toestand aan het

licht, waarin het Vlaamse landschap zich bevindt, zelfs in streken die als natuurpark gelden, zoals het Scheldeland te Bornem. Bij gebrek aan verantwoorde verbrandingsinstallaties zijn kompostbedrijven ook daar, genoodzaakt om allerlei industriële afval op te nemen.

Deze toestand wordt onhoudbaar. Voor wanneer een ministerieel vijfjarenplan om het vraagstuk van de chemische afval en van de huishoudvuilnis op te lossen via een net van verbrandingsinstallaties?

naar een oplossing?

Welke toestanden verhinderen een verantwoorde vernietiging van gevaarlijke afval?

Op de eerste plaats zijn er de producenten zelf (met name de chemische industrie) die er nog steeds niet in slagen om structuren uit te bouwen, die de problemen oplossen. Was Dr. Horst W. Fabian van Bayer Leverkusen niet een van de grote leveranciers van de hardingszouten die zich te Hannèche bevonden?

Verder is er de overheid die zeer goed weet dat voorschriften, veiligheidsmaatregelen en bekwaam personeel de grondslagen zijn voor succesvolle bedrijfsuitbating.

Waarom zouden deze voorwaarden niet gelden voor de afvalverwerking? Het is haar taak om ze op te leggen. De waarden die op het spel staan zijn te belangrijk. Het gaat om zuiver en gezond grond-, rivier- en zeewater. Heelwat chemische afval kan verbrand, geneutraliseerd of gerecupeerd worden. Dat is ook het geval met hardingszouten. De overheid is daarover ingelicht. Zulke oplossingen kunnen er komen, niet door eindeloos gepraat, wel door daadwerkelijke beleidsbeslissingen.

In een goed georganiseerd beleid is er geen plaats voor beunhazen!

Tenslotte is er de houding van de publieke opinie, die in grote mate wordt beïnvloed door de informatie. In sterk geïndustrialiseerde landen hebben de massamedia ertoe bijgedragen

om de mens milieubewust te maken. Maar, deze toestand mag het tot standkomen van verantwoorde oplossingen niet hinderen. Goedkoop succes, gesteund op sensatie is hier misplaatst.

milieubewust, maar consequent

Wie ijvert voor milieubeheer moet ook de moed opbrengen om zelfs tegen de gangbare opvattingen in, minder sympatische maar broodnodige installaties bij het publiek te verdedigen. Dit geldt ondermeer voor verbrandingsovens voor chemische afval. Deze moeten er komen, maar dan op verantwoorde plaatsen.

Indien de industrie en de initiatiefnemers, evenals de overheid op deze niet te versmaden steun willen rekenen, moeten ook zij consequent zijn. Het heeft geen zin om dergelijke installaties in te planten nabij natuur- en recreatiegebieden waar de lucht nog zuiver is, en de natuur ongerept zoals te Rotem was geprojecteerd. Dergelijke ovens horen thuis in grote industriezones, zowel psychologisch, milieuhygiënisch als bedrijfseconomisch. Mocht het zijn dat ze daar worden geweerd wegens de hoge graad aan luchtverontreiniging, dan moeten overheid en industrie zelf de vereiste maatregelen nemen om de toestand daar te verbeteren en zodoende het probleem ter plaatse oplossen, binnen de nijverheidszones.

Voor wanneer beleidsmaatregelen in die zin? De minister van arbeid en zijn staf wezen ervoor gewaarschuwd dat de problemen van Hasselt en Hannèche zich in de nabije toekomst in nog grotere mate zullen herhalen, indien deze maatregelen uitblijven.

Dit is zomaar geen losse, vrijblijvende bewering. Ze steunt op de afvalproductiecijfers van de chemische industrie, evenals op de lijst van giftige en gevaarlijke afval waarvoor op dit ogenblik geen oplossing voorhanden is.

dirk buyes.

In de Oost-Vlaamse bodem te Kemzeke werd giftige, gevaarlijke vaste chemische afval begraven. Een onoplosbaar probleem, onder huishoudvuilnis bedolven.

ziet joegoslavië af van de "eigen weg naar het socialisme"?

(ARGOS) In Joegoslavië worden de symptomen van een beweging ontwikkeling met de dag duidelijker geprofileerd. Recentelijk is ook minister Mirke Depavac van Buitenlandse Zaken « om persoonlijke redenen » afgetreden. Zijn beslissing kwam enkele dagen na het ontslag van de Servische KP-leiders Nikezic en Perovic. Tegelijkertijd werden de kommunitiemedia te Belgrado drastisch gemulband. Er kan dus bezwaarlijk twijfel bestaan aan de ernst en omvang van de Joegoslavische crisis. In dit land is sinds december 1971 een ommekeer aan de gang. Men verwacht dat die ommekeer niet alleen het binnenlands klimaat maar ook de buitenlandse betrekkingen zal sensibiliseren.

Ergens heeft men al het ongezellige voorgevoel van een nieuwe buitenlandse koers. Het zal toch wel meer dan een louter toeval wezen dat de afgetreden Servische partijvoorzitter nog in 1968 minister van Buitenlandse Zaken was en dat zijn opvolger Depavac nu op zijn beurt het departement van Buitenlandse Zaken heeft verlaten.

Vandaag is de Joegoslavische neutraliteit een sterke troef voor de vrede en voor het behoud van het internationaal status-quo. Die neutraliteit is zelfs zo belangrijk dat men niet goed inzielt hoe de Europese ontspanning een uit elkaar vallen van de Joegoslavische federatie zou overleven. Als Amerika een nieuwe president kiest, houdt de wereld zijn adem in, met angstige belangstelling volgt de wereld de laatste stuiprekkings van het Vietnamees konflikt, maar deze gebeurtenissen blijven periferisch in vergelijking met de altijd mogelijke explosie van het Joegoslavisch kruisvat. Zelfs het nabije oosten moet hier verstek laten gaan...

Men kan zich hierbij maar afvragen wat de acteurs van die voorlopig interne machtsverschuiving bezielt. Voorzeker mag men aannemen dat Tito er niet bepaald van droomt ooit opnieuw in het Sovjetgelid te treden. Maar de ontmanteling van het Joegoslavisch federalisme (een jaar geleden in Kroatië, vandaag ook al in Servië) komt rechtstreeks ten goede aan Moskou en de verkapte stalinisten binnen Tito's rijk.

Midden in de verwarring die nu bezig is heeft Tito bovendien verklaard dat Joegoslavië opnieuw moet gaan aanleunen bij de trend van vóór 1952. Dit kan alleen betekenen dat de maarschalk afziet van de « eigen weg naar het Joegoslavisch socialisme ».

Terugkeren naar de jaren vóór 1952 impliceert meteen dat Tito weer gaat doordrukken op klassieke leninistische denkpatronen en dat het liberaliseringsproces voorlopig op een smalspoor werd gerangeerd. Natuurlijk is hiermee niet gezegd dat Tito's « autonoom » socialisme voorgoed opgedoekt is. Ook te Belgrado zal men zo gauw niet afstappen van een trend die zeer hoge verwachtingen opgestapeld heeft. Maar de inhoud van die « autonomie » lijkt inmiddels wel erg gewijzigd. Vandaag is immers al gebleken dat een druk op de (centrale) knop volstaat om harde federationalisten en liberalen uit de politieke race weg te nemen. Zolang het centraal gezag te Belgrado willekeurige besluiten gaat vormen, kunnen de federalisten alleen maar « zelfbestuur ! » skanderen. Het is in de Sovjetunie nooit anders geweest. Voor het forum van

een internationaal kongres mogen de vele minderheden hun etnische identiteit met zang en dans bevestigen, maar te Moskou wordt die beweging alsmaar weggedrukt in unitaire dossiers. Toch zal men in Belgrado wel beseffen dat een totale herstructurering van achterhaalde toestanden en verhoudingen gewoon onuitvoerbaar is, maar de weg naar een open verdraagzaam en pluralistisch socialisme (dat al in vele toonaarden door Belgische politici bezongen werd) lijkt door de jongste ontwikkeling compleet afgesneden.

Tito's beweegredenen zijn duidelijk genoeg. De maarschalk en opperste partijleider (80) beseft dat hem niet zo bijster veel tijd meer overblijft om orde op zaken te stellen. Eigenlijk lag hij nooit erg wakker van liberale impulsen. De echte « liberale » hervormers binnen zijn eigen partij heeft hij pas na 1966 laten betijen toen Aleksander Rankovitsj (toenmalig hoofd van de geheime politie) afgetreden was. Zaak is dat Tito gekonfronteerd werd met harde feiten: de rijke deelrepublieken willen niet blijven neertellen voor de arme, het Kroatisch nationalisme kon zich gestadig affirme-

ren en ook in Servië, vooral onder de intelligentsia van Belgrado, gingen liberale en linkse ideeën rond. Tito's markteconomie leidde naar een soort « kommunistisch pre-kapitalisme » en wilde concurrentie. De inflatie kwam opzetten en waardevolle arbeidskracht vloeide af naar het buitenland. Er ware voorzeker een lange adem nodig geweest om al die strekkingen binnen veilige banen te houden, maar Tito heeft nu eenmaal die lange adem niet meer. In zijn omgeving geven die lieden de toon aan voor wie « de Joegoslavische weg » al van ouds een nachtmerrie was: de generaals (die maar zeuren over het teloorgaan van de tucht) de centralistische ideologen en technokraten die hun machtsposities voelen wankelen. Voor Josip Broz Tito is de situatie allesbehalve eenvoudig. Hij is wel een rebel tegen Moskou, maar tegelijk een authentieke bolsjevië — een man voor wie liberalisme en sociaal-demokratie dode letter gebleven zijn. Vooral dit profiel van de maarschalk heeft het Westen nooit willen aanvaarden. Er waren naar buiten ook redenen genoeg om in de liberale beweging van de man van Brione te geloven. In aug. 1968 heeft Belgrado heftig gesteigerd tegen de Sovjet-invasie te Praag. Maar vandaag blijkt alweer dat de breuk met Moskou nooit definitief is geweest. De jongste ontwikkeling beklemt trouwens een reeds lang vermoede tendens naar betere verstandhouding met de SU. Van de afgetreden Servische partijleiders zal men alvast niet zeggen dat ze Sovjetgezind waren. Maar het politiek profiel van hun opvolgers is erg vaag en technokratisch. Van het soort dat men te Moskou zeer graag begroet. Prognoses kunnen gewaagd lijken, maar het ziet er naar uit dat de enige kommunistische staat die werkelijk iets in de richting van individuele inspraak heeft gedaan, een politieke recessie tegemoetgaat: een terugkeer naar orthodoxe stellingen, die men voorgoed achterhaald wande. De oplossing van het Joegoslavisch probleem lijkt nl. weer verder af dan ooit.

Tito, een sigaar aanstekend en uiteraard niet het Joegoslavisch kruisvat...

● De UDA (protestantse verzetsorganisatie van Ulster) dreigt voor elke bomaanslag in Noord-Ierland door de IRA met vergeldingsaanslagen in Zuid-Ierland. Een eerste vergeldingsaanslag (op een fabriek) recht slechts geringe schade aan.

● Overleg over vrijwillige prijs- en loonbeheersing tussen de Britse regering, de nijverheid en de vakbonden mislukt. De regering Heath beslist, een prijzen- en lonenstop af te kondigen ten einde een « economische ramp » te voorkomen en een verdere daling van het pond te vermijden.

● Frans konsulaat te Zaragossa (Spanje) door bomaanslag getroffen. Men verdenkt de ETA (Baskische Vrijheidsbeweging) de auteur ervan te zijn hoewel andere bronnen van een uitdaging door rechtse organisaties gewagen. De bomaanslag zou als reactie bedoeld zijn op de houding van Parijs tegen naar Frankrijk gevluchte Spaanse Basken. Parijs stemt zijn houding af op een politiek van samenwerking met Spanje (EEG, wapenleveringen enz).

● De 5 ministers van de Republikeinse Volkspartij in de Turkse regering nemen ontslag, hoewel de Turkse premier hen vraagt, nog enkele dagen aan te blijven. Ismet Inonoe, gewezen premier en leider der rep. volkspartij neemt ontslag. De hoge Legerraad komt bijeen om te beslissen over de toekomst van 200 jonge officieren, verdacht van « kommunistische simpatieën ».

deze week in de wereld

● CSU-kongres (Beierse kristen-demokraten) beschuldigt Brandt ervan, de regeling der interduitsse betrekkingen te verhaasten om elektorale redenen. De kanselier van zijn kant acht het vraagstuk van de luchtpiraterij slechts in internationaal verband mogelijk. In afwachting zullen de toestellen van de Lufthansa voortaan veiligheidsagenten aan boord hebben.

● UNO-sekretaris-generaal Waldheim stelt een Vietnamkonferentie voor, van zohast een bestand is ingetreden. Noord-Vietnam verklaart zich tot een nieuw « annullend overleg met Kissinger » bereid.

● Hevige Amerikaanse luchtbombardementen tot aan de 47ste breedtegraad in Noord-Vietnam.

● Van Aziatische zijde zou een konferentie voorbereid worden, om o.m. het Vietnamese vraagstuk te bespreken. Peking zou bereid zijn aan deze conferentie deel te nemen.

● Mat einde van de kieskampagne in de Verenigde Staten.

● De ambassadeurs der vier voormalige bezettingsmogendheden te Berlijn rekenen het eens over een verklaring, die hun rechten moet waarborgen na de intrede van de twee Duitse staten in de UNO. Ook het interduitsse overleg vordert dank zij het akkoord onder de Grote Vier.

● Gunstig onthaal bij de openbare mening en enkele oppositiepartijen, w.o. de kristen-demokraten van ex-president Frei, van de nieuwe Chileense regering van linkse partijen, militaire en vakbondleiders. Men rekent vooral op de gezaghebbende nieuwe minister van Binnenlandse Zaken generaal Prats om de orde te herstellen en na onderhandelingen de stakingen te beëindigen. Tanks van het leger ruimen alvast barrikades van de stakende vrachtrijders op. Daags nadien eindigen de stakingen op een kompromis.

● Herwaardering van de Japanse munt (yen) met 10 % verwacht.

● Marokkaanse oppositiepartijen weigeren deel te nemen aan een « regering van nationale eenheid » zoals voorgesteld door koning Hassan, zolang de grondwet niet wordt hervormd, de burgerlijke vrijheden hersteld, de absolute macht van de koning beknod, de politieke gevangenen niet in vrijheid worden gesteld en amnestie wordt afgekondigd.

● Libië eist 50 % participatie op in de oliemaatschappij, i.p.v. 25 % zoals voorgesteld door de OPEC, Organisatie der Olie-exporterende landen.

● Noordamerikaanse Indianen bezetten te Washington het Bureau voor Indiaanse Aangelegenheden om hun eisen kracht bij te zetten: herziening der met de Indianen gesloten verdragen en erkenning van hun eigendomsrechten. De regering staat hun een herdenkingsplechtigheid op de nationale begraafplaats toe, ter nagedachtenis der sneeuwde Indianen. De bezetters van het bureau demonstreren hun eisen in vol ornaat en met tromgeroffel.

een portret

generaal ahmed ismail

(Argos) Eind vorige week heeft president Sadat van Egypte een geruchtmakende zwenking uitgevoerd. De rais benoemde generaal Ahmed Ismail, hoofd van Egypte's veiligheidsdiensten tot minister van defensie. Hiermede is, voorlopig, het lot bezegeld van minister Ahmed Sadek die donderdag 26 okt. al afgetreden was. Ahmed was zowat nummer twee geworden van Egypte's politieke handel en wandel. Hij was niet alleen minister van oorlog maar stond ook aan de top van leger en militaire produktie. Hij was nog vice-premier ook...zodat zijn ontslag voorzeker de belangrijkste politieke gebeurtenis mag heten uit de jongste geschiedenis van het altijd onrustige Nabije Oosten.

De gebeurtenissen die dit ontslag vooraf gingen staan eenieder nog duidelijk voor ogen. Een week vroeger was premier Sidky in opdracht van president Sadat naar Moskou gereisd. Hem was opgedragen even de verhouding tussen Kairo en Egypte op te warmen. Het was bij die gelegenheid al opgevallen dat Sadek geen deel uitmaakte van de Egyptische delegatie. Vice-premier Sadek was er trouwens ook niet bij geweest toen Sidky in juli jl naar Moskou was getogen om de explosieve uitwijzing van de Sovjet-adviseurs aan te kondigen. Waarschijnlijk zal Moskou wel onverdeeld verheugd zijn om het aftreden van de anti-Russische Sadek. Die vreugde zal echter niet doorstromen naar de Egyptische legerleiding, evenmin naar Egypte's officieren voor wie Sadek het nec plus ultra van militaire en patriottische deugden was. Voortaan zullen de Egyptische militairen maar moeten wennen aan de omstandigheid dat politici (Sadat en Sidky) het gehaald hebben van het leger rond Sadek. Al bij al heeft Sadek zijn ontslag niet gestolen. Ook na het bezoek van premier Sidky aan Moskou was hij maar blijven optornen tegen wat hij de «ontoreikendheid» noemde van de Russische militaire bijstand aan Egypte. Verondersteld wordt dat Sadat zich in 't bezonder heeft laten leiden door de overweging dat Sadek per slot niet de aangewezen diplomaat was om met Gretsjkov, de sovjetminister van Defensie over wapenleveranciers te pra-

ten. Die veronderstelling wordt compleet kredietwaardig als men vaststelt dat generaal Schazli, die al in tempore non suspecto tot plaatsvervanger was aangeduid, niet in Sadek's plaats is getreden. Ook Schazli heeft blijkbaar geen genade kunnen vinden in de ogen van de rais omdat hij sinds jaar en dag doorgaat voor een ongezegelijke Sovjetvreter. Hoe dan ook op dit ogenblik kan niemand de binnenlandse gevolgen van Sadat's beslissing voorspellen. De man was uitermate volksgeliefd. In mei 1971 speelde hij een eersterangsrol bij het opdoeken van een tegen Sadat gerichte staatsgreep. Bij het geschil tussen Sadat en zijn ministers Ali Sabri en Fawzi (resp. vice en defensie-minister) had Sadek zich radikaal achter de rais opgesteld. Aan die houding dankte hij ook zijn promotie tot minister van Defensie. Generaal Mohammed Ahmed Sadek heeft al vroeger patriotische sporen geraapt. Hij heeft WO II meegemaakt en in 1948 voerde hij bevel over een compagnie infanteristen. In 1956 stond hij aan het hoofd van de Egyptische strijdkrachten in Sinaï. Na kolleges aan de militaire academie te Moskou was hij van 1962 tot '64 militair attaché te Bonn. Hij is ook een tijdlang directeur geweest van de Egyptische militaire academie. In 1966 bracht hij het tot stafchef van de strijdkrachten...ter vervanging van Ahmed Ismail Ali die hem nu op zijn beurt is opgevolgd. Hij bleef op die post tot mei 1971 toen hij tot minister van Defensie promoveerde. Re-

centelijk heeft Sadat zijn nu ontslagen vice-premier nog eens extra in de bloemen gezet «om zijn grote invloed op de jongere generatie die zo vastberaden aan Egypte's toekomst bouwt!» Maar 't kan verkeren. Met de dag verslechterde Sadek's relatie met de Sovjets, vooral nadat gebleken was dat Moskou weigerde aanvalswapens te leveren die Sadek voor de verdere uitbouw van leger onmisbaar achtte. Zijn anti-Moskou gevoelens wortelden niet zozeer in ideologische overwegingen. Veeleer waren ze een gevolg van de militaire impotentie waartoe Rusland zijn Egyptisch pleegkind veroordeeld had.

Sadek's opvolger, generaal Ahmed Ismail stond sinds 14 mei aan het hoofd van de Egyptische inlichtingsdiensten. Ook hij is een echt produkt van Egypte's militaire traditie. In 1938, hij was toen dertig, beëin-

digde hij zijn opleiding aan de militaire academie te Kairo. In 1950 haalde hij zijn stafbrevet. Eerst doceerde hij strategie aan diezelfde academie en volgde vervolmakingskolleges in Groot-Britannië. In 1965 promoveerde hij te...Moskou. Ook hij heeft de peripetieën van WO II meegemaakt en stortte zich later met geestdrift in drie oorlogen (1948, 1956, 1967) tegen Israël. Na de nederlaag was hij verantwoordelijk voor de konsolidering van het front in de Suezkanaalzone. In 1969 treedt hij in de plaats van generaal Abel Moneim Riad die niet terugkeert van een verkenningsoverdracht. Maar in september 1969 beleeft hij een naar avontuur: op 9 november d.d. ontschepen Israelse kommando's in de golf van Suez. Ahmed Ismail blijft besluiteloos toezien. Bovendien vergeet hij ook nog de rais te informeren! Zijn «passiviteit»

heeft voor gevolg dat Nasser hem uit zijn functie ontslaat. Mensen uit Ismail's onmiddellijke omgeving vertellen nu dat de militaire bekwaamheid van Ismail niet te hoog mag geëvalueerd worden. Hij is vooreerst een gehoorzaam officier van wie men verwacht dat hij de oekazen van Sadat op binnen- en buitenlands niveau stipt zal uitvoeren. Hiermee is uiteraard niets gezegd over de vruchtbare afloop van de onderhandelingen die de nieuwe vice-premier te Moskou moet gaan voeren...in het spoor van Sidky. M.a.w. het blijft erg onzeker of Moskou zal ingaan op het Egyptisch verzoek tot levering van aanvalswapens. Positief is alleen dat het ontslag van Sadek een ondubbelzinnige vingerwijzing inhoudt voor alle officieren die van zins zouden zijn zich niet slaafs aan Sadat's suggesties te onderwerpen.

President Sadat (in gezelschap van Kadaffi, links), een wenking min of meer...

**eire,
arme
eeg-boer**

Met Ierland heeft het armste en achterlijkste land van West-Europa zijn intrede geaan in de zopas tot negen landen verruimde Europese Gemeenschap. Het gaat om een eiland dat driemaal de oppervlakte van ons land beslaat doch slechts 4,5 miljoen inwoners telt (3 in de republiek Eire, anderhalf miljoen in Ulster, onder te verdelen in 1 miljoen protestanten en een half miljoen katholieken). Met Gibraltar geniet Ulster de «eer» de laatste kolonie van West-Europa te zijn.

Zowel in Noord- als in Zuid-Ierland is afgezien van de happy few armoe troef. Ten tijde van de Britse overheersing heeft Engeland geen vinger uitgestoken om Ierland te doen delen in de vruchten van de industrialisering. Zelfs in Ulster is de wel doorgevoerde industrialisering zo verouderd en zo gering, dat ze slechts vast werk verschaft aan een deel van de protestantse arbeiders. Als men nagaat dat de gemiddelde werkloosheid 23% bedraagt en dat van die 23% de katholieke arbeiders er 20,1% voor hun rekening moeten nemen, dan komt men tot de vaststelling dat een derde der bevolking (het katholieke) bijna de totaliteit van de werkloosheid levert. In een re-

cente Britse TV-uitzending werd zelfs gezegd dat een zgn «beker» van het katolicisme naar het protestantisme om aan werk bij de protestantsen bazen te geraken (er zijn praktisch geen andere bazen) de arme drommel, die zich «bekeert» geen zier helpt want er komt altijd 'n protestant opdagen, die de katholieke afkomst van de betrokkene onthult. En die krijgt stante pede altijd de bons.

Qua industriële infrastructuur hoe verouderd ook, staat Ulster er nog altijd beter voor dan de republiek, die alleen te Shannon over een industrie beschikt, peperduur geval dat echter alleen plaatselijk werk verschaft. Ook de bouw van een diepzeehaven (tot 500.000 ton) was als bron van werkverschaffing gering, vermits de meeste installaties volautomatisch zijn.

Bij gebrek aan eigen grondstoffen, aan een industrie, aan kapitaal is de republiek, nog afgezien van het geestelijk obskurantisme, op het eerste gezicht een weinig aantrekkelijk vaderland. Maar de katholieken van Ulster zullen een aansluiting bij de republiek nog altijd prefereren boven de onderdrukking en uitbuiting waarvan ze nu het slachtoffer zijn. Londen heeft

reeds lang het onhoudbare van de toestand in Ulster ingezien en steeds meer protestanten beginnen te beseffen dat ze op lange termijn voor een verloren zaak vechten. Het mag dan zijn dat sommige invloedrijke kringen in de republiek met de hereniging ook een invasie van «wufte zeden» en «progrisisme» vrezen, zowel van Ulsterse katholieken als van Ulsterse protestanten, de trend wijst steeds sterker in de richting van hereniging, waarschijnlijk gepaard met een wel omschreven autonomie voor de Ulsterse protestanten.

Het zal trouwens misschien een geluk bij een ongeluk zijn dat Ierland als niet geïndustrialiseerd en dus niet vervuild land een toekomst kan opbouwen als West-Europees vakantie-land: het groene Eire wordt inderdaad straks een unicum in het overgeïndustrialiseerde West-Europa. Wijlen president de Gaulle wist Eire als «rustoord» alvast naar waarde te schatten...

Met de intrede van Ierland maakt de republiek wellicht een kans, om aan zijn armoe en aan zijn verdeeldheid een einde te maken, of deze kentering te versnellen. Naarmate de Europe-

se integratie voortschrijdt (hoe traag ook) evolueert de Noord-Ierse kwestie van «Britse binnenlandse aangelegenheid» naar «Europese binnenlandse aangelegenheid» voor zover het huidige Ulsterse anachronisme niet eerder — onder druk van de leren zelf — uit de wereld zal geholpen zijn. Het is wel jammer dat we in Europees opzicht nog niet zo ver staan, dat het aandringen op een oplossing van de Ierse kwestie door een niet-Britse lidstaat door Londen nog erger dan «very shocking» zou geïnterpreteerd worden. Maar het is — afgezien van alle sympathie voor de Ierse bevrijdingsstrijd — slechts dwingende plicht van alle volksnationalisten in de mate van hun vermogen mee te ijveren voor de Ierse hereniging, want het zou wel eens kunnen dat een herenigd Ierland ook het eerste voorbeeld zal zijn van wat wij, volksnationalisten, verstaan onder het Europa der Volken. Dat dit eerste voorbeeld-in-spe een sociaal-ekonomisch achterlijk land is doet niets af van het streven zelf. Wie zegt ons trouwens, dat de hereniging van Noord- en Zuid-Ierland niet de impulsen zal in het leven roepen tot ontlooiing op elk gebied, zo van binnen als van buiten uit? (Sw).

Het land stond in rep en roer, toen door de zogenaamde « Tijl » van Limburg de « Liefdesbrief » van Vermeer werd gestolen en er door de jongeman een losprijs werd geëist voor de teruggave van het bekende doek. De zaak heeft intussen echter een ontknoping gekregen, zodat de nieuwsgierigheid van de massa niet langer meer geprikkeld wordt. Nog niet geheel uit het kollektief onderbewustzijn verdwenen is echter zonder twijfel hetgeen men de meest ophefmakende kunstroof van deze eeuw zou kunnen noemen.

Het paneel dat nog vermist is « De rechtvaardige rechters ». Om deze knappe kopie van de originele te kunnen onderscheiden werden « eigentijdse » gezichten aangebracht o.a. Koning Leopold III.

een
kustdiefstal
die
als
geen
de
fantazie
beroerde

gebeurtenissen rond "lam gods" door ganse wereld g

aanplakbrief

Op 11 maart 1935 werd op de muren van Gent een aanplakbrief geafficheerd, die was ondertekend door Prokureur des Konings Fr. De Heem. De tekst ervan kon op z'n minst revelerend worden genoemd, dit zowel naar vorm als naar inhoud. Want al de burgers van ons land werden opgeroepen om mee te helpen aan de opsporing van de « Rechtvaardige Rechters », het paneel dat samen met dit van « St-Jan de Doper (met het lammetje) » in de nacht van 10 op 11 april als onderdeel van het « Lam Gods », het wereldberoemde veelluik van de « gebroeders » Van Eyck, uit de St-Baafskatedraal werd ontvreemd. Over de dader van de diefstal wist de Prokureur mede te delen, dat hij onlangs overleden was en van Belgische nationaliteit. De dief, aldus De Heem, had echter het geheim van de diefstal in de dood mee gesleept. « St-Jan de Doper » was intussen teruggevonden, maar over het nog te vinden paneel schreef de man : « Het ganse land is erbij betrokken en eenieder heeft voor plicht het gerecht in zijn opzoekingen te helpen. Uit naam van de kerkfabriek van St-Baafs-hoofdkerk is de ondergetekende gemachtigd te verklaren, dat een premie, groot vijftwintigduizend frank (25.000 fr.) is uitgelooft aan hem die, aan het gerecht of aan een der geestelijken, gehecht aan voormelde kerk, inlichtingen zal verschaffen die tot de ontdekking van het vermiste paneel zullen leiden. Het parket is ervan overtuigd dat dit paneel niet werd vernietigd en dat het dient opgespoord te worden in het land en wel voornamelijk te Gent en omgeving ». Ondanks een lijvig Lam Gods-dossier is de misterieuze zaak, die werkelijk een detektieve-roman zou kunnen geheten worden waarvan alleen het laatste hoofdstuk ontbreekt, tot nogtoe echter onopgehelderd gebleven. Meer nog : niemand kan momenteel met volstrekte zekerheid zeggen, dat Arseen Goedertier, de bankier-wisselagent uit Wetteren die in het verleden steeds als de dader van de kunst-diefstal werd genoemd, ook werkelijk de panelen van het Lam Gods-polyptiek heeft gestolen. Op zijn sterfbed heeft deze kunstlievende man inderdaad enkel gezegd, dat hij de enige ter wereld was die wist waar het Lam Gods zich bevond.

in het bezit

A. Goedertier, die na de diefstal in meer dan tien naamloze brieven in contact was met het bisdom Gent om de door hem geëiste losprijs van één miljoen fr. te kunnen bekomen, heeft echter wel het bewijs geleverd dat hij de « Rechtvaardige Rechters » (voor zichzelf of voor een ander) in zijn bezit heeft gehad. In een schrijven dat op 30 april 1934 werd verstuurd, bleek hij immers reeds bereid « St-Jan de Doper met het lammetje » ter beschikking te stellen van mgr. Coppieters, die toen bisschop van Gent was, om aldus een ontegensprekelijk bewijs te leveren dat hij ook in het bezit moest zijn van de « Rechtvaardige Rechters », waarvan slechts

ingewijden wisten dat het paneel de ene helft vormde van een vroeger in twee stukken gezaagd geheel. En op 28 mei 1934 heeft hij of een van zijn medewerkers daadwerkelijk « St-Jan de Doper » in het Noord-Station te Brussel aan een bediende van de NMBS overhandigd.

In het zeer degelijk gedocumenteerd werk « De diefstal van de Rechtvaardige Rechters », een kriminologische studie geschreven door lic. crim. K. Mortier en joernalist N. Kerckaert, wordt op p. 28 genoteerd : « En intussen wachtte de kleine kring van ingewijden op het volgende contact, dat door de onbekende zou gelegd worden. Nu immers moesten de aanduidingen doorgegeven worden over de manier waarop men hem het geld zou ter hand stellen. Nooit zou men zo dicht de dader benaderen als op dat ogenblik en daar lag dan ook de grote kans om hem misschien te identificeren of zelfs te vatten. Op 1 juni kwam echter weer een brief op het Bisdom aan, die meteen het bewijs leverde welke geniale man aan het werk was. In de aanvang van de brief stond : « Monseigneur, in overeenstemming met ons akkoord en onze voorgaande onderrichtingen verzoeken wij u het pakje dat onze vergoeding bevat aan e.h. pastoor Meulepas van de St-Laurentiuskerk te Antwerpen, te willen overhandigen. U kunt hem laten weten dat het een teruggave van papieren en brieven betreft, waarmee de eer van een der meest achtbare families gemoeid is. Gelieve terzelfdertijd met het pakje het hierbij gevoegde van boven naar onder gescheurde blad te overhandigen. De persoon die het pakje zal komen halen, zal hem, als identiteitsbewijs, een stuk van het andere deel van het gescheurde blad voorleggen, waarvan zowel de tekst als de scheur bij een deel van dit papier zal passen. En het is alleen aan de bezitter van dit papier dat hij het pakje zal mogen afgeven. Wij menen dat deze voorzorgen noodzakelijk zijn om iedere vergissing of inmenging uit te schakelen. Geen enkele verklaring mag aan deze persoon gevraagd worden. Kom uw verplichtingen na en probeer zelfs niet stilletjes de opsporingen voort te zetten want ze zouden automatisch tot het verlies van de Rechtvaardige Rechters leiden ». Men werd hier dus voor de keuze gesteld : ofwel de dader vatten, zodat het paneel misschien zou verloren gaan, ofwel de dader voorlopig de vrije loop laten (zondre inmenging van de gerechtelijke politie), zodat men enkel kon hopen op nog een later contact.

taxi

Kommissaris Lusterborgh van de gerechtelijke politie te Gent, die als jong speurder met de zaak belast was geworden, ontbood e.h. Meulepas, aan wie hij op 8 juni het volgende zegde : « Hier is een enveloppe en ook een stuk gescheurd krantenpapier. Er zal een man bij u komen die om een verzegeld pakje vragen zal. Als hij in het bezit is van het papier dat volledig past bij het stuk dat ik u hier overhandig, dan moogt gij hem de enveloppe geven ». In het pakje dat de pastoor werd gegeven, was evenwel een belangrijk schrijven gevoegd, dat er op neer-

kwam dat mgr. Coppieters, in tegenstelling met zijn verwachtingen, slechts een bedrag van 25.000 fr. had kunnen inzamelen, maar dat hij zich wel verbond de som van 225.000 fr. te betalen na of op het ogenblik van de afgifte der Rechtvaardige Rechters. Deze voorwaarden waren te nemen of te laten. Zij werden genomen want reeds op 14 juni werd even over vier uur in de namiddag gebeld aan de pastorie van de St-Laurentiusparochie. E.h. Meulepas kreeg toen een lichtgroene enveloppe in de hand geduwd, waarin zich het stuk krantenpapier bevond dat inderdaad volkomen paste bij het andere stuk, dat de parochieherder reeds enkele dagen in zijn bezit had. De overhandiging gebeurde hier door een taxichauffeur, die in ruil voor zijn werk het verzegelde pakje kreeg. « Teruggekeerd in de wagen », schrijven de hb. Mortier en Kerckaert, « had hij de verzegelde omslag aan zijn cliënt overhandigd, die hem schijnbaar achteloos had weggeborgen. Volgens de persoonsbeschrijving, die later door de Antwerpse taxichauffeur werd gegeven (de man, zo bleek later, handelde volledig te goeder trouw), was de klant dezelfde als deze die in het Noordstation te Brussel « St-Jan de Doper » aan de bediende van de NMBS had afgegeven. Waarheen de schandere kunstrover na de taxirit was gegaan, zou later nooit meer met zekerheid kunnen achterhaald worden.

nieuwe overeenkomst

Het kan natuurlijk niet verwonderen, dat enkele dagen na het « Antwerps intermezzo » een nieuwe brief op het bisschoppelijk paleis te Gent werd gedeponereerd. Hierin staat o.m., dat door monseigneur niet alleen het bedrag van het commissieloon werd vermindert, maar dat door hem ook grondig de modaliteiten werden veranderd van het overmaken van het commissieloon en de teruggave van het paneel. Verder : « Wij hebben steeds ons woord gehouden en zullen dit ook in de toekomst, maar wij kunnen niets veranderen aan onze voorwaarden. Wij wijzen elk afdingend bod af, want wij weten wat ons te doen staat in geval van woordbreuk ». De gematigde toon in dit jongste schrijven van wie steeds zijn brieven met DUA ondertekende, was volgens commissaris Lusterborgh het onbetwistbaar bewijs dat de afperser in grote geldnood verkeerde en dan ook weldra bereid zou zijn uit eigen beweging tot een nieuw voorstel te komen. Hetgeen in een brief, gedateerd op 5 juli 1934, inderdaad gebeurde. Hierin werd geschreven, dat DUA bereid was, het bisdom weer in het bezit te stellen van de « Rechtvaardige Rechters » nadat mgr. Coppieters volgens de eerste richtlijnen een bedrag van 500.000 fr. zou gestort hebben. Omdat vermoed werd, dat de afperser zijn losprijs nog zou verminderen, werd echter weer met stilzwijgen gereageerd. Op 24 juli komt dan een nieuw schrijven bij mgr. Coppieters toe, waarin staat : « Wij willen u (daarom) nog een laatste gelegenheid geven met ons in verbinding te treden. Ik hoop uw antwoord te lezen in « La Dernière Heure » van 28 juli. Indien er alsdan geen gunstige oplossing wordt ver-

d het gevolgd

zeker, zal dit de definitieve breuk betekenen met alle gevolgen vandien. Het paneel zal dan verborgen blijven op de plaats waar het nu berust en waar niemand het kan benaderen. Dat zal het verdragend gevolg zijn van uw beslissing». Prokureur De Heem, bij wie commissaris Luysterborgh zich had aangemeld om gevolg te geven aan het verzoek de toch reeds gehalveerde losprijs te betalen, was hiermee akkoord, maar slechts op voorwaarde dat het losgeld zou overhandigd worden tegelijkertijd tegen teruggave van het paneel met de «Rechtvaardige Rechters». Maar dat precies bleek niet mogelijk te zijn, zodat dan maar werd overgegaan tot het plaatsen van een dubbelzinnige aankondiging in « La Dernière Heure »: « DUA — Mainte-nons dernière proposit. » (Handhaven laatste voorstel). Gevolg: nog maar eens een schrijven van DUA met hierin: « Wij zullen u niet meer schrijven maar u in de gelegenheid stellen met ons nog contact op te nemen. We zullen voortaan nog « La Dernière Heure » lezen elke eeste van de maand in afwachting dat u onze voorwaarden zoudt inwilligen ». Meteen werd het duidelijk, dat de onbekende schrijver begrepen moest hebben, dat hij het geëiste losgeld nooit zou krijgen. In nog een schrijven van DUA, op 8 september door de bisschop van Gent ontvangen, wordt echter om een definitief antwoord verzocht, omdat DUA voor onbepaalde tijd het land zou verlaten en aldus geen gelegenheid zou hebben het blad te raadplegen. De h. Cels noteert hierover: « Door een reis voor onbepaalde duur naar het buitenland aan te kondigen, hoopte DUA blijkbaar het bisdom ertoe te bewegen toch in te gaan op zijn voorstel. Maar weer tevergeefs. Commissaris Luysterborgh liet dan in « La Dernière Heure » van 13 september de volgende aankondiging inlassen: « DUA Reçu lettre. Regrettons devoir maintenir proposition antérieure ». (Brief ontvangen. Betreuren vroeger voorstel te moeten handhaven). Dit was de laatste aankondiging welke in verband met de beruchtste kunstroof van deze eeuw in het Brussels liberaal blad zou verschijnen».

onthulling

Op zondag 25 november 1934 overleed een van de meest vooraanstaande Ingezeten van de Oostvlaamse gemeente Wetteren. Zijn laatste woorden zouden geweest zijn: « Ik moet geen biechtvader hebben... ik ben in orde... wel een vertrouwensman... ». Op dat ogenblik was de Dendermondse advocaat Georges De Vos, een vriend van de stervende h. Arseen Goedertier, binnengekomen. Toen men deze laatste daarvan op de hoogte bracht, toonde hij zijn instemming en zegde: « Laat ons alleen ». Waarna iedereen, met uitzondering van advocaat De Vos, het vertrek verliet waar Goedertier bijna de geest gegeven had. De h. Mortier en Kerckaert hierover: « Toen begon de belangrijke onthulling: « Ik alleen weet waar het Lam Gods zich bevindt... ». Op dat ogenblik kwam pater Libertus van de Benediktijnerabdij te Dendermonde, die door de familieleden was opgeroepen, de plaats binnen om de stervende

Sint Baafskatedraal, Gent. Van binnen en buiten doorzocht. Meneer Arseen Goedertier had immers gezegd: « Ze moeten niet ver gaan zoeken, ze moeten in de omgeving van de katedraal blijven ». Ondertussen beweert nu de 90-jarige heer Max Winders, oud-voorzitter van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen het paneel met eigen ogen te hebben gezien, het bevindt zich in een goede staat...

de laatste bijstand te verlenen, maar de zieke weerde hem af met de woorden: « Pater laat ons gerust, ik ben in orde, ik moet iets bespreken... laat ons alleen... ». En toen de priester het salon weer verlaten had, begon Goedertier opnieuw: « Ik alleen weet waar het Lam Gods zich bevindt... in mijn bureau... schuifken... kast » en op dat ogenblik gaf hij de geest zonder te hebben gezegd, wat hij in zijn laatste ogenblikken wilde openbaren: de schuilplaats van de Rechtvaardige Rechters ». De onthutsende bekentenis zou commissaris Luysterborgh echter pas op 27 december 1934 vernemen, omdat mr. De Vos, die sinds jaar en dag met Goedertier en zijn familie bevriend was, deze familie niet nutteloos in het gedrang wenste te brengen. « De man die verantwoordelijk kon gesteld worden voor de grootste kunstroof uit deze eeuw », noteert Cels, « was immers overleden ». Mr. De Vos trachtte dan ook eerst op bescheiden wijze een onderzoek in te stellen, om aldus de bevestiging te krijgen of Goedertier in het aanschijn van de dood wel de waarheid had gesproken. Hoofdzak was het paneel te ontdekken en daarom slechts het parket in te lichten als alles ruchteloos bleek. In een lade van het kantoor van meneer Arseen — zo werd hij met een zeker respect door zijn streekgenoten genoemd — werd alvast een map gevonden waarin de dubbels geborgen zaten van de brieven die door de kunstrover (of heler) gericht werden tot mgr. Honoré Coppieters, bisschop van Gent. Ook enkele andere meer dan bezwarende documenten werden hier gevonden. En toen begonnen de eerste, oppervlakkige onderzoeken naar het paneel van de « Rechtvaardige Rechters ». Te Wetteren leidden zij slechts tot stukgeslagen verwachtingen. Uiteindelijk werd prokureur De Heem op 27 december op de hoogte gebracht van de duizelingwekkende onthulling. Nog dezelfde middag werd ook commissaris Luysterborgh ontboden. Op uitdrukkelijk ver-

zoek van prokureur De Heem zouden nu de verdere opsporingen om het verdwenen paneel terug te vinden in het grootste geheim gebeuren. Wat natuurlijk bedoeld was om er de publieke opinie vooralsnog buiten te houden.

volmaakte misdaad

Tot zover enkele informaties over de diefstal van de « Rechtvaardige Rechters », die in de kriminele historiek van ons land een unicum dient genoemd, niet alleen omwille van de omstandigheden waarin de feiten plaats hadden, maar vooral wegens de gevolgde methode. Alhoewel de h. Mortier en Kerckaert in hun briljante studie noteren, dat de volmaakte misdaad kan bestaan en dat de verdwijning van het paneel van het Lam Gods ongetwijfeld een dergelijk geval is, zijn zij toch van mening dat er tal van fouten en tekortkomingen in het onderzoek geweest zijn. O.m. werden tal van getuigen niet eens ondervraagd en is het nooit tot echte, gekoördineerde samenwerking gekomen tussen bisdom, politie en familie Goedertier. « De allergrootste fout, die op gans het onderzoek is blijven wegen », schrijven de specialisten, « spruit voort uit de miskenning van de voorschriften van het Wetboek van Strafvordering. Immers, bij geen enkel verhoor, bij geen enkel onderzoek ter plaatse of elders, bij bepaalde delicate opdrachten, komt een onderzoeksrechter tussen. Deze magistraat was nochtans gevorderd en aangesteld (het was de heer De Sloovere) ». Verder: « De gerechtelijke politie handelde daarenboven zowat op eigen houtje en, dit moet gezegd worden het wordt trouwens aangetoond, veeleer loom en niet

op de hoogte van haar taak ». Vreemd wordt ook genoemd, dat het Gents dossier de spiegel is van een bijzondere inspanning om eventuele medeplichtigen op het spoor te komen, waarvoor juist geen steekhoudende elementen te vinden zijn. Inderdaad, in een laatste, niet-verzonden brief, schrijft Goedertier: « ... en na verschillende onvoorziene gebeurtenissen ben ik de enige ter wereld die de plaats ken waar de Rechtvaardige Rechters berusten. Het lijkt mij nuttig het belang van deze toestand te onderlijnen, vermits ze me losmaakt van iedere belemmering ten overstaan van vrienden of andere personen. Zo kan ik dan in alle rust en zonder enige drukking werken aan de oplossing van deze zaak ». Goedertier zegt hier dus uitdrukkelijk geen medeplichtigen te hebben. De stelling dat de dader niet alleen gehandeld had, deed slechts oggeld na de dood van Arseen Goedertier. Nochtans werd deze mogelijkheid met een ongekende energie door het gerecht uitgepluisd, zonder resultaat evenwel. Men kan dan ook niet alleen op grond van veronderstellingen en om gevoelsredenen de dader met kwasi zekerheid noemen. A. Goedertier, als directeur en leraar van een tekenakademie te Wetteren met de kunst vertrouwd, was — maar dan als gewezen koster-organist — ook goed bekend met kerkelijke gebruiken. In de St. Baafskatedraal en zelfs op het bisschoppelijk paleis was hij zeer goed thuis. Daarenboven was hij een hartstochtelijk lezer van detektieverhalen. Tot slot heeft Goedertier, op een ogenblik dat de diefstal pas bekend was geraakt, eens aan zijn broer en echtgenote gezegd: « Ze moeten niet ver gaan zoeken, ze moeten in de omgeving van de katedraal blijven ». Dit alles zijn geen bewijzen, wel aanduidingen wie het beroemde paneel gestolen heeft en waar het misschien nog kan gevonden worden...

AANBEVOLEN HUIZEN

DRANKHUIS BEIARD
VLAAMSE GEZELLIGHEID
Trefpunt van de Vlamingen
— Stemmige muziek —
Mevrouw LAURENT DELEU
Kortrijksestraat 3 - MENEN

**Kwekerijen - Tuinaanleg
J.V.H.**
Dendermondse steenweg 120
9208 Schellebelle - Tel. 09/79.31.70
Geselecteerde planten voor
particuliere verkoop
— OPEN 's ZATERDAGS —
Kleurenkatalog op aanvraag.

MARC UYTDEWILGEN
Wouter Haacklaan 6 en 7 - Deurne
Tel. 21.66.99 - 21.66.90
UW KLEUREN T.V. TECHNICUS
Koop bij ons in vertrouwen

"**DE PRIJSBREKER**"
van het goede meubel
Groenstraat 84 - Antwerpen
bij Carnotstraat en Turnhoutsebaan
Kelzerstraat (Markt - Ternat)

**ZAKENKANTOOR
DE REUSE E.F.**
Bredeweg 55 - 1780 Teralfene
Tel. (053)66.235

**BEZOEK
GASTHOF LINDENHOYE**
LAUWEREYS - DE BRUYN
Koud en warm buffet
Gezellige vlaamse sfeer
wekelijkse rustdag : woensdag
Bellestraat 49 - HEKELGEM
Tel. (053)687.40

STANDING
2 x kopen 1 x betalen
(5.000 in stock)
Voorbeeld : kostuum kopen,
EEN GRATIS
Dendermondse steenweg 276
AALST

Vlaming, uw koffie
2 a 6.000 fr. bijverd. p. md. Zo
eenv. lever. a. Vlaamse vriend. In-
dien geen verkoper bij u, rechstr.
bij ons : p. 2 kg min 10 %, p. 5 kg.
min 20 %, op 140 of 164 of 176 fr
kg. Thuisbest. Spoorweg. Topkoffie
Hawaii 1720 Groot-Bijgaarden. tel.
(02)65.81.41.

AL AL KEUKENS GLASAL
Fabrieken te Ramsdonck
Tel. 015 714.47
Leuven : Jan CLAES
Bondgenotenlaan 171
Tel. 016/347.94
Voor West-Vlaanderen
DE MEYER Walter
Bruggestraat 136, Zwevezele
Tel. 051/612.84

**DIRIGENT
JAN BROUNS**
BEGRAFFENISSEN
Lakborlei 139 - 2100 Deurne
TEL 24.23.77

Cortvriendt
SPEELGOED
DIEPESTRAAT 20
ANTWERPEN
TEL. (03) 32 44 30

TV PELMAR 61 scherm
12.500 fr. i.p.v. 18.950 fr.
Andere merken grootste korting
T.V. VANAF 9.000 F

HUIS MEYNTJENS OKTAAF
Dorpstraat 47, TEL. 52.89.38
BURCHT
Kruiboekse stwg. 32, TEL. 52.74.72
Vloerbekledingen, tapijten, papier,
folderdeuren, louverdraperie,
luxaflex, schilderwerken,
VU-leden en « Wij »-lezers 10 %
vermindering

CORTHALS
« UW KOFFIEHUIS »
Kattestraat 20 - 9300 AALST
Tel. 053/244.80

Pelsen « DE ZILVERVOS »
WILLEMIJNS WILFRIED
Gediplomeerd Bontwerker
Grote voorraad in Bontmantels,
Pelsvesten, Nersten in alle kleuren
— PRIVAAT PARKING —
Bovenrij 51-49 - 2410 Herentals
Tel. (014)217.10

H. PELEMAN - MARCKX
Van den Nestelei 16 - Antwerpen
Tel. 39.19.27
TV - RADIO
ALLE ELEKTRISCHE TOESTELLEN
HERSTELLINGEN AAN HUIS

DEPREZ P.V.B.A.
Vismijn 104 — OOSTENDE
Zeevisgroothandel - voor allen

Hotel-Pension BREUGHEL
Smet de Nayerlaan 141,
Blankenberge, - Tel. 050/41637
Uitbater : TERSI JULIEN
vol. pens. 300 fr alles inbegr.

Vlaamse, gothische stijlsschouw ?
of sierschouw naar eigen keus,
in volslagen artisaanswerk !

d a n d u s
Boomssteenweg 890 - 2610 Wilrijk
Tel. 87.51.07 - 87.51.54 ook na 19u
Natuursteenbedrijf - Kunstdekor
Abonnees « WIJ » 8 % korting

« HOME »
Eigentijdse WONINGRICHTING
KUNSTNIJVERHEID
HUWELIJKSLIJSTEN
Rijschoolstraat 45 B St. Truiden

ELECTRA-BREE
P.V.B.A.
Boneputstraat 28 - Bree
Tel. 011/65.188 en 66.477
MIELE - AEG - LINDE

Rechtstreekse invoer van
DUITSE PIANO'S w.o. topmerken
als « Schimmel » en « Ibach »
FIRMA DE MONTE
Adegemstraat 9 - MECHELEN
tel. 015/15034
Ook 10-tal merken van elektron.
orgels (van 8.000 fr af) -
« Küng »-blokfluiten - Orff-
instrumenten,

STUDIO - WORKSHOP
biedt part-time en
full-time werkzaamheden,
welke THUIS zijn te verrichten,
om Uw vrije tijd productief te
maken
Inlichtingen (postzegel insluiten) :
STUDIO - WORKSHOP
P.o.b. 2168, 's-Hertogenbosch.

Leder en kunstlederwaren
Klein en Groothandel
XAVANNA
Tel. 02/51.21.82 - 51.49.60
Toekomststr. 21 - 1800 VILVOORDE
Eksklusieve modellen - VU 10%

VOOR HET BETERE WERK
Houtwerken J. VERHULST
Kasteeldreef 174 - 2750 Beveren-W.
Tel. 03/75.97.00

MILADY Couture
Lippenslaan 191
8300 KNOKKE-HEIST 1

Kasterlee
« BREUGHELHOF »
VLAAMSE GEZELLIGHEID
BROODJES
CAFÉ - PANNEKOEKEN

SANITAIRE- en KEUKEN-
INSTALLATIES
F. LAMBRECHTS
ABD. Braeckmansstraat, 34
RUMST
Veerstraat, 91, RUMST
Tel. (03)78.33.97 - (03)78.13.71
Eerkend verdeler van
aanbouwkeukens TIELSA
TIELSA geeft u modern
en nuttig comfort

VLAMINGEN, voor uw afspraken
te Aalst : CAFÉ - GASTHOF
GRAAF VAN VLAANDEREN
Stationplein 37 — 9300 AALST
Tel. (053)281.10
Koud buffet - Netje bediening

p.v.b.a. **LIERSE VLOERHANDEL**
Lisperstraat 49 - Lier
Tel. (03)80.14.71
Specialiteiten :
VASTTAPIJT - OPEN HAARDEN

REEDS 50 JAAR LEDERWAREN
MARC SIEBENS
Ommeganckstraat 14, Antwerpen
Tel. (03)33.92.90
Koffers en reistasen, school- en
boekentassen, geldbeugels, brief-
tassen, dameshandtassen, allerlei
geschenken, enz.

Met Volkswagen geen problemen
Garage ST-JOZEF
Assesteeweg 117 - TERNAT
Tel. (02)52.13.12

P APYRUS
Boek-, Papier- en
Fonoplatenhandel
Zaakvoerder : Fons Labeau
de Ribaucourtstraat 7
(nabij het Sint-Jansplein)
Sint-Jans-Molenbeek - Brussel 8
Telefoon : (02)28.87.09

G E L D
Voor een persoonlijke lening 1ste.
2de of 3de rang, wendt U tot
Frans Van Moorter
Oudenaardse Stwg 121 ERPE
Tel. (053)22911

Bouwbedrijf NORDEX
nodigt U uit tot een bezoek aan hun
model-villa, gelegen
Autostrade - Aalter
Afspraak (09)74.15.45

VERLICHTINGSGROOTHANDEL
MARC DE VRIESE
ASSEBROEK - BRUGGE
Baan naar Kortrijk
40 m. toonvensters - 1.000 verlich-
tingselementen
Open van 8u30 tot 20 uur

RESTAURANT
« HET PALINGHUIS » a/d Schelde
Het huis met familietraditie
Jan PAUWELS-DEBRAUWER
Brugstraat 10 - 9328 Schoonaarde
Tel. 052/43246
wek. rustdag: vrijd. 14u tot zat. 16u

Aanbouwkeukens HELEMAAL naar
maat.
Apart en per klant gemaakt.
Niet duurder dan seriefabrikatie, en
zelfs beter !
Prijbsbestek en studie zijn gratis.
Keukenbedrijf R.ROSSEY
Kokstraat 53 - 8450 NIEUWPOORT
Tel. (058)23581

Restaurant
KASTEEL WAALBORRE
de zaak voor banketten en zaken-
diners van 15 tot 220 personen.
Specialiteit vis en schaaldieren
Tel. (02)52.84.16 Maandag gesloten

U MAG BIJTEN !!!
Inderdaad, wanneer U met 5 kg.
koffie afneemt, mag U werkelijk
stukken van onze PRIJZEN BIJTEN.
Vermindering tot 30 fr. per kilo.
Gratis aan huis besteld.
RIMBO-koffies
Heikant, 51, 9140 ZELE
Tel. (052)44503

CARROSSERIE
LOOS - VAN HOOFF
Schranslaan 70
1840 EPEGEM
5 % aan V.U.-leden
Tel. (015)629.42

**Brouwerij
MOORTGAT**
BREENDONK
tel. (03) 86.71.21
voor AL Uw bieren
en Limonades
★
Bijhuizen : Cogels Osylet 73
2600 Berchem-Antwerpen
Tel. (03) 36.10.11
Gent
tel. (09) 22.45.62
Deheegher Jan
Ledeganckstraat 19

Vlamingen,
vraag GRATIS ADVIES
voor uw hypotheek-
leningen (1e en 2e r.)
en uw bouwgrondkredieten
aan de
HYPOTHEEKMAATSCHAPPIJ
UNITAS n.v.
Kortrijkse Steenweg 304
9000 GENT - Tel. 09/22.88.33
van 9 tot 18 u. ('s zat. geslot.)
Agenten en makelaars
neem contact met ons !

PELSEN
CUYLITS
Fruithoflaan 102-103
Berchem

Wij moderniseren uw
overjarige bontjas naar
de nieuwste modellen.
Maken in eigen atelier
alle modellen naar Uw
keuze en in de pelssoort
die U zelf uitkiest.
LIEFST AFSpraak MAKEN
TEL. 49.21.96

DIRK MARTENS

P.V.B.A.

NINOVE

Beverstraat 24-26
Tel. (054)331.05

AALST

Lange Zoutstr. 30, 29-33, 36-38
Tel. (053)240.60

KINDERARTIKELLEN : ploof- en wandelwagens - bedjes en wiegen -
stoelen en looprekken - schommels - kamerversieringen - wastafels
en waskussens - kinderklleding.

SPORTARTIKELLEN : allerlei - turnkledij - ruitruistelingen - ping-
pong tafels - badkleding en alle toebehoorten - rol- en ijschaatsen
kampingartikelen - turngerei.

SPEELGOED : uitgebreide keus en merkartikelen : autobanen - elektr.
treinen der beste merken - auto's - go-carts - traktoren - poppen -
poppenwagens en -wiegjes - burelen - lessenaars - borden - fietsjes
alle gezelschapsspel - alle soorten mechanieken - schootfassen -
borden - tuinmeubelen - tuinschommels.

— ZEER VOORDELIGE PRIJZEN —

Groepen

en

maatschappijen

voor U

bedacht

allerhande !!!

Speciaal

IEDER DORTMUNDER THIER BRAU HOF

kan U op ieder ogenblik van de dag van het jaar
middag- en avondmalen aanbieden.

INTERESSANT

Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondagavond,
in een gezellige sfeer.

Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur,
een der beste Oberbayern-orkesten

Middag- en avondmaal in groep : gezellig, fijn, goed en goedkoop.
De grote specialiteiten zijn : Ochsenschwanzsuppe - Hongaarse ge-
lasj - Eisbein mit Sauerkraut - Kip aan het spit - Krachtvleeschotel
beter dan in Duitsland.
LEUVEN : Tervuursevest 60, Tel. 016/287.72 - 1500 zitplaatsen.
ANTWERPEN : Groenpl. 33, T. 03/31.20.37 - mooiste zaal van de stad
LEUVEN (Bierkelder) : Oude Markt 11. Tel. 016/268.69 - mooiste
kelder van Europa.

BRUSSEL : Nieuwbrugstraat 28. Tel. 02/18.74.89 - mooiste van Brussel
AALST (Klaroen) : Autoweg. Tel. 053/228.53 - 1.000 plaatsen.
HULSTE (Kortrijk) : Brugssteenweg, 1. Tel. 056/715.36 - 2.400 plaatsen
KONTICH : Kon. Astridlaan 87 - Tel. 03/57.30.32
TORHOUT : Stwg Torhout-Lichtervelde - 2.000 pl. - Tel. 051/72.822
DRONGEN : Autoweg Brussel-Oostende - Tel. 09/26.74.32
SINT-TRUIDEN : Spaansebrugstraat - Tel. 011/736.30
KESSENICH : Venlo Steenweg - Tel. 011/619.71
KNOKKE : Steenweg Knokke-Maldegem-Moerkerke - Tel. 050/502.96
BERINGEN : Grote Markt 17 - Tel. 011/320.51
OOSTENDE : Oude Luchthaven Middelkerke - Tel. 059/320.86

Wij zoeken dringend : als medewerkers : Ernstige families waarvan
de man of de vrouw de keuken kan en leiden. — Vast loon - Kost en
inwoon gratis - In regel met sociale wet. - Liefst mensen van 't vak.
Schriftelijk aanbieden bij : ABTS : Tiensteeweg 128, Korbeek-Lo.

WALTER ROLAND

gediplomeerd opticien,
erkend door alle ziekenfondsen
KERKSTRAAT 58 - ANTWERPEN
(Let op het huisnummer !)
Telefoon 03/36.86.62

ALLE GLAZEN ALLE MONTUREN

Voor lezers van dit blad 10 % korting

BECO **BECO**
levering van gas- en stookolie !
BECO **BECO**

Vraag FORT ZEGELS aan onze benzinstations

BECO verwacht ook uw bestelling

p.v.b.a. BECO, Krijgsbaan 236, ZWIJNDRECHT

Tel. : (03) 52.81.73

ja sergeant, neen sergeant !

Met het oproepingsbevel in je vuist, sta je te wachten op de trein, die je naar Turnhout zal brengen. Met honderden staan ze, koffer in de hand, te wachten. Weggerukt van moeders warme borsten. Hopeloos.

Sommige weke ouders zijn meegekomen tot op het perron. Zelfs traantjes moeten zo onopvallend mogelijk weggepinkt worden. In het stationnetje van Turnhout staan militairen, met genoeg streepjes op hun mouw om zich belangrijk te voelen, de kudde schapen op te wachten. Ze houden een bordje in de hand, waarop Cie staat met een nummer ervoor. Een kaki-muts begint te roepen « eerste compagnie, hier aansluiten... een beetje vlug hé ! ». De verwonderde schaapjes nemen hun valiesje en gaan gedwee bij hun groep staan. Dan begint de opmars naar de kasernen. Langs de weg staan de mensen je aan te staren, alsof je een stoute krijgsgevangene bent. Eenmaal in de kasernen beland, ga je je pas echt gevoelen. Je wordt een nummer, dat je uit het hoofd moet leren. Ik ben soldaat Achiel Declercq, nr 8 van kamer 38, tweede compagnie, opleidingscentrum nr 1. En je

stamnummer van zeven cijfers voor de komma. Voor je op adem kunt komen, moet je al een helm, een gasmasker, een camouflage-kledij, een schopje, een kam, een nieuw scheermes, een nieuwe tandenborstel, een handleiding en een norske opmerking van de sergeant in ontvangst nemen. In de handleiding kan je al direkt te weten komen, hoe je een geweer uit elkaar kan foefelen. Wanneer je moet vuren, wordt ook heel duidelijk geformuleerd : « Vuur als je meerdere zegt: vuur ! ».

Alle rekruten reageren even schaapachtig op de schreeuwende sergeanten. Onderdanigheid is wel de enig mogelijke houding want elke vorm van tegenspraak wordt geenszins geduld.

Een sergeant nog maar doen aanvoelen dat hij een kinderachtige machtswellusteling is, betekent al de vuilste karweitjes opknappen. Deze heren — in het leger wordt je man — schijnen er een bijna sadistisch genoeg in te vinden, sommige kritische soldaten te plagen en te pesten, tot ze als makke zondaars aan hun voeten liggen.

Redeneren is uit den boze. Befehl ist befehl ! Dat is ook de enige ma-

niet om een leger overeind te houden. De vriendjespolitiek in het leger buiten beschouwing gelaten. Tussen de soldaat-miliciens zitten even goed stoere brievenstellers, als docters in de handelswetenschappen. Ook de leeftijden per kamer schommelen tussen de achtien en de zesentwintig. Een kamer vol kritische elementen zou moeilijker te intimideren zijn, dan de huidige heterogene kamergezelschapsjes. Het Verdeel- en Heers-principe wordt in deze kasernen nog steeds met succes toegepast. Ondertussen blijft iedereen doen wat hem bevolen wordt, hoe stupied een bevel soms ook moge zijn. Het is de enige houding die je tijdens je opleiding narigheid bespaart. Je wordt er eerder een tamme, onderdanige pantoffelheld, dan een man. Enkel in groep zouden de kritisch ingestelde jongens openlijk weerstand kunnen bieden tegen het soms misselijk optreden van sommige sergeanten. Het zal er echter niet van komen. Ziet u, meneer, na een maand ben ik er van af. Dan heb ik een goed postje, met veel faciliteiten !

cris c.

de mens in de oertijd

Boeken over de afstamming van de mens en zijn evolutie zijn er al heel wat : wij hebben hier voor enkele tijd nog het zeer goede boekje van Neuhäusler over de afstammingsleer vermeld.

Bij Bertelsmann, Gütersloh, verschijnt een reeks lexica over de meest verscheiden onderwerpen. Een der laatste verschenen is het « Grosse Bilderlexikon des Menschen in der Vorzeit ». Het omvat 560 bladzijden, met 950 prachtige, grotendeels gekleurde afbeeldingen, op glanzend papier. De prijs is slechts DM 24, wat uitzonderlijk goedkoop is voor een dergelijke uitgave.

De afstamming van de mens na te gaan in zijn verscheidene opeenvolgende episodes is steeds een spannend kapittel geweest voor allerlei tegenstrijdige theorieën en soms heftige

diskussies, ja banvloeken en ketterjagerijen. Vanwaar komen wij ? Heeft God ons geschapen zoals het in de Bijbel staat ? Nog niet zo lang geleden was elke twijfel hieraan een ketterij en was de monogenese het enig aanvaardbaar standpunt. Men is echter sedertdien al heel wat minder rigoureuus geworden inzake Bijbelverklaring zodat de vraag of wij niet de laatste schakels zijn van een lange, miljoenen jaren geduurd hebbende ontwikkelingsreeks, en het hoogstgeorganiseerde levend wezen in de natuur. De vragen die men zich in dit verband stelt zijn veelvuldig: waar ligt de grens tussen mensaap en aapmens? Wanneer gebeurde de aftakking van de mens uit de oertijd van zijn dierlijke voorvaderen, in de ontwikkelingsrij? Wanneer ging hij zijn weg en werd uit de boombewoner een rechtopgaand wezen dat leerde zijn handen te gebruiken, met vuur leerde omgaan en werktuigen vervaardigen?

Hoe zagen de mensen eruit die de schedels van hun doden in de grote « nesten » verzamelden? Wie weet er, dat de Neandertalers kannibalen waren, geen gearticuleerde taal bezaten en alleen maar konden grommen? Zij behoorden trouwens tot een zijlinie, die niet voortgezet werd en die uitstierf.

Zoals hierboven reeds gezegd, zijn in het verleden noch in het heden de meningen over het ontstaan van de mens eensgezind geweest. In het voornoemd « Lexikon » wordt aan de hand van de jongste wetenschappelijke bevindingen de evolutie van de mens getoond.

In een toegevoegd klein lexicon van wetenschappelijke vakbegrippen worden de niet te vermijden wetenschappelijke uitdrukkingen vermeld en een uitgebreid register zorgt ervoor, dat de trefwoorden in de tekst gemakkelijk gevonden worden.

De samensteller van dit boek, Dr. Jan Jelinek, is directeur van het Moravische museum en voorzitter van het Anthropos-Instituut in Brünn, waar hij in 1926 geboren werd en waar hij vanaf 1945 studeerde aan de natuurwetenschappelijke fakulteit der universiteit en in 1949 promoveerde. In 1963 werd hij voorzitter van de internationale vereniging voor regionale musea in de Unesco.

Wij kunnen niet anders dan dit zeer verzorgde, prachtig uitgegeven en niet alleen voor vaklui maar voor een groot publiek bestemd boek aanraden aan al wie zich interessert aan de vraag, die steeds de mensheid heeft beziggehouden: wie zijn wij? Van waar komen wij?

maatschappij

In de middelbare school hadden we een zwak voor sterke uitdrukkingen en ekstreme standpunten. « Eigen-dom is diefstal » was zo iets, al begrepen we niet hoe de mooie vulpen nu diefstal kon zijn en een sociale zonde.

Wel fascineerde Bakoenin, niet in het minst door het statig portret en omdat hij een prins was en een Rus bovendien. Tenslotte leefde hij in de vorige eeuw, en het geheel associeerden we met de Duitse operettes die we in die schooltijd bewonderden: er kwamen daar ook heel wat prins en Russen en kerels met moord- en vernietigingsplannen. Wat we -hivierend- niet begrepen, was de konsekwente hardnekkigheid van Bakoenins volgelingen... al hadden we wat medelijden met de lieve studentinnen die op de trein naar Siberië werden gezet: we zagen ze op foto. 't Waren knappe meisjes, maar ze hadden bommen gemaakt en die ook gegooid. Ze keken vermoed en vastbesloten.

Later ontdekten we in een fin-de-siècle-tijdschrift het gegraveerde portret van de anarchist die keizerin Elizabeth van Oostenrijk doodde. Dié man leek zeer tevreden, hij had toch maar één van de groten der aarde omgebracht, en waren zij niet verantwoordelijk voor de verwerpelijke, te vernietigen maatschappij, waren de heersers niet de eksponenten van een ontaarde beschaving?

Nog later bewonderden we een film waarin superdichter Jacques Brel de bende van Bonnot opnieuw bankovervallen liet plegen. De Parijse groep had Proud'hons anarchistische idealen op een eigen wijze beleefd, en de gehate kultuur een nieuw randverschijnsel bezorgd: per auto rooftochten ondernemen.

De zwarte vlag, symbool van iets dat meer dan een tijdelijk « isme » was omdat redeloze, toch doordachte wanhoop ergens steeds de mens als een tweede schaduw vergezelt, die zwarte vlag versomberde tijdens de studentenrevolte van '68 de Parijse straten. Hoe de al te stevige konsumptiemaatschappij anders te vernietigen dan door een totale omwenteling? Nadat de massa-idealisme in ontwortelde bomen en leeggebrande auto's -vreemde symbolen van volledige vernieling- waren leeggeraad, bleven alleen in het soms onbegrijpelijke Duitsland een paar groepen aktief de kontestatie volhouden.

anarchisten

De leden ervan -mannen en opvallend veel meisjes-, behept met onortodokse marxistische principes, onbewust doordrongen van een haast romantische zelfver-nietigingsdrang, geïnspireerd door derdewereldse guerilla, besloten de zelfvoldane Westduitse samenleving door elkaar te schudden, op te schrikken. Zo staken ze een warenhuis in brand: « Om jullie het konsumeren af te leren »...konkrete aktie, jawel. Achtervolgd door het (repressieve gerechtsapparaat) en verzinkend in onbegrip, besloten « baby » Andreas Baader, journaliste Ulrike Meinhoff en volgelingen, het achterlijke vaderland voor voortstrevender oorden te verlaten. Ook waren ze zich bewust van een gebrek aan stielkennis, en ze kwamen bij de specialisten van het vak in de leer, bij de Palestijnse guerillero's, Peter Homann, ex-aanhanger van de opstandige Westduitse elitegroep, was zo indiskreet het gemeenschappelijk avontuur bij de Al-Fatah te vertellen.

Zo was het in het guerilla-(woestijn)kamp zo onvoorstelbaar droog-dorstig dat de rebellerende kinderen van het Wirtschaftswunder een cola-automaat verlangden. Ook waren de gesluierde Palestijnen onbegrijpelijk streng van zeden: mannen en vrouwen moesten gescheiden slapen. Terwijl de Baader-groep monogamie als voorbijgestreefd ervoerden, zagen de Jordaanse opstandelingen polygamie als konservatief...« progressiviteit » is waar-empel een moeilijk begrip. Toen Al-Fatah militaire legeroefeningen hielden, verstarde de anti-militaire Baader-aanhangers van afgrijzen: was dat nou ongeregelde oorlogvoering? Ook mocht je niet lukraak schieten, want Al-Fatah had kogeltekort. Bovendien bracht zo'n woestijnkamp niet het comfort van de gehate comfortabele maatschappij en het eten was karig en slecht. Zo kontesteerden de kontestanten de revolutie-opvatting van beroeps-guerillero's: het was allemaal te echt, te ernstig-opgevat, de « Hervormers » konden het niet au sérieux nemen.

De Palestijnen toonden al evenveel repressie-neigingen als het repressieve gerechtsapparaat en ze waren al even doelgericht als de Duitse politielui: ze dreigden de Westduitsers naar te knallen.

Zo kwamen Baader en akolieten terug naar het vaderland: hun algehele ontgoocheling resulteerde in bankovervallen en bomaanslagen. Tenslotte vielen ze in handen van de « ordehandhavers »: in de comfortabele steenwoestijn van eigen land was berekening en discipline al even doeltreffend als in de troosteloze steenvlakten van het Nabije Oosten.

huguette d.b.

paul lebeau : " de tijdvreter en andere verhalen "

Bij de boekengilde De Clauwaert verscheen een bundel verhalen van Paul Lebeau, waarvan verscheidene reeds vroeger apart uitkwamen. In deze zeven novellen, waarin de diepere zin der dingen getoetst van de realiteit, is een auteur aan het woord die ook in zijn romanoeuve van « Het Experiment » tot « Xanthippe » - een intellectuele objectivering heeft weten te verbinden met een gevoelspenetratie, en die deze verbinding heeft vorm gegeven in een fabel zonder heftige beweging, met de ironie van de levenswijze en de humor van wie de dingen op afstand ziet - en in een onpatetische maar warme taal, in een zuiver en klassiek Nederlands.

De titelnovelle, schrijvend in haar tragiek, verhaalt de geschiedenis van een man die, na de oorlog gevangen gezet, bij zijn vrijlating door zijn gearriveerde zoon en zijn verloren dochter niet meer herkend wordt. Ook de man die hem in de gevangenis bracht, het jonge substitutje, is een rijke advocaat geworden. Het wraakvoornemen van de man

schampt af op diens onverschilligheid en koelheid. Hij wil niet meer leven in een wereld, die hem vreemd is geworden en die hem uitgestoten heeft.

In « De laatste roos » wordt het thema van het konflikt tussen geest en leven wel op een originele manier vorm gegeven in de gestalte van de professor, die in een van zijn studentinnen een frapante gelijkenis ziet met de Venus van Botticelli, op haar verliefd wordt en tijdens een studiereis met zijn leerlingen in Italië haar a.h.w. in de armen van een geestloos en van alle kunstzin verstoken bankierszootje drijft. Wanneer die twee dan trouwen, weet hij dat zij met het leven en in het leven gelukkig zijn. Zijn geluk, zijn verliefdheid lag in de kunst. « Misschien ben ik voor geen ander vatbaar » zegt hij berustend.

Het verhaal « De kleine Karamazow » verscheen reeds in 1957. De verteller is hier de derde figuur, het klankbord voor een konfrontatie tussen de populaire, intelligente De Greef en de laag-bij-de-gronde opschepper, in wie de eerste de verantwoordelijke ziet voor zijn ongelukkig huwelijk. De slaafse onderdanigheid van de ene, de bijna tot haat gestegen afkeer van de andere krijgt een dramatische ontknopning wanneer de opschepper a.h.w. boven zichzelf uitstijgend, zijn leven waagt en verliest voor de redding van de andere.

Scherp is de kritiek van Lebeau op de hypokrisie van de zogezegd-deftige burger in het verhaal van « de achtbare overledene », die tegelijk voor vrijmetselaar en gelovig katholiek doorgaan wil, en die de komedie tot na zijn dood wil laten verder spelen.

« Het weerzien », dat ook apart verscheen bij De Clauwaert, is a.h.w. een prozaomzetting in een modern en Vlaams kader van het beroemde gedicht van Van Eyck, waarin de man juist vlucht voor de dood naar de plaats

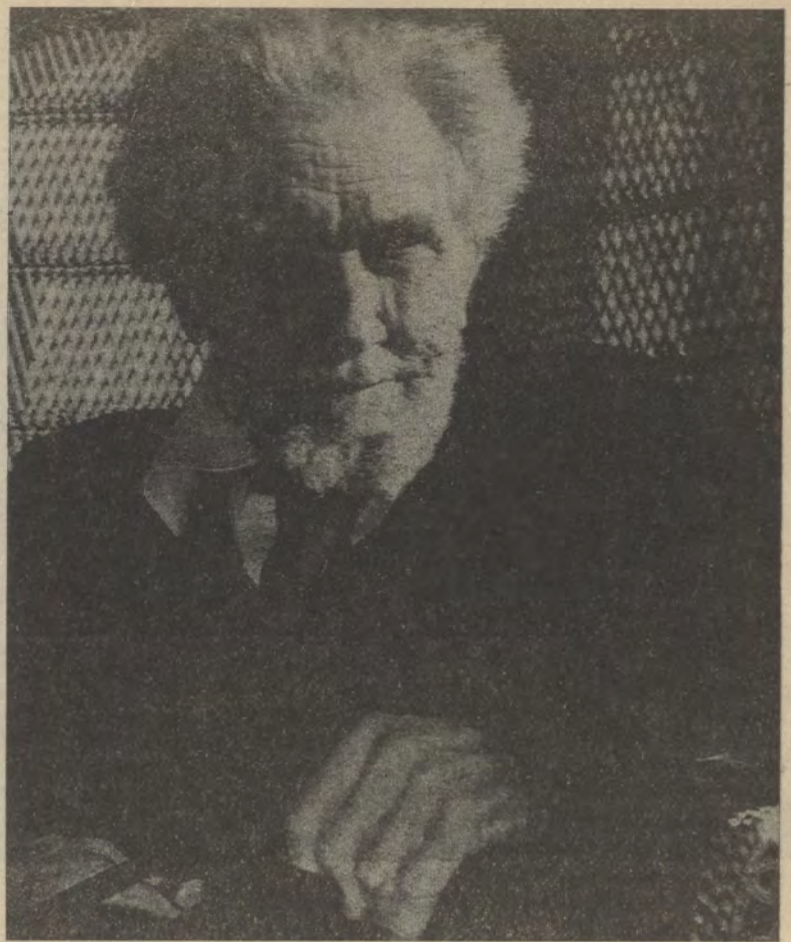
waar de dood hem moet halen. Een Vlaams reserve-officier in de mei-dagen van 1940 die in de kring der kollega's van de carrière, een verzameling opscheppers en aangevers, niet aarden kan, wordt er praktisch toe gedwongen zich vrijwillig te melden voor een vreeselijke opdracht door de lafheid der anderen, die zich achter allerlei drogredenen en uitvluchten verschuilen. De opdracht van de reserve-officier wordt uitgevoerd, en hij brengt het er levend af. Maar de « veilige » bunker waarin de anderen zich hadden verscholen, wordt door stuka's vernield en de lafaards worden helden tegen wil en dank.

« Zomer in Silverberg » tekent dan weer een andere hypokrisie en een andere tragiek. Een jonge verpleegster wordt door twee oude juffrouwen aangeworven om hun jongste zuster te verplegen die ongeneeslijk ziek is. Als zij er aankomt, ontdekt zij de betekenis van de ziekte der deze en ontdekt tevens hoe achter het masker van schijnheiligheid de misdaad schuilt. Zij zelf zal trouwen, in de cirkel van deze dubbele moraal betrokken en er het slachtoffer van worden.

Paul Lebeaus verhalen hebben alle deze -soms humoristische-ironische, soms tragische pointe en zij zijn allen rond een kernthema en -idee samengebond. Het klassieke novelle-genre in zijn thematische eenheid wordt hier beoefend met een voornaam meesterschap.

Daarbij vermijdt Lebeau het euvel van menig modern auteur die meent dat spanning en leesbaarheid eigenschappen zijn die « onliterair » en derhalve te vermijden zijn.

Lebeau is een verteller die nooit wijdoops en langdradig wordt, maar die met vaste stem soms met een licht understatement en een relativerende ironie, achter de gebeurtenissen de werkelijkheid van mensen en gebeurtenissen voor ons openbaart.

Ezra Pound, de great old man van de Amerikaanse letterkunde is te Venetië overleden. Hij wordt een van de vernieuwers van de moderne lyriek genoemd en is een van de belangrijkste figuren uit de wereldliteratuur van de eerste helft van de twintigste eeuw. Hij werd begraven op een eiland in de lagune van Venetië. Volgende week brengen wij op deze bladzijden en uitgebreide bedenking bij deze belangrijke figuur uit de wereldliteratuur.

galerijen

● In « The art gallery Babylon », Em. Bockstaellaan 361 te Laken stelt surrealist Felix Labisse zijn werken ten toon. De kunstenaar zal zelf aanwezig zijn op de opening op donderdag 30 november om 18 u. 30. De tentoonstelling blijft dagelijks geopend van 10 tot 18 u. tot en met 14 december en op afspraak, tel. 02/79.54.34. De gallery wordt opengehouden door mevr. Angenot-Babylon, de zus van onze volksverteenwoordiger.

● In het Brusselse paleis voor schone kunsten worden werken van de in Florence geboren (1888) en te Parijs overleden (1971) Alberto Magnelli tentoon gesteld. Magnelli is de belangrijkste vertegenwoordiger van de Italiaanse abstractie. De tentoonstelling omvat 60 werken (tussen 1914 en 1918) en loopt van 15 november tot 20 december, dagelijks open van 13 tot 19 u. Zaterdag en zondag van 10 tot 18 u. Maandag gesloten.

Eveneens in het « paleis ». Quilt is een van de meest typerende traditionele vormen van de Amerikaanse huishouding: bestikte stoffen, gordijnen, enz. Deze merkwaardige tentoonstelling gaat van 15 november tot 20 december. Terloops vermelden we dat de tentoonstellingen G. Piacentino en Carel Visser verlengd werden tot 19 november.

● Herman De Cuyper stelt zijn beeldhouwwerken tentoon tot 16 november in galerij De Zolder, Kasteelstraat 4, Willebroek. De tentoonstelling is open op maandag van 19 tot 20 u. 30, op donderdag van 20 tot 22 u., op zaterdag van 14 tot 18 u., op zondag van 11 tot 13 u. en van 14 tot 18 u.

● Tot 19 november in kunstgalerij Ledeganck, Boelare 15, 9900 Eeklo, schilderijen en tekeningen van Raph Huët. Vrij toegankelijk elke weekdag van 14 u. 30 tot 19 u. Zondag van 10 tot 12 u. 30 en van 14 u. 30 tot 19 u. Maandag gesloten.

DE GROTE WINKLER PRINS

steunt op 100 jaar ervaring en overtreft iedere andere encyclopedie: 16.000 blz. met 10.000 onderwerpen en 12.000 foto's en platen. Objectief - volledig - betrouwbaar en gerealiseerd door meer dan 1.000 medewerkers waaronder meer dan 250 Vlaamse deskundigen.

Luxueuze presentatie in 20 echt lederen banden. Gemakkelijke betalingsvoorwaarden. Zij die NU intekenen ontvangen gratis het Winkler Prins Woordenboek ter waarde van 865 F en profiteren van de intekenprijs die t.z.t. met ca 100 F per deel wordt verhoogd. TOTAAL VOORDEEL : 2.865 F!

WINKLER PRINS: 100 JAAREN CYCLOPEDI SCHE ERVARING

BON Ik wil gratis en zonder de minste verplichting kennis maken met De Grote Winkler Prins

NAAM: _____

ADRES: _____ PLAATS: _____

BEROEP: _____ TELEFOON: _____

In blokletters invullen en in een open omslag versturen aan uw boekhandelaar of rechtstreeks aan N.V. ELSEVIER SEQUOIA - Merckelstraat 74 - 1050/2 Brussel.

deel 3

de kwade jaren

De onstuitbare werkkraft van A. De Bruyne schijnt maar niet te luwen. Zopas verscheen bij de uitgeverij «De Roerdomp» deel drie van de «Kwade jaren».

Achtereenvolgens komen aan de beurt: Theo Brouns, Jef Van Extergem socialist-aktivist-kommunist, het geval Delwaide en ten slotte mgr. Tiso. Een prelaat aan de galg, of liever op het schavot.

Het zijn artikelen verschenen in «t Pallieterke» over de jaren 1962, '66 en '67 aangevuld en uitvoerig bijgewerkt en bovendien degelijk gedocumenteerd, vooral voor de jongeren tot 40 jaar wordt hier een spannend beeld opgehangen in zijn schrijvende werkelijkheid. Het pijnlijke naoorlogse gebeuren, een tragisch verleden met ontroerende ogenblikken zoals de laatste stonden van TH. Brouns waar hij vóór zijn terechtstelling aan zijn biechtvader antwoordt: «Ik hoop stervend te winnen wat ik levend niet heb kunnen behalen (p. 9) Zijn fout? Zijn leven in dienst te hebben gesteld van eigen volk. In Limburg heerste een ware terreur.

Kommunist Jef Van Extergem komt tweede aan de beurt. Een geweldige figuur die door De Bruyne terecht een tuchtvol lid wordt genoemd van de Kommunistische partij. Lalmant betitelde hem als een «waar bolsjevist».

Het geval Delwaide komt derde. Het wordt objectief en in alle eerlijkheid behandeld. De «vox populi» heeft destijds geoordeeld. Op de lijst van de CVP behaalde Delwaide 25.302 voorkeurstemmen en Van Cauwelaert die eerste stond: 4446. Als laatste en uitvoerig (150 pag.) een boek op zichzelf

volgt mgr. Tiso president van Slovaakije. Prachtig initiatief. Tiso is immers in Vlaanderen een te weinig gekende figuur en bovendien maken we kennis met een stevige brok Slovaakse geschiedenis waar beroep wordt gedaan op «Jozef Tiso doctor in de godgeleerdheid en afkomstig uit een arbeidersgezin, priester gewijd te Wenen.» (p.170). Het zou me werkelijk te ver leiden dieper in te gaan op de worsteling van de Slovaaken om hun bestaan als volk in de Tsjecho-Slovaakse eenheidsstaat. Na een bittere strijd in de meest benarde omstandigheden behoorde «mgr Tiso uiteindelijk tot de verliezers» (p.307). Hij werd veroordeeld en besteed het schavot «in het bijzijn van enige officiële en van een bidende monnik, zeer kalm en moedig, een kruisbeeld en een rozenkrans in de hand. Het duurde zeven minuten voor hij dood was» (p. 308).

Een zeer spannend en boeiend boek dat leest als een roman en geschiedkundig verantwoord. We weten in Vlaanderen zo bitter weinig over mgr Tiso en de strijd van het Slovaakse volk. Alle jongeren tot 40 jaar moeten dat boek lezen over de naoorlogse geschiedenis ook de ouderen zullen er veel bij te leren hebben. We zijn auteur De Bruyne dankbaar voor dat reuzewerk. Hij is een onvermoeibaar vorser. Uitgeverij «De Roerdomp» verdient een pluim voor deze prachtige gebonden uitgave. Een juweeltje. Zeer leerrijk.

rich. dewachter.

Uitgave «De Roerdomp»
Brecht Antwerpen 310 p.
Prijs 275 Fr.

De met kleurige of minder-kleurige omslagen getooide paperback uit het Angelsaksische taalgebied die geregeld met kortere of langere tussenpozen op onze schrijftafel belanden worden wel eens een beetje lichtzinnig opzij geschoven voor «ernstiger» dingen. Dikwijls nochtans ten onrechte, hoewel in deze massale productie uiteraard het oppervlakige leesvoer het haalt op de goede lektuur. De vakantie was een welgekomen gelegenheid om ook eens vakantie te nemen van de «serieuze» uitgaven en om een aantal van deze pockets in onze koffer te proppen. Het heeft ons niet gespeten. Als befaamde literatoren ter ontspanning allerlei detektieve- en andere stories verslinden, dan is onze uitstap in het populaire genre (wat de uitgave betreft, over de kwaliteit reffens!) zeker niet misplaatst geweest. Daarenboven hebben wij in een paar gevallen zelfs boeken ontmoet, die wij niet alleen literair of wetenschappelijk interessant vonden, maar die wij de Engelslezende «WIJ» lezer ten zeerste aanbevelen kunnen. Er zijn trouwens vertalingen van sommige dezer boeken, in het Duits, het Frans- en ook in het Nederlands. Maar beginnen wij alvast aan ons overzicht.

pockets allerhande...

● «The Golden Steam» van John Quigley is een roman met als thema de naoorlogse whiskyboom, die fortuinen maakte of verslond. Quigley, bewees reeds met «The Bitter Lollipop» en «The Last Checkpoint» 'n goed romancier en een uitstekend verteller te zijn. Deze Schotse journalist, die nadien in een bar werkte en in de whisky-handel terecht kwam, kent de zaken als insider («Georgy Girl» van Margeret Forster werd hier bekend door de gelijknamige film (met o.m. James Mason en Lynn Redgrave): een gecompliceerd ménage à trois met als hoofdpersonage een niet door haar schoonheid betoverend maar innemend meisje dat tenslotte de liefde verwerft van de man in kwestie.

● Katherine Topkins schreef met «Kotch» de geschiedenis van een oudere man die in opstand komt tegen zijn familie en tegen de voorschriften der maatschappij.

● Robin Cook haalt in «Private Parts and Public Places» de façade van deftigheid neer, waarachter menige aristokratische familie minder-deftige dingen verbergt.

● Herbert Kastle, auteur van «The Moviemaker», schreef met «Miami Golden Boy» een lijvige «entertainment»-roman à la Harold Robbins, met de gebruikelijke ingrediënten: een gespierde jongen die aanbeden wordt door ouderwordende dames, een kreupel politicus met een jonge nurse, een homosexueel enz.

● Morton Coopers «Black Star» is geschreven met dezelfde allure, gebruikmakend van ongeveer dezelfde ingrediënten. Hoofdpersonage is hier Robin Hamilton, een zwarte sterzangeres en Cooper weet het geheel te kruiden met wat sociaal en politiek engagement, waarbij het blank-zwart probleem op de voorgrond staat.

● In «Roaring Boys» beschrijft Edward Blishen de situatie van een jong onderwijzer in de slums van het Londense East End -waar hij gekonfronteerd wordt met jeugdmisdadigheid, jeugdbrutaliteit en -geweld. De schrijver was zelf leraar in het secundair onderwijs en kwam hierbij met feiten en toestanden in contact, die hij in zijn boek geromanceerd weergeeft. «Roaring Boys» is een boek dat doet denken aan «Blackboard Jungle» en dat ontegensprekelijk de kwaliteit en de levens-echtheid ervan bezit.

● Kurt Vonnegut jr. is een bekend auteur van romans en korte verhalen met humoristische en satirische inslag. «God bless you, Mr. Rosewater» is geen uitzondering: het is een briljante satire op alles en nog wat, en niemand minder dan Graham Greene noemde de schrijver «een van de beste nu levende Amerikaanse auteurs».

● Robert Ludlums «The Scarlet Inheritance» is nogal gecompliceerd verhaal over een geheimzinnige geschiedenis, die van 1918 tot 1951 loopt, en waarin oorlog, terreur, intrige met elkaar verweven zijn. Een spannend verhaal, waarin zelfs een Goebbels, een Ludendorff, een Hess e.a. topfiguren uit het Derde Rijk in optreden!

● George Ryley Scott schreef een «History of Torture»: een geschiedenis van het folteren en de foltering zoals die hier en elders in de loop der tijden voorkwam, uit welke motieven ook. Het is niet slechts een historisch overzicht van de praktijken die werden toegepast: vanaf de religieuze riten bij primitieve volkeren, de barbaarse behandeling der slaven in Griekenland en Rome, de Spaanse inkvisitie, de foltermethodes in het China der grote keizers, de heksenvervolging der middeleeuwen, de bolsjewistische wredeheden en de misdaden tijdens de wereldoorlogen. Het boek brengt ook een inleidend essay over de psychologische aspecten ervan, en besluit met een pleidooi tegen elke foltering, fysische of mentale.

● Over de manier waarop mensen of mensengroepen elkaar behandelen, wanneer haat, hebzucht of machtswellust hen otmenselijken, spreekt het lijvige werk «Bury my Heart at Wounded Knee» van Dee Brown. Het is de geschiedenis van de uitroeiing der Indianen in de Verenigde Staten. In Wounded Knee werd de laatste slag geleverd tegen de Dakota's en werd de uitroeiing van het ras bezegeld. Bowns boek is méér dan een gewone historische samenstelling aan de hand van vele documenten en van verklaringen van blanken en Indianen. Het is tevens een aanmaning van sommigen die zich geroepen voelen om als aanklager op te treden in bepaalde gevallen, bv. tegen Zuid-Afrika, terwijl vergeten wordt dat men indien men daar de methodes die in de Verenigde Staten werden toegepast had overgenomen, er geen sprake zou zijn van een negerprobleem!

Generaal Scheridan, een held uit de Amerikaanse burgeroorlog, zei: «De enige goede Indianen die ik ooit zag waren dood...» Tegenover deze man en zijn soortgenoten staan mannen als een Sitting Bull, een Cochise, een Crazy Horse, een Geronimo, die het leven van hun volk verdedigden tot aan de grenzen van het onmogelijke...

● Eveneens historisch, maar zowel in tijd als plaats dicht bij ons, is het boek van Leonard Mosley: «On Borrowed Time». Hierin wordt de voorgeschiedenis van de tweede wereldoorlog, van het akkoord van München tot het begin van de veldtocht in Polen verhaald op een voor een Engelsman uitzonderlijk -objektieve wijze.

Hij spaart de Britse regering niet en verdoezelt het aandeel niet dat de toenmalige eerste minister -en ook zijn opvolger- had in het uitbreken van het konflikt en in zijn uitbreiding over heel Europa. Het is alleszins op dat gebied historisch-juister en ontdaan van de eerderlijke partijdigheid van een boek als Shires «Rise and Fall of the Third Reich».

Wij zijn van de lichte ontspanning naar de zware historie geraakt. Keren wij nog even terug naar de roman.

● Een roman dan met een historische en sociale achtergrond: «Strumpett City» van de bekende Ierse auteur James Plunkett. Het boek werd trouwens in verscheidene talen vertaald, ook in het Nederlands. Plunkett beschrijft mensen en toestanden in het Dublin van vóór 1914, niet zozeer op de achtergrond van de ons door een hele literatuur bekend geworden opstand van de Sinn Fein tegen de Britse verdrukking, maar wel op de achtergrond van een andere verwoepheid: die sociale, die zoniet een gevolg, dan toch zeer nauw verbonden was met de nationale.

In Plunketts roman leeft het Dublin van de vooravond der grote konfrontatie, de vooravond van de Ierse rebellie, met het groeien van het sociaal bewustzijn. Het is een breed-opgezette epische weergave van het Dublin der achterbuurten, met priesters, arbeiders, studenten, vodenrapers, dronkaards, dieven en hoeren. Een stad in gisting die de polsslag doet aanvoelen van een hele natie. Plunketts boek werd vergeleken met het werk van Joyce en O'Casey - en de Londense «Sunday Express» noemde het boek een meesterwerk. Hoe voorzichtig men ook met dergelijke lofbetuiging moet zijn, toch zal ieder onbevooroordeeld lezer moeten toegeven hier te doen te hebben met een der beste werken uit de Ierse literatuur na de laatste oorlog.

«The Golden Stream» en «History of Torture» verschenen bij Sphere-Books Londen
«Strumpett City» is een uitgave van Dell Books New York
De andere pockets verschenen bij de Panther Books Londen.

IN K KLEIN

wie is wie in kk-land?

(m.v.l.) Met Nekka '72 als aanleiding heeft de uitgeverij De Galge een tweede kleinkunstpocket op de markt gebracht. Op Nekka deed hij dienst als gids en nu, achteraf als een min of meer volledig overzicht van wat in Noord & Zuid op het KK-podium rondfladdert. (De eerste uitgave heette «Kleinkunst Nu» en was een kwerkje van Ch. Bouchard, Monas en De Galge.) Met tekst foto's en adressen werd dit wel een leesbaar boekje, het zoveelste in zijn soort. En dat is dan ook weer niet juist want na alles wat je er leest van -Anjes-tot-Rikkert-Zuiderveld heeft de samenstelster Diana Freys ook nog een kk-horoscoop bedacht. Wie het diertje past...Mensen waar moet dat naartoe?

De liefhebbers zullen het wel fijn vinden de teksten van Nekka '72 te vinden, met verwijzing naar de plaat.

Alhoewel wij niet razend warm lopen voor een dergelijke uitgave, (onvolledigheid!), werd eens te meer een stevige steen aangebracht om onze kleinkunst dat monument te geven waar het recht op heeft.

De uitgevers willen echter bijwerken door een nieuwe uitgave aangevuld met de Nederlandse kunstenaars. Hopelijk komen dan ook Jo Erens en Toon Decandt aan de (uitgebreide) beurt. Houden de uitgevers zich aan hun woord (en daar twijfelen we niet aan) dan lezen we maar wat meer over... de ontelbare barden, minnezangers, troebadoers, narren, galgenaas, spotters, uilen-spiegels, jaarmarkt-zangers, poppenspelers, in de aloude maar steeds jonge Nederlanden.

«Who's who in de kleinkunstwereld?», een kleinkunst-pocket van Diana Freys- De Galge, Antwerpen, 60 fr. (ook ANZ, nieuw adres, Vrijheidsstraat 30-32 Antw)

«kick»

In september 1971 veranderde het magazine voor kleinkunst, folk, beat, kabaret, chanson en pop «Muzekus» van naam. Het kreeg van dan af de naam «Kick». Het is een springlevend en degelijk blad, voortreffelijk in z'n specialiteit, goed uitgegeven (offset), rijkelijk en geestig geïllustreerd. De nummers die voor ons liggen sprankelen als champagne. 'n Gesprek met John Lundström, veel nieuws over de kleinkunst, teksten, besprekingen van nieuwe LP's. Hoe bloeiend is ons kabaret? (een interessante vraag waar een interessante antwoord op past) enz...

De kern-redactie bestaat uit een aantal mensen die geen beginnelingen meer zijn (Jan Putman, Bouchard, De Haes, Dekens, Gust Toelen en Jo Van Nerum, Fikkerman in Adam). Voor liefhebbers een magazine waar je een kick van krijgt en waar wat instaat. U moet bestlist eens een nummertje proeven... «Kick-magazien», 25 fr. Boomgaardstraat 43, 2300 Turnhout.

TE KOOP

Moderne appartementen met 1, 2 en 3 slaapkamers in de

CANTECLEERRESIDENTIE te MEISE

In een prachtige groenzone en op slechts 9 km van het centrum van Brussel

Realisatie van de

N.V. IMMOPLANNING

(J. en H. Vervaecke)

Gemeenteplein 8 — 1820 Strombeek-Bever
Tel. (02)67.20.35 - (02)59.51.47

Alle gewenste inlichtingen worden graag vrijblijvend verstrekt mits terugzending van deze BON :

NAAM :
ADRES :
TEL. : privé : kantoor :
 hypotheekleningen 90 %
 verlangt inlichtingen over Cantecleerresidentie - Meise

ALSOOF U ZE ZELF UITPERSTE !

* SINAASAPPELSAP
* POMPELMOESSAP
* CITROENSAP
* MANDARIJNTJESSAP
* ANANASSAP
* TOMATENSAP

100%
pure
MAID

100% ZUIVER EN NATUURLIJK !

Alleeninvoer voor België en Luxemburg :

GEVO p.v.b.a.

Churchillaan 106
2120 SCHOTEN
Tel. : (03) 58.74.33

NATIONALE LOTERIJ

22ste TRANCHE

St.-Katrijstranche

HOOG LOT

TIEN MILJOEN

Trekking op 20 november

HET BIJLET : 200 fr.
HET TIENDE : 22 fr.

82.406 LOTEN VOOR EEN TOTAAL VAN 72 MILJOEN

WERE DI
DOET HET !

Is u een konsekwent
vl. nationalist ?

Abonneer dan op
ons maandblad

DIETSLAND- EUROPA

Leesgeld : 250 Fr.
(p.r. 166.488,
Were Di)

Inlichtingen : Jordaanskaai
3, Antwerpen.
Tel. 03/32.21.53.

Herfst in de Ardennen met gastronomische weekends

Voor de fijnproever en voor ieder die een gezellig herfstweekend wil doorbrengen in een prettige aangepaste sfeer.

Wij bieden U vier uitgelezen mogelijkheden aan :

LIGNEUVILLE

« BELLE-VUE » : 600 fr. zonder bad, 675 fr. met bad, van zaterdagavond tot zondagmiddag (tot half december).

EREZEE

« LA CLAIRIERE » : 750 fr. zonder bad, 800 fr. met bad, vanaf zaterdagavond tot zondagmiddag.
1.200 fr. zonder bad, 1.250 fr. met bad, van vrijdagavond tot zondagmiddag.

2000 ANTWERPEN - ST-JACOBSMARKT 45-47 — TEL. (03)31.76.80

9300 Aalst, Kerkstraat 12 - Tel. (053)717.27 — 8000 Brugge, Wollestraat 28 - Tel. (050)364.43 — 1000 Brussel, Em. Jacquainlaan 126 - Tel. (02)18.55.55 - 17.83.61 — 3600 Genk, Stationsstraat 51 - Tel. (01)1563.10 — 9000 Gent, Kalandenbrug 7 - Tel. (09)23.60.21 — 3500 Hasselt, Demerstraat 60-62 - Tel. (011)235.70 — 8500 Kortrijk, St-Jorisstraat 33 - Tel. (056)235.15 — 3000 Leuven, Bondgenotenlaan 102, Tel. (016)267.20 — 2800 Mechelen, O.L. Vrouwstraat 34 - Tel. (015)420.09 — 8400 Oostende, Kerkstraat 14 - Tel. (059)783.61 — 8800 Roselare, St-Michielsstraat 7 - Tel. (051)223.63 — 2700 St-Niklaas, Stationsstraat 18 - Tel. (03)76.38.95 — 2300 Turnhout, Herentalsstraat 3 - Tel. (014)428.40 — 1800 Vilvoorde, Heldenplein 22 - Tel. (02)51.17.15

Ook alle inlichtingen bij de plaatselijke vertegenwoordigers

dinsdag 14 november

- 14u.00 : Schooltelevisie.
- 18u.00 : Fabeltjeskrant.
- 18u.05 : Skippy.
- 18u.30 : Tienerklanken.
- 19u.05 : Kijk en kook.
- 19u.35 : Hier spreekt men Nederlands.
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.10 : Wachtwoord. M.m.v. Lode Claes en M. Van der Poorten.
- 20u.40 : O ! Wat is de oorlog mooi ! Satirische film.
- 22u.50 : TV-nieuws.

woensdag 15 november

- 17u.30 : Jevajong.
- 19u.14 : Fabeltjeskrant.
- 19u.19 : Keurig Frans.
- 19u.25 : Politieke tribune (CVP).
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.10 : Piste.
- 21u.00 : Dubbedekkers.
- 21u.25 : Debat.
- 22u.10 : Horen en zien.
- 22u.30 : TV-nieuws.

donderdag 16 november

- 14u.00 : Schooltelevisie.
- 18u.00 : Fabeltjeskrant.
- 18u.05 : Calvin en de kolonel. Tekenfilm.
- 18u.30 : Jonger dan je denkt.
- 18u.50 : Vergrootglas op de postzegel.
- 19u.10 : De toekomst van ons verleden.
- 19u.40 : Hier spreekt men Nederlands.
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.10 : Europa nu.
- 20u.25 : De kleine waarheid. Een televisiefeuilleton in 26 delen naar de gelijknamige trilogie van Jan Mens.
- 21u.25 : Verover de aarde. Transportrevolutie.
- 22u.15 : Première.
- 22u.55 : TV-nieuws.

vrijdag 17 november

- 14u.00 : Schooltelevisie.
- 18u.00 : Fabeltjeskrant.
- 18u.05 : Volksuniversiteit.
- 18u.35 : De tekenfilmtrain.
- 18u.45 : Ziet u er wat in ?
- 19u.03 : Keurig Frans.
- 19u.09 : Luceat.
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.10 : Aliisa. TV-spel.
- 21u.25 : Panorama.
- 22u.10 : TV-nieuws.
- 22u.15 : Festival van Salzburg 1972. Uitvoering van : Novae de infinito laudes.

Dinsdag 14 november om 20 u. 10 : Lode Claes in Wachtwoord.

zaterdag 11 november

- 13u.30 : Arendsvleugels. Avonturenfilm.
- 15u.15 : Trefpunt.
- 16u.00 : Volksuniversiteit.
- 18u.00 : Fabeltjeskrant.
- 18u.05 : De vorstinnen van Brugge. (Heralding).
- 19u.00 : Doorgaand verkeer. Nieuws uit de autowereld.
- 19u.35 : Hier spreekt men Nederlands.
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.10 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 20u.20 : Hier is Lucy.
- 20u.45 : Musical-melodieën. Fragmenten uit musicals.
- 21u.25 : Echo.
- 21u.55 : Sheriff Cade.
- 22u.45 : TV-nieuws.

zondag 12 november

- 10u.30 : Eucharistieviering.
- 14u.25 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 14u.30 : Voor boer en tuinder.
- 15u.00 : Project-Z. Jeugdfilm.
- 15u.15 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 15u.20 : Binnen en buiten.
- 17u.20 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 17u.25 : Tienerklanken.
- 18u.25 : Fabeltjeskrant.
- 18u.30 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 18u.35 : Sportreportage.
- 19u.01 : Rond de kiosk.
- 19u.30 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 19u.35 : Openbaar kunstbezit.
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.00 : Sportweekend.
- 20u.25 : De tussenpersoon. TV-film.
- 21u.35 : Thank you... BBC. Internationaal jubileumprogramma gemaakt n.a.v. het 50-jarig bestaan van de BBC.
- 22u.35 : Solidariteitsaktie 11.11.11.
- 22u.40 : TV-nieuws.
- 22u.45 : Hotel Monterey - New York (Chantal Akerman, een in Amerika werkende 22-jarige Belgische cineaste).

maandag 13 november

- 14u.00 : Schooltelevisie.
- 18u.00 : Fabeltjeskrant.
- 18u.05 : De woudlopers.
- 18u.30 : Volksuniversiteit.
- 19u.05 : Korte film.
- 19u.10 : Sporttribune.
- 19u.33 : Keurig Frans.
- 19u.45 : TV-nieuws.
- 20u.10 : SOS-natuur.
- 20u.35 : Het levende lijk. TV-spel naar Tolstoj.
- 22u.35 : Vergeet niet te lezen.
- 23u.10 : TV-nieuws.

Wij sport

Maams nationaal

wat doen we ?

Van de krijsers achter de omheining van voetbalvelden of aan de aankomst van de koersen houden wij niet erg. Van de sport-specialisten aan de toog van de staminee evenmin. Vedetten en idolen laten ons onverschillig, zolang zij niet gaan afbreken wat andere en betere mensen moeizaam hebben opgebouwd, bij voorbeeld op cultureel of sociaal vlak. Van de actieve sportbeoefenaars die voor iets dient. De winter staat voor de zing — die geen publiciteit of gazettenschrijverij nodig heeft — zijn wij zonder voorbehoud voorstander, vooral waar men ze ook nog wat inhoud kan geven. Bij voorbeeld onder de vorm van deur, vrienden. De tijd van liggen, zitten, hangen, eten, drinken, vieren. Doen wij nog een « efforken » ? De tuin kon nog eens opgekuist worden. Men kan ook met de hand wat hout zagen voor de open haard. Een wandeling door het bos in de mist is een sensatie. De velden zijn nooit indrukwekkender dan bij valavond in de herfst. Een morgenwandeling door de benevelde weiden is een gezondheidskuur. Het leven onder de droge bladeren in het park een boeiend spektakel. Wat doen we moregn ?

niet overdrijven

Ergens in zijn gazet schrijft Jaak Lecoq : « Gelukkig werd geen enkele « grote » verdacht ». Met « grote » wordt bedoeld : grote sportvedette. De niet-bestaande verdenking heeft betrekking op het gebruik van dopingsprodukten. Hier neemt Jaak toch wetens en willens een loopje met de waarheid, denken wij. Herhaaldelijk hebben « groten » toegegeven stimulerende middelen te nemen. Als ze bij zogenaamde dopings-kontroles zelden gesnapt worden, kan dat even goed een bewijs zijn dat het met die controles niet helemaal in orde is, of dat zij zich de middeltjes kunnen veroorloven om de sporen van doping te verdoezelen, of dat zij door de keuze van de produkten de controle voorblijven, als dat zij geen stimulerende middelen zouden gebruiken. Wij kunnen nu een klein beetje onnozel doen, maar niet in de mate dat wij elkaar gaan wijsmaken dat de « grote jongens » nooit zouden doen wat de « kleinen » zo vaak doen : dynamiet slikken.

harop, sinjoren

Op 19 november speelt onze nationale voetbalploeg tegen Nederland. Van deze wedstrijd zal afhangen of België of Nederland zal deelnemen aan de eindronde van de wereldkampioenschappen 1972. Meteen ook of onze sjotters een half miljoenje zullen opvegen, dan wel de Nederlanders een héél miljoen. Kortom, zowel voor de bankrekening van de voetballers als voor ons nationaal prestige een heel belangrijke match. En zij wordt gespeeld te Antwerpen. De Franstalige sportpers is er tegen. Nu de Ollanders zopas hun match tegen Noorwegen wonnen met 9 - 0, vinden de Belgen het ongehoord dat men met de nationale sjotters naar « het buitenland » trekt om diezelfde Nederlanders te woord te staan. De « patrie » van onze wonderjongens is natuurlijk Brussel of Luik. Als het moest zijn dat zij door de Nederlanders ingemaakt worden — wat mogelijk is — dan gaan wij nog wat meemaken. De Sinjoren moeten maar luid gaan zingen van « Merci Popol merci » en roepen van « Bel-zik », of ze zullen veel slechte punten krijgen in de weldenkende sportpers.

tof

De cross der jongeren, verleden zondag te Waregem, is andermaal uitgegroeid tot een reusachtig sukses. En dat is bijzonder verheugend. Plezierig was ook de historie van de overwinnaar van de eigenlijke « volkscross » (niet aangesloten atleten van 17 tot 25). Daar won volgens de gazetten, een zekere Alfred Eyland. In werkelijkheid stond die Alfred achter de omheining, en was het Erik Masscheleyn die de cross won. Omdat Eyland toch niet meeliep en omdat hij zelf niet ingeschreven was, had hij maar gewoon het rugnummer van Eyland aangenomen, in de overtuiging dat hij toch ergens « in het pak » zou eindigen, en dat niemand het zou merken. En verdorie, hij won. Als klap op de vuurpijl had hij dan nog geen tijd om zijn prijs af te halen. Dat liet hij dan maar over aan een kameraad. De organisatoren zullen het misschien niet zo plezierig vinden, maar voor ons part is dit én de stunt van de week, én een brok echte sport.

Foto van de week : nu beginnen de gestreepte mannen van de Crossing al onder mekaar te ruzieën om de bal...

slappkens

Als wij zo de voetbaluitslagen van de afgelopen week eens overlopen — bekermatchen en competitie-matchen — en de verslagen van die wedstrijden mogen geloven, kunnen wij, zo komt het ons voor, twee dingen onthouden. Ten eerste dat er over het algemeen slecht gespeeld wordt, wat op zijn beurt wel niet vreemd zal zijn aan de geringe belangstelling van het publiek. Ten tweede, dat er beslist van een zekere nivellering kan gesproken worden. Brugge drie maal na elkaar geklopt, Anderlecht geklopt door Union, Standard nog altijd in het sukkelstraatje. Waar dat het meest moet tegenvallen, dat is in Brugge, waar men — andermaal — zeer veel geld heeft uitgegeven voor enkele « vedetten ». Tot dusver blijktbaar zonder veel succes, al staat Klub nog steeds aan de leiding. Het is zo maar de mening van een leek, hoor, maar als een klub zoveel jaren na elkaar zoveel miljoenen investeert, met tenslotte toch weinig resultaat, dat moet, zo dachten wij, deze wijze van investeren toch eens herzien worden.

Jumpingmanifestatie te Brussel. De paarden gingen op hun achterste pootjes staan...

hoog tijd

René Mariën bracht in de « Gazet van Antwerpen », onder de vorm van een interview met mr. Wouters, voorzitter van de voetbalbond, een goed overzicht van de stand van zaken inzake het profvoetbal in België. Men zou met een profkompetitie beginnen in september 1974. De indruk die wij uit het artikel overhielden is dat men in feite nog nergens staat. Men is er zich terdege van bewust dat nog enorme problemen moeten opgelost worden, problemen waarvan men soms niet eens de omvang overschouwt. Naar onze bescheiden mening wordt het nu toch wel de hoogste tijd dat men er komaf gaat mee maken. Er zijn nog een heleboel vraagstukken op te lossen die nog maar voorbereidende werkzaamheden zijn. Zo, om er maar één te noemen, de organisatie van het volgende kampioenschap, 1973-1974, dat zal moeten uitmaken welke klubs tot de profkompetitie zullen toegelaten worden, en welke niet. Daarvoor wordt het, zoals gezegd, tijd, als men tenminste niet wil aangewezen zijn op improvisatie, die het prof-avontuur (woord van mr. Wouters) gewoon hachelijk zou maken.

grote of kleine s

Wij hebben vernomen dat de kadetten van Weerde zondag met 0 - 10 geklopt werden door die van Humbeek. De gazetten zullen daar weer weinig aandacht aan besteden, maar wij vinden het een prestatie. Zowel van die van Humbeek als van die van Weerde. Meest nog van de laatsten. Tien goalen in zijn kas krijgen, en toch nog blijven spelen voor wat men waard is, daarvoor moet men sportman zijn, jongens. Zoals ook die van Humbeek sportman moeten zijn, om zo hun devoren te doen om een elfde doelpunt te maken. Wij zouden bijna zeggen : die tien doel-

punten moeten hier vergeten worden. Het ging om het elfde. Dat noch gemaakt, noch toegestaan werd. Daar zat de sport in volgens ons. En daar waren de jongens van beide kampen gelijk. Veel van die knapen zullen binnen een paar jaar geen voetbal meer spelen. Wij hopen dat zij dit stukje zullen lezen, en er zullen uit onthouden, niet dat zij met 10 - 0 gewonnen of verloren hebben, maar dat zij gespeeld hebben. Zoals de jongens van Zwijndrecht, die op Anderlecht verloren met 6 - 1, gespeeld hebben, en die van Anderlecht met lang gezicht hun karwei opgeknapt hebben. Er is Sport en sport, ziet u.

de keerzijde

De eerste grote ruzie in verband met de publiciteit op de voetbaltruien schijnt in Lier gerezen te zijn. De firma Van Hool heeft daar al « eeuwen » de Lierse gesteund, en nu het ogenblik gekomen was om de

sjotters wat reclame op rug en buik te plakken zou het bestuur van Lierse de voorkeur hebben gegeven aan de firma C & A. Wij kennen de grond van de zaak niet, en geen haar op ons hoofd denkt eraan hier ook maar één woord over te zeggen. Dat is een zuiver commerciële zaak, en niemand, buiten de betrokkenen, heeft daar zaken mee. Wel willen wij even als onze mening vooropzetten dat men dergelijke conflicten in de toekomst nog meer zal mogen verwachten. Vooral in kleine klubs hebben zeer veel bedrijven en firma's dikwijls centen op tafel gelegd om de bal rollende te houden. Als nu die klubs één van die firma's uitkiezen, of géén (maar een vreemde), nu het erop aankomt een wederdienstje te bewijzen in ruil voor geld, dan zal dat veel van die firma's wel de keel uithangen. En dan zou het wel eens kunnen zijn dat de bankbiljetten in ruil voor reclame niet opwegen tegen wat vroeger « zo maar » geschonken werd, en nu niet meer.

do

Stil en schoon, gelijk hij zo lang heeft geleefd, is zondag Do gestorven. Het heeft in geen gazetten gestaan, want Do was geen mens die een grote kol en lange manchetten droeg, of geleerde woorden sprak, of driftig op spreekgestoelten klopte. Maar hij was één van die echte grote pioniers van het voetbal in ons land. Eén van die mannen die nu, nu voetbal een zaak van centen en kommercanten geworden is, vergeten zijn, en die nochtans de sterke schouders hadden waarop ons voetbal is gebouwd.

Toen Lowie, de legendarische boer-voorzitter-burgemeester, in het begin van deze eeuw zijn klub stichtte — één der allereerste van België — had hij één bestuurslid nodig, en hij sprak daarvoor Do aan. « Pakt Jef of Giljom, Lowie, zei Do, die zijn meer geletterd dan ik. « Maar Lowie pakte Do, en hij pakte goed, want geen mens had meer kunnen doen voor zijn klub dan Do gedaan heeft.

In de eerste jaren, toen onze mannen op hun blokken naar de grote steden trokken, waar het voetbal nog even jong was als op onze boerenbuiten, droeg Do de twee valiezen de trein op, trein af. Eén valies met broeken en truien, en één vol grote boterhammen, met boerenhosp, of pensen, of geperste kop, om ergens in een staminee, bij een fles gueuze, op te eten na de match.

In diezelfde pionierstijd trokken Lowie en Do geregeld naar « den union belge », met hun zondagse bolhoed op. En lang voor de grote heren, die, daar nu achter grote buroos zitten, wisten dat er een baas in een voetbal steekt, hebben die twee buitenmensen daar simpel en wijs gezegd wat er van voetbal te zeggen was, en van wat zij gezegd hebben is veel tot op onze dagen waar gebleven. Anderen hebben het opgeschreven, en er hun naam onder gezet.

En 's anderdaags stonden Do en Lowie dan de beruchte beek rond ons voetbalveld uit te kuisen, met een dikke sigaar in de kop, en met de twee drie woorden die zij af en toe zeiden, om efkens uit te rusten, hebben zij in feite hun klub bestuurd, zo goed dat die klub nu, een halve eeuw later, nog een exemplaar is, want een klub zonder poef.

Tientallen jaren later, toen wij al in de jeugdelftallen speelden, kwam Do monkelend ons gehijg en gedraaf bekijken en tijdens de rust onze schoenen. En als er iemand was, die nu écht geen zolen meer onder zijn schoenen had, dan zei hij: « Kom deze avond eens af, ik ge-

loof dat ik juist uw gerief liggen heb ».

En wij naar Do zijn huis.

En dan goot hij midden in de keuken een grote doos oude schoenen uit, en daar mochten wij een linkse en een rechtse uitzoeken die min of meer pasten, en als wij dan zeiden: « Do jong, ik geloof dat die passeren », dan bekeek hij ons, en zei « Dat geloof ik, manneke, gij hebt er weer de beste uitgehaald. Maar, gaade gij daar nu uw best mee doen, want anders moet ge ze hier laten, zullen! Wij wisten niet goed wat zeggen, maar Jeanette, de goede vrouw van Do, kwam ons altijd ter hulp. « Wat zou die jong nu zijn best niet doen, nenaar vriend ». En daarop mochten wij buiten, met een hart lijk een koekebrood. Wij hebben thuis nog altijd een paar schoenen van Do staan. Een bruine linkse en een zwarte rechtse. Die man is nu gestorven.

Zijn begrafenis was een open boek, waarin de geschiedenis van het Belgische voetbal geschreven stond. Er waren nog de mannen die vijftig jaar geleden een boterham met kipkap grabbelden uit zijn valies. En de mannen uit de twintigerjaren, die een zware os op voet vervedden dat ze zouden winnen, en het ook deden. En de mannen die rond de jaren dertig wild en zijd bekend stonden als « werkens », en nu als belangrijke, grote mannen. En Rie, die kort daarop, toen hij naar Malderen wou gaan sjotten, zodanig van 't flussijn wist dat zelfs Do er hem een tijdlang niet kon toe overhalen in de goal te staan. De mannen die tijdens de oorlog door Do over 't muurke geholpen werden om het veld in te lopen, toen de Duitsers een razzia hielden op het veld van Dendermonde, waren er ook. En wij, de eerste generatie die voor geld speelde. Tot de kadetten toe, die zondag nog gingen winnen met 10 - 0, en Do geen schonere kadoo hadden kunnen doen.

Daar was vijenzestig jaar voetbal om afscheid te nemen van Do.

En als wij subiet bij de Sjarel binnenkomen, zal dit stukje daar aan de toog hangen. Er zullen twee drie mannen rondstaan, en zij zullen zeggen: ge hebt dit vergeten, of dat. Wij zullen over Do klappen, en het zal precies zijn alsof hij nog tussen ons staat.

Hij heeft er altijd gestaan, zodanig dat ze hem vergeten te vieren zijn toen hij vijftig jaar bestuurslid was. Zo is het goed.

Er zullen er weinig kunnen zeggen, gelijk Do dat zou kunnen, dat de mensen al bijna zeventig jaar over zijn werk klappen, en nog van geen ophouden weten. Dat komt omdat het goed werk was. En nog korter omdat Do een goed mens was.

Dag Do! Rust zacht.

zoekertjes

Meisje, 18 j., volledige Economische Humaniora, zoekt werk als bediende in de streek van Brugge-Eeklo-Aalter. Schrijven adres blad. — R 171

Afgestudeerde « Public Relations » A6/A1, heeft militaire dienst gedaan, zoekt betrekking passend bij zijn opleiding, liefst in Gent of Oost-Vlaanderen. Schrijven kantoor blad. — R 172

OFFSET - STENCILWERK - FOTOKOPIJ
INKA
Turnhoutsebaan 405 - Borgerhout
TEL. 03.35.70.00

GROOT-GENT

Betrekking gezocht voor jonge dame, 22 j., A6-A3 + dactylo. Z.w. tot provincieraadslid Oswald Van Ooteghem, Rode Kruisstr. 7, te 9001 Gentbrugge. — R 170
Gezocht : uitdrager voor krantenwinkel, van 5 tot 7 u. 's morgens - interessante bijverdienste. Zich wenden : prov. raadslid Van Ooteghem. — R. 173

Ben 35 jaar, hoger middelbaar onderwijs. Heb commerciële geest. Wens in opdracht van een Europese firma naar Zuid-Afrika te gaan. Wie helpt me ? M.S., adres bureel blad. — R 166

Gezocht, boekhouder voor bedrijf, omgeving Leuven, peil A6/A1 of universitair, toegepaste wetenschappen. Je wenden tot volksvert. Willy Kulpers, Swertmolenstr. 23 te 3020 Herent, tel. 016/296.42. — R 165

VERZEKERINGEN JOZ NEVEN

Makelaar - raadgever, Zuivelmarkt 38, Hasselt, wenst schriftelijk kandidaturen te ontvangen van chauffeurs, of jonge mannen die hiertoe opgeleid wens te worden, voor verscheidene transportbedrijven : — in Limburg : chauffeurs voor autobus en/of vrachtwagen ; — in Oost- en West-Vlaanderen : (liefst in streek Kortrijk) : vrachtwagenchauffeurs voor internationaal verkeer.
Vereisten : blanco strafregister, eerlijk, dienstvaardig, werklustig. — R 164

Gepens. weduwnaar beschikt over auto, wenst passende bijverdienste voort te zetten in het Brusselse en pr.v. aan off. vastgesteld tarief. Schrijven blad. — R 167

Gep. weduwnaar zoekt in Vl. omgeving buiten Brussel passend Vl. familiepensioen of familie die één pensioengast wenst. Schrijven blad. — R 168

40-jarige handelsreiziger zoekt passende betrekking. Schrijv. of tel. naar sen. Jorissen, Louisastr. 31, 2800 Mechelen, tel. 015/43596. — R. 175

Jonge heer uit de omgeving van Gent zoekt passende betrekking. Licentiaat in de Psychologische en Pedagogische Wetenschappen. Specialisatie : Bedrijfspsychologie. Z.w. F. Van der Burght, Geraardsbergse steenweg 20, 9440 Erembodegem. Tel. 053/28173. — R 174

Zoekt aangepast werk : jonge man, 19 jaar, middelb. onderwijs, twee jaar soc. assistent in Limburg, eventueel ook in Brussel of in het Antwerpse. Zich wenden : volksv. E. Rasquin, Ursulastraat 1, Eigenbilzen, Tel. 011/19454. — R 176

Tandarts met ervaring gevraagd, 2 of 3 namidd. per week. 10 km van Brussel. Tel. 02/25.46.42 (na 18 u.). Behalve zat. — R 178

Technisch Landbouwingenieur Al spec. Tropische subtrop. & alg. Landbouw zoekt werk ; eender waar Vlaamse land. Schrijven Dr Kris LAMBERT, provincieraadslid, Batterijstr. 16, Oostende, of tel. dinsd., donderd., 21-22 uur : 059/741.42. — R 180

Bouwkundig tekenaar, specialiteit gew. beton, zoekt als bijverdienste, tekenen van bekistingsplannen en wapeningsplannen voor alle soorten gebouwen. In de omgeving van Brussel, Dendermonde of Aalst. Tel. 052/368.89. — R 179

Gevraagd : werkvrouw voor alle dagen, goed loon. Omgeving Bilzen. Zich wenden volksv. E. Rasquin, Ursulastraat 1, Eigenbilzen. Tel. 011/194.54. — R 177

Sociaal assistent, geboren 22-7-51, specialisatie personeelsbeleid zoekt passende betrekking. Voor verdere contactname : Nelly Maes, volksvertegenwoordiger, Pr. Jos. Charlottelaan 115, St. Niklaas. Tel. : 03/76.49.74. — R 181

— Gehandicapte, 40 jaar, zoekt passende betrekking als hulp in bakkerij, in hotellerie, of als nachtwaker (liefst avond- of nachtwerk) - omgeving Vilvoorde, kan zich met eigen wagen verplaatsen.
Kontaktadres : Federatieraadslid Edmond Schepens, Dijkstraat 112, te Steenokkerzeel. Tel. : 59.80.72. — R 161

Wordt gezocht : klein appartement in Brussel of naaste omgeving. — R 182

HOUTWORM ?
Behandeling van dakwerken tegen alle hout-insekten. **TWINTIG JAAR WAARBORG.** Dok. op aanvraag. Gratis bestek in gans het land. P.V.B.A. INDUSTRIE. Vanderzijpenstr. 12, Wommel (Bt) - Tel. 02/79.20.00.

sociaal dienstbetoon arr. antwerpen

ANTWERPEN :
Maandag 13 november : sen. H. De Bruyne en volksvert. A. De Beul.
Maandag 20 november : volksvert. R. Mattheyssens en A. De Beul.
Maandag 27 november : sen. H. De Bruyne en volksvert. A. De Beul.
Lokaal : VU-sekretariaat, Wetstraat 12 (tel. 36.84.65) van 16 tot 20 u.
WIJNEGEM :
Maandag 20 november : sen. H. De Bruyne.
Lokaal : « Vleminc'hof », Marktplaats 8 (tel. 53.89.36) van 19 tot 20 u.
KONTICH :
Woensdag 22 november : volksvert. R. Mattheyssens.
Lokaal : « Alcazar », Mechelsesteenweg 22 (tel. 37.13.32) van 19 tot 20 u.
MERKSEM :
Donderdag 16 november : volksvert. dr. H. Goemans.
Lokaal : « Tijl », Bredabaan 298 (tel. 45.89.76) van 20 u. 30 tot 21 u. 30.

arr. brussel

EUGEN DE FACQ
BUIZINGEN : dinsdag 28 november om 19 u., in café De Welkom, Kerckhove d'Exaerdestraat.
ESSENE : dinsdag 21 november om 19 u., in café De Keizer.
MERCHEM : dinsdag 14 november om 19 u., ten huize van Herman Depril, Bursenstraat 31.
MOLLEM : woensdag 29 november om 20 u., ten huize van K. Van den Houte.
ST. KATHARINA-LOMBEEK : dinsdag 21 november om 20 u., in VU-lokaal Uilenspiegel.
BOB MAES
BERG : dinsdag 21 november van 20 tot 21 u., in het lokaal Fauna Flora met M.L. Thiebaert.
DIEGEM : dinsdag 21 november van 19 tot 20 u., in het lokaal Bacchus.
DILBEEK : dinsdag 14 november van 20 u. 30 tot 21 u. 30, ten huize van provincieraadslid Panis.
LIEDEKERKE : dinsdag 14 november van 19 tot 20 u., in lokaal café Sportwereld, Muilemstr. 23.
LOT : dinsdag 28 november van 19 tot 20 u., in lokaal Liedekerke.
VIC ANCIAUX
ASSE : dinsdag 21 november van 21 tot 22 u., in het sekretariaat, Prieelstr. 1, met J. Van Dooren.
HEKELGEM : dinsdag 21 november van 19 u. 30 tot 20 u. 30, in zaal Lindenhof, met A. De Schrijver.
LONDERZEEL : dinsdag 28 november van 20 u. 30 tot 21 u. 30, in zaal Luxemburg te Jezus-Eik, met M. De Broyer.
STEENOKKERZEEL : dinsdag 14 november van 21 tot 22 u., in café De Appel, tegenover de kerk, met M. Schepens.
VILVOORDE : maandag 20 november van 21 tot 22 u., in café De Gouden Voorn.
WEZEMBEEK-OPPEM : dinsdag 14 november van 19 u. 30 tot 20 u. 30, in café Bij Mathilde, naast het gemeentehuis, met B. Ceuppens.
PEUTIE : maandag 13 november van 19 u. 30 tot 20 u. 30, ten huize van L. Couvreur, met A. Lesage.
MACHELEN : maandag 13 november van 21 tot 22 u., in zaal Egmont, met J. Puelinckx.
EPPEGEM : maandag 20 november van 19 u. 30 tot 20 u. 30, ten huize van Jan Loos, Drieslaan.
GRIMBERGEN : dinsdag 28 november van 19 u. 30 tot 20 u. 30, met P. De Neve.
WOLVERTEM EN MEISE : cfr. infra.
Doorlopend op afspraak te Brussegem, Klepperbaan 5, tel. 59.54.55.
Federatieschepen FRANS ADANG
Elke zaterdag van 11 tot 12 u., Ruisbroeksestweg 109, St. Pieters-Leeuw, tel. 77.31.83.
Agglomeratieraadslid JAN DE BERLANGEER
MOLENBEEK : alle zaterdagen van 10 tot 11 u., bij Emiel De Smet, J. Dubrucqelaan.
JETTE : alle zaterdagen van 11 u. 30 tot 12 u. 30, ten huize, De Smet de Nayerlaan, tel. 28.34.80.

arr. dendermonde

SOC. DIENSTBETOON : VOLKSVERT. AVIEL GEERINCK
1ste zaterdag van de maand :
WIEZE-DENDERBELLE : van 8 tot 10 u. in café Centrum, Wieze.
BUGGENHOUT-BAASRODE : van 10 tot 12 u., bij mr. Keldermans, Kasteelstr. 186, Buggenhout, tel. 332.64.
LEBBEKE : van 10 tot 12 u., in Gasthof Pips, Leo Duboisstr. 28, Lebbeke, tel. 215.31.
1ste woensdag van de maand :
GROOT-DENDERMONDE : van 18 tot 20 u., in Den Ommeganck, Grote Markt, Dendermonde, tel. 052/225.67.
2de zaterdag van de maand :
OVERMERE : van 8 tot 10 u., in Den Hoorn, Centrum, tel. 09/795507.
WETTEREN : van 14 tot 16 u., in De Klokke, Vlaams Huis.
SCHOONAARDE-WICHELEN-SHELLEBELLE : van 16 tot 18 u., in Palinghuis, Jan Pauwels, Brugstr., Schoonaarde, tel. 43.246.
3de zaterdag van de maand :
HAMME : van 8 tot 10 u., bij Eddy Van de Bogaerd, Kruisbeeldstr. 42.
BUGGENHOUT-BAASRODE : van 10 tot 12 u., bij mr. Keldermans (zie hoger).
WAASMUNSTER : van 14 tot 16 u., in Spijshuis Dennenland, Ommeganckdreef, tel. 47041.
3de woensdag van de maand :
GROOT-DENDERMONDE : van 18 tot 20 u., in Den Ommeganck (zie hoger).
4de zaterdag van de maand :
OVERMERE-BERLARE : van 8 tot 10 u., in Den Hoorn (zie hoger).
LEBBEKE : van 10 tot 12 u., in Gasthof Pips (zie hoger).
SCHOONAARDE-WICHELEN-SHELLEBELLE : van 14 tot 16 u., in Palinghuis (zie hoger).
GREMBERGEN : van 16 tot 18 u., in Uilenspiegel, Dorp 1.

Het sekretariaat soc. dienstbetoon van volksvert. A. Geerinck is gevestigd bij de heer Achiel Segers, Bakkerstraat 67, Grembergen, tel. 052/23889.

arr. brugge - torhout

NOVEMBER
BRUGGE : iedere zaterdag van 11 tot 12 u., door alle mandatarissen in het « Breydelhof ».
ZEDELGEM : zaterdag 11 november van 10 tot 11 u., door P. Leys, bij V. Vierstraete, Kuilputstraat 83.
ZUIENKERKE : zondag 12 november van 11 tot 12 u., door J. Fryns, in café « De Smidse ».
ST. KRUIS : maandag 13 november van 19 tot 20 u., door G. Van In, bij O. Dombrecht, Engelandaleaan 89.
ASSEBROEK : maandag 13 november van 20 tot 21 u., door P. Leys, bij R. Reynaert, Nieuwstraat 25.
RUDDERVOORDE : dinsdag 14 november van 19 tot 20 u., door P. Leys, in café « Vandaele ».
TORHOUT : zaterdag 18 november van 9 u. 30 tot 10 u. 30, door G. Van In, bij P. Vlieghe, Hofstraat 9.
NIEUWMUNSTER : zondag 19 november van 11 tot 12 u., door J. Frijns, in café « Gemeentehuis ».
DUDZELE : woensdag 15 november van 20 tot 21 u., door G. Van In, in café « De 3 Zwaenen ».
OOSTKAMP : zaterdag 25 november van 10 tot 11 u., door P. Leys, bij N. Mollet, Legeweg 169.
NOTA : Senator Van In is voorlopig verhinderd wegens ziekte.

ONS KRUISWOORDRAADSEL

oplossing nr 37

1	A	N	E	M	O	M	E	T	E	R
2	B	A	L	E	N		R	A		I
3	O		K		S	P	A	N	J	E
4	N	H		E		L		D	O	K
5	N	A	B	R	O	O	D	J	E	
6	E	R	A		F	E		E	L	P
7	M	E	N	H	I	R		S	E	L
8	E	M		O	R	T	F		N	A
9	N		O	E			E	S		A
10	T	O	F	F	E	L	Z	A	A	G

opgave nr 38

HORIZONTAAL

- 1) Onze eigen taal
- 2) Voorzetsel
Italiaans wielrenner
- 3) Zenuwachtig
Lectori salutem
- 4) Nummer
Spil
Vorm van « ETEN »
- 5) Oosterlengte
Rivier in Wallonië
- 6) Vertrek
Frans nummer
- 7) Autochtoon inwoner van Brussel
- 8) De wacht houden
Muzieknoot
- 9) Amerikaanse jongensnaam
Russische meisjesnaam
- 10) Kledingstuk.

VERTIKAAL

- 1) Kloosterling
Insekt
- 2) Leider van de Pest voor Vlaanderen
Dubbele klinker
En volgende
- 3) Voorzetsel
Pijn
- 4) Eerste president van de Ierse Republiek
- 5) Boom
Horizon
- 6) Anagram van « RUM »
Uitstap
- 7) Opgooien
Kloosterzuster
- 8) Vorm van ETEN
Kous
Nieuw testament
- 9) Kaartenboek
Iedere
- 10) Kwaadsprekerij.

1	M	O	E	D	E	R	T	A	A	L
2	O	M		E		M	O	T	T	A
3	N	E	R	V	E	V	S		L	S
4	N	R		A	S		S		A	T
5	I		O	L		L	E	S	S	E
6	K	A	M	E	R		N	D		R
7		A		R		H		K	E	T
8	V		W	A	K	E	N		L	A
9	L	E	E		I	L	O	N	K	A
10	O	V	E	R	M	A	N	T	E	L

BUIZINGEN-HUIZINGEN NIEUW BESTUUR

Op vrijdag 3 november werd een nieuw bestuur verkozen. Voorz.: Mon Vanden Berghen, Sum 22; sekr.: Willy Belsack, Dorpslaan 28, tel. 56.22.28; penningm.: Roger Sorgeloos; org.: Bert Vanden Broeck; soc. dienstbetoen: Mark Franceus; federatieraadslid: Juul Denayer; verantw. voor Huizingen: Leo Quintelier; arr. afgev.: Mon Vanden Berghen; red. afdelingsblad: Juul Denayer; publ. afdelingsblad: Bert Vanden Broeck.

Het nieuwe bestuur stelde onmiddellijk een motie op gericht aan het Buizingens gemeentebestuur i.v.m. de beperking van het economisch gewest Brussel tot de 19 gemeenten.

DILBEEK BESTUURSVERKIEZING

De statutaire bestuursverkiezing heeft plaats op dinsdag 14 november in café « Het wit Paard », Spanjebergstr. 2, van 18 tot 21 u. Alle leden en bijleden worden gevraagd mee te werken aan deze verkiezingen. Kandidaturen indien tot donderdag 9 november op het afdelingssecretariaat.

EVERE PENSENKERMIS

Deze heeft plaats op zaterdag 18 november vanaf 19 u. 30 in de zaal Everest, Dekosterstr. 38 (bij terminus tram 55). Iedereen is van harte welkom.

GRIMBERGEN-BEIGEM-HUMBEEK 6de VU-NACHTBAL

Zaterdag 25 november om 21 u. In het Fenikshof te Grimbergen met het orkest Stan Philips. Inkom: voorverkoop 50 fr., kassa 60 fr.

MERCHTEM BESTUURSVERKIEZING

Zal plaats hebben op vrijdag 17 november tussen 19 en 21 u. in café Relais, Kerkelendries. Kandidaturen voor het nieuwe bestuur moeten schriftelijk toekomen op het hoger vermelde adres en dit uiterlijk op maandag 13 november a.s.

STEENOKKERZEEL-PERK IN MEMORIAM

Op 11 oktober jl. overleed ons trouw lid Hugo Verbiest. Hij was nauwelijks 21 jaar oud, werkelijk al te jong. Onze VU-afdeling verloor in hem een werker dag en nacht en tevens een goede kameraad. Op 14 oktober hebben we hem naar zijn laatste rustplaats begeleid. Een stampvolle kerk heeft bewezen welke sympathie Hugo genoot. De afdeling biedt de familie haar innige deelneming aan in de rouw die haar heeft getroffen. Wij zullen onze goede kameraad nooit vergeten.

Zaterdag 2 december in het Heel-Nederlands Praatkafé « De Appel », Fuérisonplein 6 te Steenokkerzeel. 7de Herfstbal met het orkest « Traveling Brass ». Aanvang te 20 u. 30. Deelnemers in de kosten: 40 fr.

ST. PIETERS-LEEUV SOC. DIENSTBETOEN

Elke zaterdag staat federatiescheppen Frans Adang van 11 tot 12 u. tot eenieiders beschikking voor alle problemen, en dit bij hem thuis, Ruisbroeksestweg 109, St. Pieters-Leeuw. Tevens kan er steeds afspraak gemaakt worden op tel. nr 77.31.83.

WOLVERTEM-MEISE DANSFEEST

Het 4e afdelingsbal van de afdelingen Wolvertem en Meise heeft plaats in de Cecilizaal, Ophemstr. te Wolvertem op zaterdag 2 december te 21 u. Het orkest « The Hitcrackers » met zangeres Anita Leona speelt ten dans. Inkom 50 fr. Deuren te 21 u. 30.

oost-vlaanderen

BURST-BAMBRUGGE VOLKSUNIEBAL

Ons jaarlijks bal heeft plaats op zaterdag 25 november in de zaal « Perfa ». Orkest: Waltra. Kaarten aan 60 Fr bij de bestuursleden.

DEINZE

BESTUURSVERKIEZING

Gaat door op dinsdag 14 november om 20 u. in café « Rossbrau », Markt 129. Volksvert. Fr. Baert zal bij deze gelegenheid spreken over de actuele politieke toestand. Leden en simpatisanten worden riendelijk uitgenodigd.

DENDER-WEST

NIEUW BESTUUR

In aanwezigheid van arr. voorz. Bert De Cremer werd op zaterdag

4 november overgegaan tot de verkiezing van het nieuwe bestuur: erevoorz.: Philemon Van der Steen; voorz.: Robert Van der Gucht; ondervoorz.: Frans Godefroit; sekr.: Jules De Bakker; penningm.: Jozef Hausstraete; prop.: Jules Hendrickx; org.: Ghislain Henderickx; dienstb.: Denis De Pauw; gekoopt.: Herman Hermie, Roger Vereecke, Dirk Temmerman en Remi Van den Broeck; afgev. arr. raad: Robert Van der Gucht en Ghislain Henderickx.

EREMBODEGEM-TERJODEN DANSFEEST

Op vrijdag 10 november om 21 u. 30 geeft de Vlaamse Kring Terjoden haar 13e St. Maartens-dansfeest in de zaal « De Klaroen » te Aalst. Orkest Stan Philips. Zang Lily Castel. Het bal van de streek van Aalst. Kaarten te bekomen bij de leden van VU-Terjoden en Vlaamse Kring en in lokaal Elckerlyc.

GENT-EEKLO (Arr.) « WIJ »-VROUWEN

Op zaterdagmiddag, 18 november nodigen we alle dames uit om kennis te maken met de Volksunie. Hoe is de partij gestructureerd? Hoe luidt haar ideologie? Over het laatste onderwerp zal Walter Augustijnen, directeur van het Dotselinstituut, meer vertellen.

GENT (Arr.) SINTERKLAASFEEST ZONDAG 3 DECEMBER

Het feest gaat door in de namiddag in Vlaams Huis Roeland. Willem De Meyer zal de kinderen (en volwassenen) allerlei liedjes leren, je kan de VU-ers creatief zien optreden. Ook VU-Gent, « Wij »-vrouwen en Vujo verlenen hun medewerking. Alle inlichtingen bij de bestuursleden van bovenstaande verenigingen. Alleen kinderen tot acht jaar komen voor speelgoed en versnaperingen in aanmerking. Op het feest is echter iedereen van harte uitgenodigd. Speelgoed en alles wat erbij komt kijken, kost geld, en daarom hangt in verschillende Vlaamse lokalen een steunlijst. Als je een pintje drinkt, denk dan ook eens aan de kinderen van 't feest. VUJO

Op 12 november houden wij een kolportage, inlichtingen bij het bestuur.

Het nieuwe kernbestuur bestaat uit: voorz.: L. Wauters; ondervoorz.: D. Vergauwen; sekr.: G. Lemens; penningm.: Veerle De Schrijver; org.: St. De Pourc; prop.: Fr. De Smet.

GENT (VOS)

11 NOVEMBER-HERDENKING

Om 10 u., h. mis ter nagedachtenis der Vlaamse gesneuvelden in de kerk der paters Dominikanen, Holstr., Gent. Sermoen door e.p. De Brabantere, zang door het familiekoor De Troyer.

GERAARDSBERGEN BAL

De Dierkost, vzw, organiseert een 1e groot Vlaams bal op 25 november in de zaal De Reep te Nederboelare. Orkest The Rhythm Club. Aanvang te 21 u. 30. Inkom 60 fr. Verrassingsgeschenk aan de eerste 300 gasten. Prijzenregen tijdens het bal.

KRUIBEKE DANSFEEST

Het gekende orkest « The Starfighers » speelt voor ons ten dans op zaterdag 11 november in de zaal Rubens, Broekdam-Zuid. Gun u uw familie een avond uitbundige leute in de gekende sfeer van onze dansfeesten.

LANDEGEM DIENSTBETOEN

Volksvert. Fr. Baert houdt zít dag op iedere tweede zondag van de maand. Dus nu 12 november ten huize van G. Schaeck, Vosselaestr. 16, tussen 11 en 12 u.

LEDEBERG SOC. DIENSTBETOEN GEMEENTERAADSLID

MEVR. J. DE CASTER-BUYL
Café Brouwershuis, Kerkplein 7, iedere maandag van 19 u. 30 tot 21 u. 30.

Café De Nieuwen Anker, Brusselsesteenweg, iedere donderdag van 19 u. 30 tot 21 u. 30.
Ten huize, Park 63, na schriftelijke of telefonische afspraak (tel. 52.99.89).

BESTUURSVERKIEZING

Op 14 november a.s. gaat de verkiezing door voor ons nieuw bestuur. Elk lid kreeg een persoonlijke uitnodiging om aan de verkiezing deel te nemen, of zich kandidaat te stellen. Deze gaat door in café Brouwershuis, Kerkplein 7 te Ledeborg van 19 tot 22 u.

MEETJESLAND KOLPORTAGE

Op zaterdag 11 november trekken de Meetjeslandse bestuursleden naar het lieflijke Adegem, om er te kolporteren. Aktieve leden, ga je mee?

MELLE NIEUW BESTUUR

Tijdens een gezellig samenzijn op 20 oktober werd het nieuwe VU-bestuur verkozen. Na een democratische stemming werden de taken als volgt verdeeld: voorz.: Gratien Leurquain; sekr.: Alain Baeyens; hulp-sekr.: Roger Victor; penningm.: Herman De Prijck; prop.: Johan Hentzen; org.: Daniël Beernaerts en Maurice Roaen. De gemeenteraadsleden mevr. De Vis en Julien De Sutter werden automatisch als bestuurslid gecoopteerd, alsmede mej. Godelieve Van Loo als lid van de COO.

SOC. DIENSTBETOEN

Julien De Sutter (gemeenteraads-lid), Kard. Mercierl. 1, Melle-Vogelhoek: elke dinsdag van 20 tot 22 u.

Daniël Beernaerts, Driesstr. 87, Melle-Centrum: elke dinsdag van 19 tot 22 u.

Gratien Leurquain, VU-voorzitter, Gontrode Heirweg 171, Melle-Centrum.

Godelieve Van Loo, COO-zaken, Driesstr. 61, Melle-Centrum.

MERE NIEUW BESTUUR

In aanwezigheid van arr. voorz. Bert De Cremer en kant. gevolmachtigde Jules Henderickx werd op zondagvoormiddag 5 november volgend bestuur samengesteld: erevoorz.: André De Feyter; voorz.: Walter Jansegers; ondervoorz.: Arthur Coppens; sekr.: Carlos De Brouwer; penningm.: Nestor De Schutter; prop.: Jan Lauwereys; org.: Marcel Van den Bruele; dienstb.: Louis Van Durme; afgev. arr. raad: Arthur Coppens en Walter Jansegers.

MERELBEKE BAL

Ons VU-bal met Truus, dat doorgaat op 25 november te 20 u. 30 in zaal Regi, Molenhoek, wordt beslist een succes. Weer er ook bij! VOS

Morgen zaterdag 11 november, viert onze bloeiende VOS-afdeling de herdenking van de vrede. Te 8 u. 45 wordt een bloemenkrans neergelegd aan het monument van de gesneuvelden en een bezoek gebracht aan de graven van onze overleden leden. Te 17 u. avondfeestmaal in de zaal « Het Wijnhuis », Hundelgemsestweg 286, gevolgd door een prachtige dia- en film-avond over Kenia. Wie over geen vervoer beschikt, belt nr. 52.75.06 op en wordt gratis afgehaald en huistoe gereden.

OOSTAKKER FEEST

De Volksunie-afdeling Oostakker nodigt u uit op haar tweede feestavond vrijdag 17 november om 20 uur, in hotel Lourdes.
Spreker: algemeen voorzitter: F. Van der Elst.
Feestmaal: Gentse waterzooi.
Orkest: G. Van Damme - Deelneming in de kosten: 150 Fr.

SCHOOONAARDE BESTUURSVERKIEZING

Zondag 29 oktober werden in de zaal Nikona, Dorp de tweeejaarlijkse bestuursverkiezingen gehouden voor een ruime belangstelling. Het in functie zijnde bestuur werd integraal weerhouden. 4 nieuwe leden mochten worden opgetekend.

SINT-AMANDSBERG NIEUW BESTUUR

Op 6 oktober jl. heeft de bestuursverkiezing plaatsgegrepen van de afdeling. Voorz.: Hugo Waterloos; ondervoorz.: mevr. L. Lejeune-Lefever; sekr.: Walter Decoodt; penningm.: Jan Andries; prop.: Oktaaf De Wilde; red. VU-St. Amandsberg: Herman de Rave; org.: Roland Claeys en Marcel Hebelinck; afgev. Vujo: Rudi Hermans.

ZANDBERGEN NIEUW BESTUUR

In aanwezigheid van Willy Cobaut, lid arr. bestuur en van volksvert. R. Van Leemputten werd op 3 november het nieuwe afdelingsbestuur van Zandberge-Idegem-Grimminge samengesteld: voorz.: Felix De Quick; erevoorz.: Achiel Ronsijn; ondervoorz.: Erik Steenhoudt; prop.: Filip Andries; soc. dienstbetoen: Charly Steenhoudt en René Heneau; werving: Guido De Cooman; penningm.: Guido Vonck; sekr.: Gustaaf Van der Biest; afgev. arr. raad: Felix De Quick, plaatsvervanger Gustaaf Van der Biest.

ZELE SPOEDIG HERSTEL

Wij wensen een spoedig en algeheel herstel aan ons bestuurslid de h. Theofiel Nies die in de St. Janskliniek te Brugge een zware heilkundige bewerking onderging.

ZULTE-OLSENE DANSFEEST

Ons eerste VU-bal kende een overdonderend succes, niet minder dan 650 aanwezigen.

BESTUURSVERKIEZING

Heeft plaats op vrijdag 24 november van 19 tot 22 u., in de gezellige « Leiehoeve », Veerstr. 9 te Zulte. Ieder lid mag zijn kandidatuur voordragen.

west-vlaanderen

ALVERINGEM NIEUW BESTUUR

Op 4 november werd ons bestuur samengesteld: voorz.: Edw. Dewzwarte; sekr. (en Vujo): Mark Wackeniers; penningm.: André Cavin; org.: Kamiel Demerre; prop.: Jef Delancker; arr. raad: K. Demerre.

HUWELIJK

Eveneens op 4 november trad Etienne Nolle, lid van onze afdeling in het huwelijk met Anne Dut-hoito. Onze beste gelukwensen aan het paar en de wederzijdse families.

BLANKENBERGE BESTUURSVERKIEZING

Heeft plaats op 14 november van 18 tot 22 u. Elk lid krijgt deze week een uitnodiging om zich kandidaat te stellen. De kandidaturen worden ingewacht bij Magda Persijn, De Smet de Nayerlaan 100.

SOC. DIENSTBETOEN

Brugge: iedere zaterdag van 11 tot 12 u. in Breydelhof met alle mandatarissen (i.p.v. 10 tot 11 u.).

BRUGGE VOS

Zondag 12 november om 11 u. in de H. Bloedkapel, plechtige eucharistieviering ter nagedachtenis van de afgestorven leden VOS, afd. Brugge, en van alle afgestorven makers. Voor de homelie treedt e.p. P. O.S.B. op. Daarna is een gezellig samenzijn voorzien in het Breydelhof, Suvéestr. 2.

VLAAMSE KLUB

Kleinkunstavond in 't Breydelhof, J. Suvéestr. 2. Op zaterdag 10 november om 20 u. 30 met de Vlaamse topzangeres van Nekka 72, Lea Cousin. Toegangskarten 50 fr. bij de waard van 't Breydelhof en bij de leden van de raad van beheer.

BISSEDEM SOC. DIENSTBETOEN

Elke 1e vrijdag van de maand in het lokaal, door volksvert. L. Vansteenkiste en bestuurslid Dirk Demuynck.

DIKSMUIDE COPPIETERS

Morgen 11 november om 15 u., onze klassieke volksvergadering in het Vlaams Huis. Als gastspreker: sen. M. Coppieters over « Nationalisten, federalisten, waarheen? ». We nodigen ook de omliggende gemeenten uit tot talrijke aanwezigheid.

ETTELGEM LEDENVERGADERING

Op vrijdag 17 november organiseert onze afdeling een algemeen ledenvergadering in 't lokaal. Houd die datum vrij. Persoonlijke uitnodigingen volgen nog en bereikten u reeds.

GISTEL GOEDE VAART

Ons lid Arlette Dereepere, onlangs gehuwd, heeft ons verlaten met bestemming Kanada. Wij wensen het echtpaar veel geluk en tot weerziens.

BAL

Morgen 11 november vindt in de zaal « Ten Putte », ons jaarlijks bal plaats met het orkest « De Zeekanters ». Toegang 50 fr. Allen hartelijk welkom.

ICHTEGEM-EERNEGEM EEN WOORD VAN DANK

Ons afdelingsbestuur dankt alle medewerkers, aanwezigen, schenkers van tombolaprijzen en niet in het minst de aanwezigen uit andere afdelingen en zelfs arrondissementen op ons St. Maartensbal. E. Van Steenkiste, M. Zwaenepoel, U. Bruynoghe en K. Lambert hielpen ook mee tot het succes van ons bal.

IEPER (Arr.) ARR. BAL

Op zaterdag 18 november gaat ons 2e arr. bal door in zaal « 't Westland », St. Juliaan-Langemark. Dit jaar m.m.v. DJ « The Cat » en tombola ten voordele van « Wij in de Westhoek ».

IZEGEM KOEKEBROODKAARTING

Onze 2e jaarlijkse drie-daagse van het koekebrood gaat door op 10, 11 en 12 november in de bovenzaal van 't Vlaams Huis. Inschrijvingen aan 15 fr. Wie tweemaal aanblijft wint een koekebrood van 1 kgr.

LEDEGEM-DADIZELE SOC. DIENSTBETOEN

Wenst u raad, of hebt u problemen, wendt u tot ons, wij staan steeds ter beschikking, op volgende adressen: Raes Arnold, gemeenteraadslid, Stationsstr. 93 en Dejonghe Gilbert, gemeenteraadslid, Papestr. 61 en Vandenberghé Hendrik, lid KOO, Fabriekslaan 20, allen te Ledegem.

MERKEM KOLPORTAGE

Op 5 november trok een kleine groep propagandisten op kolportage door Merkem. Niet minder dan 80 nummers wisten zij aan de man te brengen. Proficiat!

MEULEBEKE NIEUW BESTUUR

Voorz. en org.: Julien Vanhee; sekr. en penningm.: Robrecht Castelijn; prop.: Guido Crop; raadsleden: Milo Vanseveren, Walter Demeurisse, Andries Verbeke, Gilbert Denolf; afgev. arr. raad: Julien Vanhee, plaatsvervanger Gilbert Denolf; Vujo: Marleen Demeurisse en Guido Verbeke.

NIEUWPOORT LEDENVERGADERING

Op zaterdag 25 november organiseren wij een « Breugiliaanse Hutsepot », gevolgd door gezellig samenzijn in de zaal « Beiaard ». Aanvang: 20 u. Kosten: 120 fr. Inschrijvingen bij de bestuursleden. Inkomst na 22 u. slecht 40 fr.

OOSTENDE

Eresaluut aan

Leo VAN DE WEGHE

Op 1 november heeft oud-senator Leo Van de Weghe ontslag genomen als gemeenteraadslid van de stad Oostende, en dit uit gezondheidsoverwegingen. Wij herinneren er aan dat Leo het eerste VU-gemeenteraadslid geweest is in West-Vlaanderen, en zes jaar lang gans alleen in een vijandige gemeenteraad te Oostende onze vlag moest hooghouden, wat hij trouwens schitterend gedaan heeft. Hij lag aldus aan het begin van de grote VU-doorbraak in Oostende. Het is trouwens niet zonder fierheid dat hij op 1 januari 1971 de raad binnentrad aan het hoofd van een vijfkoppige fractie.

Het is niet zonder ontroering dat de VU-leden van onze stad, kennis nemen van dit ontslag, helaas te vroeg gekomen. Langa deze weg om brengen wij een eerste blijk van dank en hulde voor het vele dat Leo voor zijn volk gedaan heeft, met de hem eigen compromisloze Vlaams-nationale overtuiging.

In een later stadium zullen de afdelingen van Groot-Oostende een huldebetoen organiseren. In de gemeenteraad wordt Leo opgevolgd door mevr. Godelieve Depoorter (oud Stene), aan wie we van nu af alvast veel succes toewensen in de uitoefening van haar mandaat.

VEURNE AVONDFEEST

Op 18 november organiseert de afdeling een avondje voor haar leden. Buiten een voortreffelijk menu nog leuke, dans en een Tombola. P. Prijs: 180 fr. Inschrijven bij de bestuursleden.

WESTENDE NIEUW BESTUUR

Voorz.: H. Van Eecke; sekr.: H. Verstraete; penningm.: P. Degraeue; prop.: E. Vincke; org.: H. Maesen; pers.: G. Van Dijk; Vujo: Geert Maesen; in de raad: G. Van Dijk.

HUWELIJK

Voor kort huwde ons lid Raf Van Tyghem met Arlette Dereepere uit Moere-Gistel. Onze hartelijke gelukwensen en veel geluk in Kanada.

ZEDELGEM VU-BAL

Heeft plaats op zaterdag 11 november in de feestzaal Astrid, Kon. Astridlaan te Veldegem. Aanvang 20 u. Orkest: The Van Steelant Band.

MEN ZEGT DAT BOUWGROND DUUR IS...

Best mogelijk ! Maar...!

NIET VOOR ONZE KLANTEN

Ziehier een kleine greep :

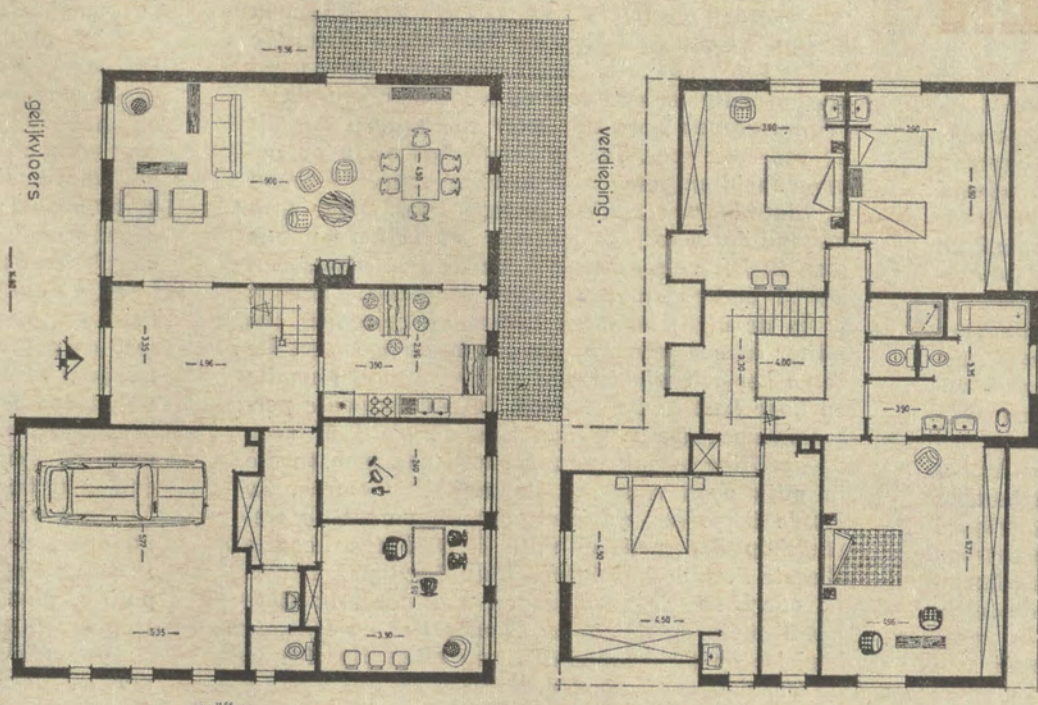
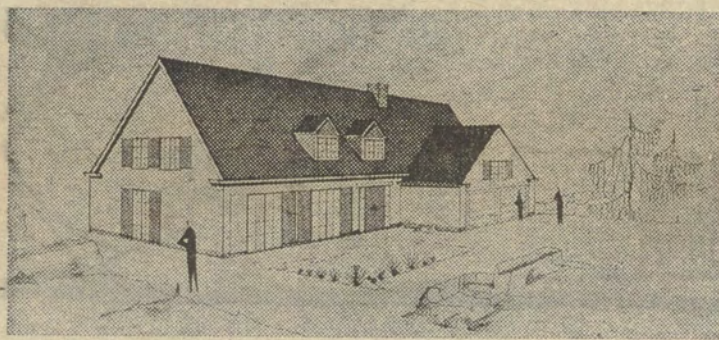
KONTICH	Wierookstuk	6x28 m	171.000 F
DEINZE	Poelstraat	12x34 m	180.000 F
KONTICH	Vijverlaan	11x42 m	210.000 F
BRASSCHAAT	Tolbareel	6x42 m	235.000 F
MORTSEL	Kretemburgstraat	6x30 m	250.000 F
EDEGEM	Jachtlaan	6x30 m	260.000 F
OPOETEREN	Wouterbossen	40x50 m	275.000 F
EDEGEM	Oude Godstraat	7x28 m	280.000 F
HALLE	Korenbloemstraat	16x45 m	285.000 F
BOUTERSEM		20x35 m	286.000 F
WILRIJK	Vallaardreef	6x45 m	295.000 F
MORTSEL	Zilverbeeklaan	6x38 m	355.000 F
ST-STEVENSWOLUWE	Bontenisselaan	18x30 m	372.000 F
ST-MARTENS-LEERNE	DEURLE	20x40 m	380.000 F
KONTICH	De Reep	20x40 m	459.000 F
MARIAKERKE-DRONGEN	Beukendreef	20x40 m	465.000 F
ST-MARTENS-LATEM		35x50 m	750.000 F

MEN ZEGT OOK DAT BOUWEN DUUR IS...

OCH KOM

LAAT ER ONS EENS OVER PRATEN !!!

Met A.B.K. praat U op dezelfde golflengte met de prijs ernaast

VOORAF BESTUDEERD, NAAR IEDERS BUDGET EN WENSEN

vooraf exact berekend

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN n.v.

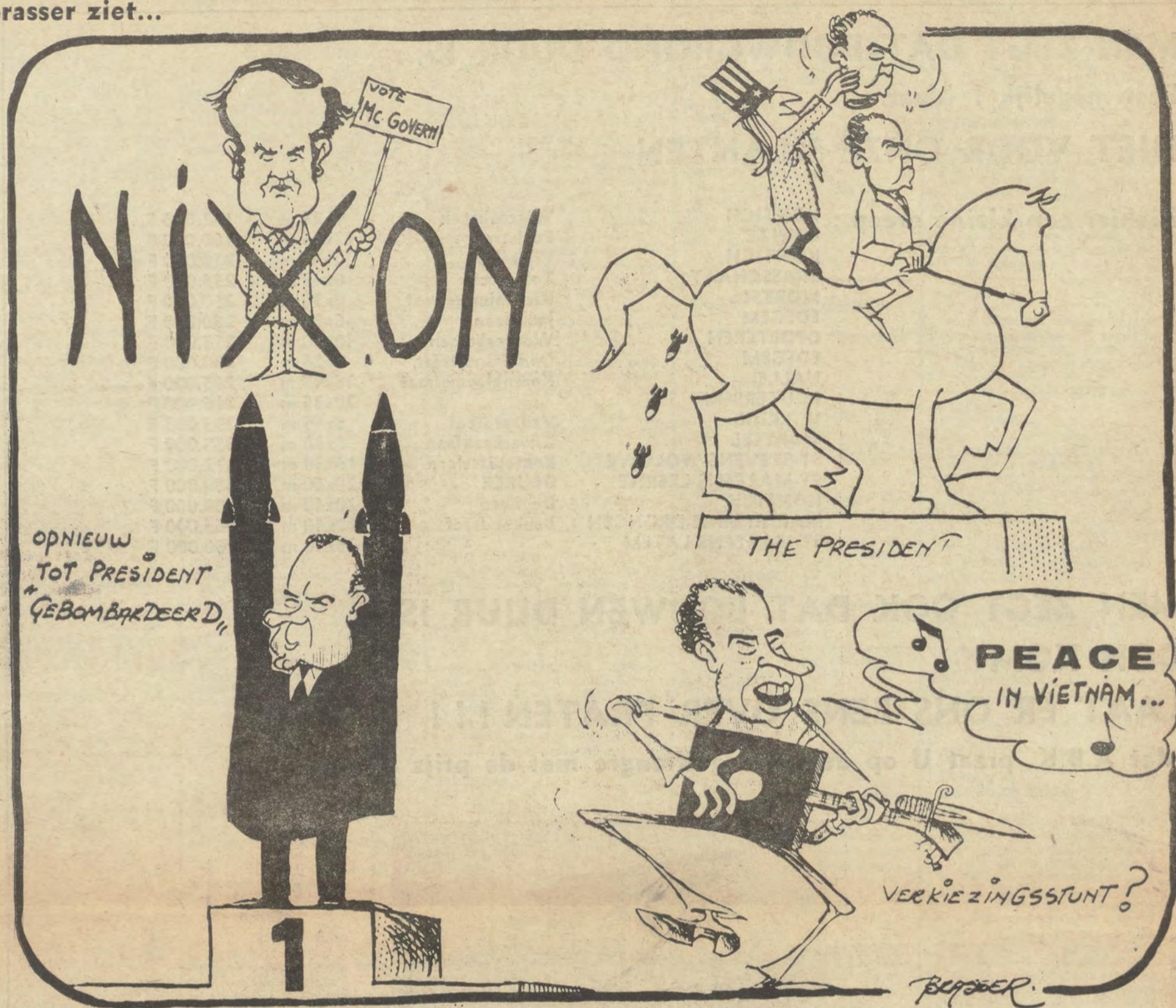
MEIR 18
ANTWERPEN
03/31.78.20

ONDERBERGEN 43
GENT
09/25.19.23

WINTERSLAGSTRAAT 22
GENK
011/54.442

BRUSSELSTRAAT 33
016/33.735
LEUVEN

brasser ziet...

SINT-MAARTEN

In Hemelbredegem zijn Sint-Maarten en Sint-Nicolaas twee totaal van elkaar verschillende heiligen. Sint-Maarten is de nogal slordig als bisschop verklede vader of grote broer die op de vooravond van elf november snoep en geschenken komt brengen; Sint-Nicolaas daarentegen is een tandenloze en zenuwachtige heilige, nu eens van Spaanse oorsprong, dan weer ergens in een bouwvallig en ontoegankelijk deel van de hemel verblijvend. Tenslotte is Sint-Nicolaas voor die van Hemelbredegem niets méér dan een banale en bombaste reclamestunt der Brusselse magazijnen. De kinderen trekken daar met hun ouders wel heen, louter ter bezichtiging van Sint-Nicolaas, want verder reikt het vertrouwen niet. Dat er een verband zou bestaan tussen de grootwarenhuisheilige en het speelgoed waartussen hij troont, in zo'n valsstrikken trappen die van Hemelbredegem niet. Daarenboven herinneren de volwassenen zich hier maar al te duidelijk hoe in hun verleden van magere lonen en grote armoe Sint-Martinus — die ooit zijn mantel had gedeeld met een bedelaar — als een pleister op de wonde werd binnengehaald, want voor hen was Sint-Nicolaas al te zeer de vriend van de overtalrijke bourgeoisie van het nabije en door de geschiedenis beter bedeelde Brabant. Later gold hij zelfs als de verdachte Europese broer van de heidense Amerikaanse Kerstman, terwijl hij sinds de algemene verbreiding van de televisie beschouwd wordt als de Hollander die elk jaar bij een Amsterdamse gracht voet aan wal zet, wat elke poging tot waardering bij voorbaat uitsluit.

Het geloof in de eerder nonchalante maar krachtige Sint-Maarten gaat hier van het kind over in de volwassene die om sentimentele redenen nooit meer loskomt van het profijtopleverend geloof uit zijn kinderjaren. Terwijl elders in het land iedereen de wapenstilstand van 1918 viert, zitten die van Hemelbredegem aan de Sint-Maartensdis of dansen op hun Sint-Maartensbal. Geen ernstige vereniging onttrekt zich daaraan: ook niet de Vuurkruisers en evenmin de intussen onwettelijk geworden vogelvangsters.

Nu zijn de feesten alweer voorbij en het vacuum dat nablijft, beheerst me plots de behoefte over de rug heen van de spelende kinderen en uitgeroemde volwassenen om te kijken naar mijn jeugd, waarin de invloed van Sint-Maarten herkenbaar is aan de kleine littekens die hij heeft nagelaten. Eerst werd alles grondig verbrod door de onuitstaanbare plagerijen waarvan men mij later zou zeggen dat dit de repressie was. In die dagen had mijn op geborgenheid en geschenkenvoordeel steunend geloof in Sint-Maarten slechts geringe kans. Maar toch bestond dat geloof, ik ontdekte het nadien tenvolle toen ik het vertegenwoordigen wou in plaats van het te ondergaan. Pas twaalf jaar oud, bekwaam ik in de abdij kostbare kerkelijke gewaden, een mijter en een kromstaf die erg zwaar woog en die ik na het gebruiken moest opbergen in een smalle en hoge kast in de sacristij. In een luxueuse personenwagen werd ik dan van de abdij af naar de gezellige woonkamers gevoerd van mensen die in mijn ogen van toen de notabelen waren. Zo leefde ik in een ware euforie, ik vergat de wetenschap dat men op mijn leeftijd ten hoogste Zwarte Piet, de knecht van Sint-Maarten, kon zijn. Ik overhandigde snoepjes en speelgoed, ik tikte goedmoedig op de jonge schouderdjes en tekende kruisjes op de voorhoofden van allen die zich in de woonkamers bevonden. Haast al de kinderen die ik toen ontzag en geluk bijbracht, verschijnen nu op de lichtkrant van mijn herinneringen. Ze zijn met tientallen, sommigen onder hen zijn reeds overleden, de anderen trokken naar tenminste drie van de vier windstreken, werden apotheker of dokter of ingenieur of bleven bescheiden bedienden, één ervan zit voor zijn hele leven in de gevangenis omdat hij een concurrent in de liefde heeft gedood.

Na vijf opvoeringen kwam er geen zesde meer. Ik maakte er zelf een einde aan, ik weet nu niet meer waarop ik toen mijn besluit steunde om weg te blijven van de abdij. Noch de abdij, noch iemand anders heeft toen ook maar één keer gevraagd dat ik mijn beslissing zou terugnemen. Dat kwetste me diep. Maar het leerde me spoedig in te zien dat ik vijf jaar lang een rol had vervuld die de mijne niet kon zijn. Maar daardoor ook had ik mijn geloof in Sint-Maarten verloren op een tijdstip in het leven waarop dat geloof in een nieuwe en meer soliede richting wordt gebracht. Misschien heb ik

die gelegenheid alleen maar aangegrepen om Sint-Maarten uit mijn leven te bannen. Ik ben daar nooit in geslaagd. Want twintig jaar later nam ik mijn taak weer op.

Mijn vrouw die in die jaren van mijn ongeloof het geluk van mijn kinderen en van haarzelf had kunnen redden, merkte dadelijk mijn terugkeer en haakte er te gelegentijd op in. Ga jij nu maar eens zorgen voor de geschenken, zei ze korter dan gewoonlijk. Ik gehoorzaamde en vertrok naar een verafwond familielid. Ik kocht er één duur maar degelijk stuk: een middelgrote fiets met opvallend merckxiaanse allures. Om de fiets gemakkelijker in mijn auto te kunnen stoppen boog het familielid het stuur naar binnen om, sleutelde het voorwiel weg en gaf mij tenslotte de nog aan te schroeven trappers afzonderlijk mee. Het was nog maar pas vijf november, de fiets bleef ingepakt in de autobergplaats, mijn jongens telde de nachten, de uren, de minuten. Tot tenslotte elf november begon, met veel zon en een zachte, vochtige wind. De jongens stonden reeds aangekleed en zouden nu om beurten gaan fietsen, de hele lange dag. Ik pakte de fiets uit, sleurde het stuur in de goede positie, plaatste moeiteloos het wiel en wou de trappers in de stangen schroeven. Dat lukte niet. Ik probeerde nog eens, nog eens, tienmaal tenminste. Maar de schroeven der trappers waren te groot voor de stangen.

Elf november is een sluitingsdag voor alle winkels, ook die van mijn ver familielid, ik wist het zeker. Ontmoedigd brachten mijn jongens de lange, zonnige dag door, liggend, leunend, lezend, doelloos en zeurend voor zich uit starend. Sakkerend over de slordige verkoopsmethodes van mijn familielid, vertrok ik de dag nadien om nieuwe trappers te gaan kopen. Ik keerde terug en durfde het aan niemand te zeggen dat ik met dezelfde trappers terug werd gestuurd: de trappers van alle fietsen hebben dezelfde schroefbouten, zei mijn familielid, maar daar waar een L ingegrift is moet je naar links dichtschroeven en die met een R naar rechts.

Met een dag vertraging die woog als een heel jaar, kwam ik klaar met de volledige montage van de fiets. Het schroeven van de bouten in de chromen stangen verliep moeiteloos, de ene naar links, de andere naar rechts.

frans-jos verdoodt.